

BURMISTRZ ŁAP

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

ZMIAN MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY ŁAPY

- MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
CZĘŚCI OBSZARU GMINY ŁAPY
(zatw. Uchwałą Nr XXXII/310/97 Rady Miejskiej w Łapach z 22 maja 1997 r.)
- MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA ŁAPY
(zatw. Uchwałą Nr XXVII/253/2001 Rady Miejskiej w Łapach z dnia 23 lutego 2001 r.)
- MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
CZĘŚCI MIASTA I GMINY ŁAPY
(zatw. Uchwałą Nr XIV/81/03 Rady Miejskiej w Łapach z dnia 31 października 2003 r.)
- MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
CZĘŚCI MIASTA I GMINY ŁAPY
(zatw. Uchwałą Nr XVI/107/03 Rady Miejskiej w Łapach z dnia 30 grudnia 2003 r.)

2018 r.

Spis treści

1. Informacje o zawartości, głównych celach projektu planu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.....	3
2. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.....	9
3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.....	11
4. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....	12
5. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	12
6. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	14
6.1. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	33
7. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.....	33
8. Przydatność terenu do realizacji rozszerzenia cmentarza w świetle przepisów prawa.....	34
9. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.....	37
10. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.....	39
11. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty ochrony obszaru NATURA 2000 oraz integralność tego obszaru oraz na środowisko.....	41
12. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.....	57
13. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.....	58
Wykaz źródeł.....	59
Informacja o zamierzeniach inwestycyjnych z udziałem środków pochodzących z funduszy wspólnotowych.....	60
Załącznik nr 1 - oświadczenie autora prognozy	

1. Informacje o zawartości, głównych celach projektu planu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

Podstawa prawna i informacje o zawartości

Podstawą prawną projektu dokumentu jest uchwała Nr XIX/176/16 Rady Miejskiej w Łapach z dnia 31 marca 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łapy oraz uchwała Nr XXXVII/321/17 Rady Miejskiej w Łapach z dnia 28 września 2017 r., zmieniająca pierwotną uchwałę intencyjną.

Zakres terytorialny opracowania wskazano w załącznikach 1-14 do powyższej uchwały, dla których sporządzono projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego¹. Na obszarze objętym projektem planu wyznaczono tereny, którym przypisano symbole:

- **MN** – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna;
- **MR** – zabudowa zagrodowa;
- **U** – zabudowa usługowa;
- **P** – zabudowa produkcyjna;
- **ZC** – tereny cmentarza;
- **R** – tereny rolne;
- **KD** – tereny dróg publicznych.

Projektowany dokument dotyczy przeznaczenia terenów pod zabudowę mieszkaniową, zagrodową, usługową, produkcyjną, tereny rolne, a także poszerzenie cmentarza, zgodnie z uchwałą intencyjną. Inne wprowadzane korekty wynikają z konieczności dostosowania planu do obowiązujących przepisów w zakresie ochrony przyrody, lokalizowania cmentarza, odprowadzania ścieków na terenach nieskanalizowanych i odległości zabudowy od terenów kolejowych.

W dokumencie określono warunki zagospodarowania i zabudowy terenu, w tym ustalono również zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu.

Główne cele projektu planu miejscowego i jego powiązania z innymi dokumentami

Głównym celem dokumentu jest aktualizacja przyjętych wcześniej ustaleń planistycznych, określenie przeznaczenia terenu w oparciu o bieżące potrzeby rozwojowe i wymogi ochrony przeciwpowodziowej oraz ustalenie zasad i sposobu ochrony poszczególnych obszarów.

Realizacja zamierzenia polegającego na rozszerzeniu istniejącego cmentarza może odbyć się na terenie przeznaczonym na ten cel w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, po uzyskaniu zgody właściwego inspektora sanitarnego, o czym mówi art. 1 ust. 3 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych. Tym samym przeprowadzenie zmiany planu jest niezbędne do powiększenia powierzchni nekropolii.

Poniżej przedstawiono najważniejsze zasady i założenia dokumentów powiązanych z projektem planu, informacje na temat zakresu powiązania dokumentów i sposobu w jakim zostały uwzględnione.

Ramowa Dyrektywa Wodna

Dyrektywa ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, będąca wynikiem wieloletnich prac Wspólnot Europejskich zmierzających do lepszej ochrony wód poprzez wprowadzenie wspólnej polityki wodnej, opartej na przejrzystych, efektywnych i spójnych ramach legislacyjnych. Zobowiązuje państwa członkowskie do racjonalnego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych w myśl zasady zrównoważonego rozwoju.

Zapisy RDW wprowadzają system planowania gospodarowania wodami w podziale na obszary dorzeczy. Dla potrzeb osiągnięcia dobrego stanu wód opracowane zostały Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy oraz Program wodno-środowiskowy kraju. Dyrektywa wskazuje na koniecz-

¹ Zakres przestrzenny wskazany w pierwotnej uchwale obejmował również teren szczególnego zagrożenia powodzią, określony jako „zasięg fali powodziowej”. Pokrywał się on m.in. z obszarem Narwiańskiego Parku Narodowego. Zakres opracowania został zmieniony w trakcie prac planistycznych uchwałą Rady Miejskiej, na mocy której wycofano się ze sporządzenia zmian planów w obrębie zasięgu fali powodziowej.

ność dalszego integrowania ochrony i zrównoważonego gospodarowania wodą z innymi dziedzinami polityk wspólnotowych.

Jednym z celów planu jest zagwarantowanie dotrzymania standardów jakości komponentów środowiska przyrodniczego, w tym m.in. wód będących miejscem bytowania lub zdobywania pokarmu wielu gatunków zwierząt. Ich skażenie prowadzić może do pogorszenia jakości środowiska na terenach znacznie oddalonych od źródeł zanieczyszczeń.

W związku z zapisami dokumentu, przy pracach projektowych wybierane były rozwiązania możliwie ograniczające presję na wody powierzchniowe i podziemne. Ponadto w niniejszej prognozie dokonana zostanie ocena konsekwencji realizacji planu dla osiągnięcia dobrego stanu wód w odniesieniu do JCWP. W przypadku zidentyfikowania zagrożeń, rozważona będzie zasadność przyjęcia dodatkowych rozwiązań minimalizujących potencjalne oddziaływania.

Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 roku

Jest to kluczowy dokument programowy formułujący wizję rozwojową regionu w długookresowym horyzoncie czasowym. Jest odpowiedzią na dynamicznie zmieniającą się politykę regionalną kraju i Unii Europejskiej, ukierunkowaną obecnie na wykorzystywanie potencjałów endogenicznych terytoriów i uniezależnienie od odgórnie dystrybuowanych dotacji. Definiuje wizję województwa w roku 2030 - Województwo podlaskie: zielone, otwarte, dostępne i przedsiębiorcze. Strategia wymienia trzy wzajemnie powiązane cele strategiczne: (a) konkurencyjna gospodarka, (b) powiązania krajowe i międzynarodowe i (c) jakość życia. U podstaw ich realizacji leżą cele horyzontalne.

W nowej doktrynie polityki regionalnej kluczowe znaczenie ma wykorzystanie potencjałów rozwojowych regionów, a uzupełniającą rolę odgrywa usuwanie barier rozwojowych. Województwo podlaskie dysponuje bardzo znaczącym i wartościowym potencjałem ludzkim, który powinien być podstawą dobrobytu (zasobności) w długim horyzoncie czasowym. Umiejętność współpracy, tworzenia sieci będzie decydująca dla trajektorii rozwojowej województwa.

Pisząc o jakości życia autorzy strategii wskazują, że wszystkie działania władzy publicznej powinny sprzyjać kształtowaniu wysokiej jakości życia obywateli. Oprócz aspektów finansowych, na zadowolenie mieszkańców wpływa szereg innych czynników, w tym szczególnie ważne są warunki zamieszkania. W planie kształtowane są one poprzez szereg zasad ochrony i kształtowania przestrzeni zmierzających do utrzymania standardów środowiskowych i sanitarnych.

Autorzy dokumentu przekonują, że warto wykorzystać i rozwinąć potencjał czynników warunkujących wysoką jakość życia mieszkańców województwa, aby zapewnić nie tylko najlepsze warunki życia, ale także uczynić z jakości życia symbol regionu i czynnik wspierający możliwość osiągnięcia pozostałych celów strategicznych.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego

Celem strategicznym dokumentu jest zrównoważone zagospodarowanie przestrzeni województwa podlaskiego, sprzyjające rozwojowi społeczno-gospodarczemu, spójności społecznej i terytorialnej, konkurencyjności oraz wykorzystaniu potencjału przyrodniczego, kulturowego i położenia przygranicznego. W Planie określono również 5 celów cząstkowych:

Cel 1. Zwiększenie konkurencyjności miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków – wojewódzkiego Białegostoku, subregionalnych Łomży i Suwałk oraz powiatowych w zakresie jakości: infrastruktury funkcji ponadlokalnych publicznych, potencjału gospodarczego, powiązań funkcjonalnych zewnętrznych i struktur przestrzennych zagospodarowania,

Cel 2. Wzmocnienie spójności województwa w procesie zrównoważonego terytorialnie rozwoju i modernizacji zagospodarowania przestrzennego obszarów wiejskich z wykorzystaniem ich potencjału wewnętrznego, specjalizacji regionalnej i położenia przygranicznego,

Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej zewnętrznej i wewnętrznej województwa podlaskiego, poprzez rozwój infrastruktury transportowej, ze zmniejszeniem kosztów środowiskowych, oraz telekomunikacyjnej i teleinformatycznej,

Cel 4. Osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego województwa, w tym sieci ekologicznej, walorów dziedzictwa kulturowego i krajobrazowych oraz racjonalne użytkowanie ich zasobów,

Cel 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej województwa na zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego, naturalne i awariami przemysłowymi oraz zdolności obronnych i ochronnych.

Miasto i gmina Łapy zakwalifikowano do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego Białegostoku, dla którego sporządzono odrębny dokument planistyczny. W odniesieniu do zdelimitowanego obszaru sformułowano również cel strategiczny - „Zrównoważony rozwój struktury funkcjonalno-przestrzennej MOFOWB i obszaru zewnętrznego oraz ich funkcji metropolitalnych i regionalnych, powiązań transportowych i energetycznych, sprzyjający wzmocnieniu konkurencyjności, kreowaniu atrakcyjnych miejsc pracy, poprawie warunków życia mieszkańców i ładowi przestrzennemu”, a także cele szczegółowe:

Cel 1. Tworzenie warunków przestrzennych wzrostu konkurencyjności i atrakcyjności lokalizacyjnej MOFOWB i obszaru zewnętrznego, w zakresie infrastruktury ich funkcji regionalnych i metropolitalnych oraz zewnętrznych powiązań transportowych i energetycznych,

Cel 2. Kształtowanie wysokiej jakości struktury przestrzennej zagospodarowania MOFOWB i obszaru zewnętrznego – o zrównoważonej, zwartej, niskoemisyjnej, bezpiecznej i efektywnej w funkcjonowaniu zabudowie sieci osadniczej,

Cel 3. Wzrost jakości i atrakcyjności warunków życia mieszkańców MOFOWB i obszaru zewnętrznego.

Wskazanie nowych obszarów rozwojowych w granicach wykształconej i zwartej zabudowy, zgodnie z zapisami obowiązującego studium, wpisuje się w szczególności w cel 2. planu zagospodarowania MOFOWB, tj. *kształtowanie wysokiej jakości struktury przestrzennej zagospodarowania MOFOWB i obszaru zewnętrznego – o zrównoważonej, zwartej, niskoemisyjnej, bezpiecznej i efektywnej w funkcjonowaniu zabudowie sieci osadniczej.*

Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022

Zakres dokumentu dotyczy odpadów wytworzonych na obszarze województwa oraz przywożonych na jego obszar, w tym odpadów komunalnych, odpadów ulegających biodegradacji, odpadów opakowaniowych i odpadów niebezpiecznych.

Program wymienia szereg celów w odniesieniu do poszczególnych grup odpadów, do których należą m.in.:

1. w kwestii odpadów komunalnych:
  - zmniejszenie ilości powstających odpadów,
  - planowanie systemów zagospodarowania odpadów w regionach zgodnych z hierarchią sposobów postępowania z odpadami,
  - zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych,
  - zaprzestanie składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych,
  - zaprzestanie składowania zmieszanych odpadów komunalnych bez przetworzenia,
  - ograniczenie liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych,
  - do końca 2021 r. wprowadzenie we wszystkich gminach w województwie systemów selektywnego odbierania odpadów zielonych i bioodpadów (cel szczegółowy)
2. W kwestii pozostałych odpadów:
  - zwiększenie świadomości wśród inwestorów oraz podmiotów wytwarzających odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej na temat należytego postępowania ze strumieniem ww. odpadów, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania oraz recyklingu,
  - całkowite zaniechanie składowania osadów ściekowych.

Zapisy dokumentu będą istotne podczas realizacji zamierzeń wynikających z ustalonego przeznaczenia terenów, czyli ewentualnej budowy obiektów usługowych, mieszkaniowych, produkcyjnych oraz dostosowaniu terenu do funkcji cmentarza, a także rozbudowy towarzyszącej im infrastruktury. Podczas prac należy podjąć środki służące zapobieganiu wytwarzania odpadów. Funkcjonowanie takich obiektów będzie wiązać się wytworzeniem odpadów, które należy gromadzić i zagospodarować zgodnie z zasadami gospodarki odpadami komunalnymi w mieście i gminie. Dodatkowo plan zawiera ustalenia w zakresie systemu usuwania odpadów stałych, zmierzające do realizacji celów wskazanych w dokumencie.

Pakiet energetyczno-klimatyczny

Pakiet energetyczno-klimatyczny to szereg rozwiązań legislacyjnych przyjętych 17 grudnia 2008 r. zmierzających do kontrolowania i ograniczania emisji gazów cieplarnianych na terenie UE. Pakiet zakłada redukcję o 20% emisji gazów cieplarnianych w UE w stosunku do roku 1990, 20% udział energii odnawialnej w zużyciu energii ogółem w 2020 r. (dla Polski wskaźnik wynosi tu 15%), 20% wzrost efektywności energetycznej do 2020 r.

Przedmiotowy dokument nie wiąże się bezpośrednio z pakietem, tj. nie wprowadza ustaleń podlegających regulacjom podjętych dyrektyw. Ustawowy zakres planu miejscowego nie obejmuje ustaleń w zakresie obowiązku wykorzystania odnawialnych źródeł energii, działań ograniczających emisję gazów cieplarnianych, czy też wymagań względem efektywności energetycznej. Niemniej jednak przyjęte rozwiązania mogą pośrednio przysłużyć się realizacji celów pakietu, w tym m.in. poprzez ograniczenie rozlewania się zabudowy i priorytet rozwiązań polegających na jej zagęszczaniu, które umożliwiają racjonalne wykorzystanie surowców energetycznych, np. w transporcie.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020

Pierwszy dokument strategiczny, który bezpośrednio dotyczy kwestii adaptacji do zachodzących zmian klimatu.

Głównym celem SPA2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmieniającego się klimatu. W dokumencie wskazano priorytetowe kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć do 2020 roku w najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu obszarach, takich jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna, zdrowie, energetyka, budownictwo i gospodarka przestrzenna, obszary zurbanizowane, transport, obszary górskie i strefy wybrzeża.

Z perspektywy projektowanego dokumentu wyjątkowo istotny jest kierunek działań 1.5 – adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie. Wskazuje on działania konieczne do przygotowania polskiej przestrzeni do nowych uwarunkowań klimatycznych i zjawisk z nimi związanych. Ich proponowany zakres obejmuje objęcie całego kraju skutecznym systemem planowania przestrzennego, zapewniającego właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych. Jednocześnie, w sektorze budownictwa konieczne będzie uwzględnienie potencjalnego oddziaływania zjawisk ekstremalnych spowodowanych zmianami klimatu.

Realizacja tych działań w kontekście projektu planu miejscowego polegała na:

- określeniu przydatności terenów do planowanego przeznaczenia w oparciu o opracowanie ekofizjograficzne i rozważenie wystąpienia zjawisk ekstremalnych, które mogłyby zagrażać przyszłemu funkcjonowaniu obiektów i elementów infrastruktury,
- wprowadzeniu rozwiązań ograniczających możliwość uszkodzenia budowli wynikających z nasilenia niekorzystnych zjawisk pogodowych.

Program Ochrony Powietrza dla Strefy Podlaskiej

Program opracowywany na podstawie ocen jakości powietrza w strefach, podczas których stwierdzono przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10 oraz pyłu zawieszonego PM2,5 w powietrzu w 2011 i 2012 r. Późniejsza aktualizacja dokumentu związana była z trudnością dotrzymania norm w zakresie benzo(a)pirenu. Celem programu jest osiągnięcie dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji poprzez przedstawienie listy kierunków i zakresu działań krótkoterminowych. Dla realizacji celu w odniesieniu do Łap określono kierunki

polityki przestrzennej w zakresie ochrony powietrza. Zakłada ona szereg działań modernizacyjnych zapewniających utrzymanie lub poprawę jakości powietrza. Wśród nich wymieniono wzrost efektywności energetycznej gmin, polegający na systematycznej wymianie starych, niskosprawnych kotłów, w których spalane jest paliwo stałe (węgiel) na nowoczesne kotły wysokiej sprawności (retortowe lub gazowe) lub włączanie budynków (prywatnych, użyteczności publicznej, warsztatów, zakładów usługowych, zakładów przemysłowych) do istniejących sieci ciepłowniczych oraz termomodernizacja budynków, w celu zwiększenia ich efektywności energetycznej. Działaniem związanym z obniżeniem wartości benzo(a)pirenu jest obniżenie emisji z ogrzewania indywidualnego – podłączenie do sieci ciepłowniczej lub wymiana na ogrzewanie gazowe, elektryczne, kotły na paliwa stałe, pompy ciepła (lub inne źródła energii odnawialnej) mieszkań i domów ogrzewanych indywidualnie (głównie piecami węglowymi) w zabudowie wielorodzinnej oraz jednorodzinnej.

Cel ten związany jest z zasadami w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, energię cieplną oraz gaz, stanowiącymi integralną część ustaleń planu miejscowego.

Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe na potrzeby sporządzenia zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łapy

Celem opracowania ekofizjograficznego jest rozpoznanie cech poszczególnych elementów przyrodniczych i ich wzajemnych powiązań oraz kompleksowa ocena warunków i funkcjonowania środowiska przyrodniczego (abiotycznego i biotycznego). Rozpoznanie przeprowadzono głównie pod kątem określenia (wskazania) naturalnych predyspozycji do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej obszaru opracowania oraz możliwości rozwoju i ograniczeń dla różnych rodzajów użytkowania i form zagospodarowania terenu.

Po uwzględnieniu cech podstawowych elementów środowiska, w dokumencie dokonano oceny warunków ekofizjograficznych wraz z wnioskami dla wyodrębnionych terenów, a następnie wymieniono wytyczne ekofizjograficzne do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej dla jej poszczególnych elementów, które stały się punktem wyjścia podczas prac nad tworzeniem projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Wskazano tam m.in., że przedmiotowe tereny charakteryzują się:

- w większości niewielką wartością przyrodniczą z uwagi na istniejące zagospodarowanie lub intensywne wykorzystanie rolnicze;
- istniejącym zainwestowaniem obejmującym obiekty byłych zlewni mleka, zabudowę mieszkaniową oraz usługową;
- położeniem w obrębie terenów wysoczyznowych i stref krawędzi dolin, cechujących się korzystnymi warunkami dla budownictwa;
- występowaniem glin i piasków żwirowatych pochodzenia lodowcowego;
- średnimi i dobrymi warunkami wodno-gruntowymi;
- występowaniem gleb o różnej żyzności – najwartościowszymi dla rolnictwa utworami są gleby na działkach w Bokinach i Łapach-Kołpakach;
- bardzo mało zróżnicowaną roślinnością pól uprawnych, zbiorowisk ruderalnych i zieleni urządzonej, wyjątkiem jest teren w Uhowie przy drodze nr 682 porośnięty w części młodym borem mieszanym świeżym;
- brakiem stanowisk roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową;
- położeniem części terenów w granicach obszarów Natura 2000, jednak poza siedliskami przyrodniczymi i stanowiskami gatunków będących przedmiotem ochrony, a także poza działkami na których prowadzone będą działania ochronne;
- problemami w zakresie dotrzymania jakości wód powierzchniowych;
- lokalnymi przekroczeniami jakości powietrza;
- położeniem poza obszarami zagrożonymi powodzią (wyjątek stanowią fragmenty działek 1198/17 i 1198/18 w Łapach i teren przy ul. Płonkowskiej).

Opracowanie ekofizjograficzne stanowiło podstawę przy opracowaniu projektu planu, a wskazanie przeznaczenia terenów odbywało się w oparciu o powyższą ocenę i wytyczne. W związku z tym, założenia planu miejscowego stanowią realizację wskazań określonych w dokumencie.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łapy

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest podstawowym dokumentem określającym ogólną politykę przestrzenną gminy oraz zasady zagospodarowania. Ma charakter aktu kierownictwa wewnętrznego i chociaż nie stanowi prawa miejscowego, wiąże władze lokalne przy sporządzaniu planów miejscowych.

Obowiązujące studium miasta i gminy Łapy zatwierdzono uchwałą Nr XIV/131/99 Rady Miejskiej w Łapach z dnia 29 listopada 1999 r., zmian dokumentu dokonywano dwukrotnie, w 2009 i 2011 r.

W studium zebrano najważniejsze informacje dotyczące miasta i określono perspektywiczne kierunki i politykę zagospodarowania. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego opierają się na ustaleniach zawartych w dokumencie i muszą być z nim spójne. W związku z tym, przed przystąpieniem do sporządzenia zmian planów miejscowych, dokonano analizy zasadności oraz zgodności przewidywanych rozwiązań z ustaleniami studium. Ocena przeprowadzona przez p. T. Kiejzik – inspektora ds. planowania przestrzennego – wykazała, że dokumenty zachowują zgodność i nie wymagają wyprzedzającego wprowadzenia zmian do studium.

W studium wyznaczono następujące cele rozwoju przestrzennego miasta i gminy:

1) Główne cele rozwoju

- Głównym celem rozwoju miasta i gminy jest zapewnienie mieszkańcom pracy i dochodów pozwalających na godziwy, w odczuciu społecznym poziom życia.
- W rozwoju miasta i gminy należy dążyć do zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej i zabezpieczenia powiązań społeczno-ekonomicznych terenów wiejskich z miastem oraz z gminami sąsiednimi i województwem w sferach: społecznej, ekologicznej, infrastruktury technicznej.
- Należy wykorzystać dla rozwoju istniejące położenie miasta i gminy na trasach dróg wojewódzkich, przy linii kolejowej oraz istniejące walory rolniczej przestrzeni produkcyjnej, możliwości rekreacyjne Narwiańskiego Parku Narodowego i jego otoczenia, majątek trwałe i istniejący potencjał infrastrukturalny.
- Społecznym efektem rozwoju miasta i gminy będzie poprawa szeroko rozwiniętych warunków życia mieszkańców.

2) Cele ekologiczne rozwoju

- Ochrona funkcjonowania i zachowania ciągłości przestrzennej systemu środowiska przyrodniczego.
- Wzbogacenie i racjonalne wykorzystanie walorów systemu przyrodniczego dla rekreacji i rolnictwa.
- Zapewnienie co najmniej normatywnych warunków sanitarnych zamieszkiwania ludności w zakresie: jakości powietrza atmosferycznego, poziomu hałasu i wibracji oraz elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego.

3) Cele społeczne w zagospodarowaniu przestrzennym

- Tworzenie warunków do wzrostu ilości miejsc pracy, szczególnie w urządzeniach obsługi rolnictwa, ludności wiejskiej i turystyki.
- Walka z patologią społeczną (pijaństwo, narkomania, nikotynizm).
- Rozwój mieszkalnictwa, poprzez podnoszenie standardu cywilizacyjnego zamieszkania i podnoszenie standardu technicznego wyposażenia mieszkań.
- Podnoszenie poziomu wykształcenia ludności, rozwoju kultury, sportu, ochrony zdrowia i opieki społecznej.

4) Cele rozwoju gospodarczego

- Efektywne wykorzystanie niezagospodarowanego majątku produkcyjnego, surowców lokalnych, zasobów pracy i tradycji produkcyjnych.
- Rozwój funkcji produkcyjnych na wyznaczonych dla tego celu terenach.
- Poprawa struktury obszarowej gospodarstw rolnych.
- Rozwój urządzeń obsługi rolnictwa i wsi.
- Właściwe wykorzystanie możliwości produkcyjnej rolnictwa zgodnie z uwarunkowaniami wynikającymi z jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej.
- Rozwój funkcji turystycznych i wypoczynkowych na terenach wyznaczonych w dolinie rzeki Narwi.
- Wspieranie rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego na terenie miasta Łapy.

5) Cele rozwoju komunikacji

- Zapewnienie funkcjonowania w odpowiednim standardzie prędkości i swobody ruchu tranzytowego, kołowego, krajowego na drogach wojewódzkich i powiatowych.
- Zapewnienie sprawnych zewnętrznych i wewnętrznych powiązań transportowych sieci osadniczej gminy z obszarami kraju, województwa, powiatu i gmin sąsiednich.
- Zaspokojenie wewnętrznych potrzeb transportowych podmiotów społecznych, gospodarczych i mieszkańców miasta i gminy w preferowanym przez nich standardzie – głównie dróg powiatowych i gminnych oraz komunikację zbiorową.
- Podnoszenie standardu wyposażenia w urządzenia obsługi komunikacji i turystyki motorowej dróg wojewódzkich oraz powiatowych.
- Budowa ścieżek rowerowych na trasach dojazdowych do obiektów i obszarów atrakcyjnych kulturowo, krajobrazowo i turystycznie.

6) Cele rozwoju infrastruktury technicznej

- Zaspokojenie zapotrzebowania podmiotów gospodarczych, społecznych i mieszkańców na dostawę w preferowanym przez nich standardzie ilościowym i jakościowym: wody, energii elektrycznej, gazu i usług telekomunikacyjnych.
- Ochrona wody, powietrza, gleby i środowiska przyrodniczego, a także miejsc zamieszkania ludności przed zanieczyszczeniami: ściekami sanitarnymi, odpadami stałymi i odpadami energetycznymi.
- Zmniejszenie uciążliwości kolizji między sieciami i urządzeniami infrastruktury technicznej, a także siecią osadniczą i elementami systemu przyrodniczego miasta i gminy.
- Sprawne i niezawodne funkcjonowanie systemów infrastruktury technicznej, zapewniające zaspokojenie potrzeb w sposób ciągły i efektywny ekonomicznie.

Biorąc pod uwagę powyższe stwierdzono, że przeprowadzenie zmian planów miejscowych jest związane z celami społecznymi, a także pośrednio, z celami ekologicznymi. Realizacja dokumentu wynika z aktualnych potrzeb rozwojowych określonych na podstawie wniosków składanych przez mieszkańców i instytucje. Są to w większości pojedyncze zmiany polegające m.in. na zmianie przeznaczenia terenów zlewni mleka (obiekty te od dawna nie funkcjonują, część już obecnie zaadaptowana została na funkcję usługową), wprowadzenie funkcji mieszkaniowej na tereny wewnątrz jednostek osadniczych na zasadzie zagęszczania i intensyfikacji zabudowy oraz poszerzenie cmentarza. Podczas prac planistycznych zaktualizowano również zapisy dotyczące zasad ochrony środowiska, a ustalenia dopasowano do obowiązujących przepisów prawa, co wpisuje się w cele ekologiczne wyznaczone w dokumencie.

Uchwała Nr XI/68/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 25 maja 2015 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Łapy oraz likwidacji dotychczasowej aglomeracji

Akt ten określa aktualny zasięg aglomeracji w rozumieniu ustawy Prawo wodne. Jest to teren na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków albo do końcowego punktu zrzutu tych ścieków.

Zasięgi aglomeracji pozwoliły na określenie sposobu odbioru ścieków na poszczególnych terenach opracowania. W jej granicach położone są wszystkie wydzielenia dla których sporządza się zmianę miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z wyjątkiem terenów w Bokinach oraz Roszkach-Wodźkach (tereny byłych zlewni mleka). Na obszarach położonych poza aglomeracją, gospodarka ściekowa jest oparta o indywidualne systemy kanalizacyjne – szczelne szamba lub przydomowe oczyszczalnie – z uwagą na brak możliwości finansowania dodatkowej infrastruktury.

2. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona została dla projektu zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łapy. Dokument dotyczy, zgodnie z uchwałami intencyjnymi:

I. zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru gminy Łapy, zatw. Uchwałą Nr XXXII/310/97 Rady Miejskiej w Łapach z 22 maja 1997 r. (Dz. Urz. Woj. Biał. Nr 12 poz. 45 z 25 czerwca 1997 r. z późn. zm.) polegającej na:

1. dopuszczeniu realizacji zabudowy mieszkaniowej i usług w obrębie terenów przeznaczonych w dotychczasowym planie pod zlewnie mleka we wsiach Bokiny, Daniłowo Duże, Płonka Kościelna, Roszki-Wodźki i Gąsówka-Oleksin,
2. przeznaczeniu części działki rolno-leśnej nr 248 położonej w Uhowie na cele inwestycyjne, związane z realizacją zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługami oraz przeznaczeniu pod usługi działki rolnej nr 165/1 położonej w Uhowie przy ulicy Szkolnej,
3. przeznaczeniu pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną terenów położonych w Uhowie w rejonie ulic Polnej i Spokojnej, przeznaczonych w dotychczasowym planie pod zabudowę zagrodową, jednorodziną i tereny rolne,
4. przeznaczeniu części działki rolnej nr 51/3 położonej w Płonce Kościelnej pod rozbudowę istniejącego cmentarza wraz ze strefą ochronną,
5. korekty ustaleń planu w zakresie aktualizacji wymagań:
  - dotyczących linii zabudowy wyznaczonej od terenów kolejowych,
  - wprowadzonych dla terenów objętych ochroną prawną na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody (dot. § 27),
  - wprowadzonych w strefie ochronnej wokół cmentarza,
  - dotyczących sposobu odprowadzania ścieków sanitarnych na terenach nie skanalizowanych,
6. (uchylono).

II. zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łapy, zatwierdzonego Uchwałą Nr XXVII/253/2001 Rady Miejskiej w Łapach z dnia 23 lutego 2001 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 8, poz. 155 z 2001 r.) polegającej na:

1. przeznaczeniu pod działalność gospodarczą z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej terenu położonego w Łapach pomiędzy ulicami Harcerską oraz Żwirki i Wigury, przeznaczonego aktualnie pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną,
2. wprowadzeniu korekty ustaleń planu w zakresie linii zabudowy od ulicy Sybiraków.

III. (uchylono).

IV. zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miasta i gminy Łapy, zatwierdzonego Uchwałą Nr XIV/81/03 Rady Miejskiej w Łapach z dn. 31 października 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 118, poz. 2197 z późn. zm.) polegającej na:

1. przeznaczeniu pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną działek rolnych nr 5/1 i 5/2 położonych w Łapach-Kołpakach, objętych aktualnie zakazem zabudowy,
2. (uchylono).

V. zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miasta i gminy Łapy, zatw. Uchwałą Nr XVI/107/03 Rady Miejskiej w Łapach z dn. 30 grudnia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 7, poz. 165 z późn. zm.) polegającej na:

1. przeznaczeniu pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną działki rolnej nr 1198/18 położonej w Łapach w rejonie ulicy Długiej, objętej w dotychczasowym planie zakazem zabudowy oraz na korekcie ustaleń planu w zakresie odnoszącym się do działek sąsiednich nr 1198/28 i 1198/29,
2. przeznaczeniu pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną części działki nr 389/1 położonej w Łapach w rejonie ulicy Płonkowskiej, przeznaczonej w dotychczasowym planie pod tereny łąk i pastwisk, objętej zakazem zabudowy,
3. likwidacji ciągu komunikacyjnego w obrębie terenu ozn. symbolem 45PPS położonego w Łapach w rejonie ulicy Żwirki i Wigury i włączenia w obszar zabudowy oraz na dopuszczeniu realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej po wschodniej stronie ulicy Harcerskiej na działkach powstałych w wyniku podziału działki nr 301,
4. dopuszczeniu realizacji usług komercyjnych na terenie ozn. symbolem 5MN, położonym w Łapach u zbiegu ulic Głównej i Bohaterów Westerplatte, przeznaczonym w dotychczasowym planie pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną z możliwością lokalizacji usług,
5. przeznaczeniu pod usługi z dopuszczeniem funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej działki nr 525 położonej w Łapach przy ul. Cmentarnej, przeznaczonej w dotychczasowym planie pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną z możliwością lokalizacji usług,
6. aktualizacji ustaleń planu w zakresie odprowadzania ścieków sanitarnych na terenach nie skanalizowanych (§14) oraz wymagań odnoszących się do terenów objętych ochroną prawną na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody (§19),
7. (uchylono).

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono na podstawie uchwały Nr XIX/176/16 Rady Miejskiej w Łapach z dnia 31 marca 2016 r. oraz uchwały Nr XXXVII/321/17 Rady Miejskiej w Łapach z dnia 28 września 2017 r. i opracowano zgodnie z art. 51, 52 i art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko tj. procedury określonej w Dziale IV wyżej wymienionej ustawy.

Zakres i stopień szczegółowości niniejszego opracowania został uzgodniony przez:

- Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku pismem znak NZ.4462.74.2016 z dnia 29.12.2016 r.
- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku w pismach z dnia 30.12.2016, znak: WPN.411.1.37.2016.EC, WPN.411.1.38.2016.EC, WPN. 411.1.39.2016.EC, WPN.411.1.40.2016.EC, WPN.411.1.41.2016.EC.

W prognozie uwzględniono informacje zawarte w dostępnych dokumentach i opracowaniach oraz programach zawierających zadania służące do realizacji celów ponadlokalnych na obszarze objętym planem miejscowym. Do oceny relacji między człowiekiem a środowiskiem zastosowano głównie metodę analityczno-porównawczą. Dla zbadania stanu środowiska wykorzystano materiały archiwalne uzupełnione i zaktualizowane na podstawie informacji udostępnianych przez organy administracji oraz analiz kartograficznych i rozpoznania terenowego.

Prognoza podzielona została na rozdziały odpowiadające zakresowi określone w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku (...). W związku z tym, w strukturze dokumentu wydzielić można trzy zasadnicze części. Pierwsza z nich ma charakter informacyjny i przybliża ustalenia przedmiotowego planu, jego cele i powiązania z innymi dokumentami. Część druga zawiera identyfikację najistotniejszych uwarunkowań przyrodniczych występujących na obszarze objętym opracowaniem oraz rozpoznanie oddziaływań, jakie mogą się pojawić wskutek realizacji dokumentu. W części trzeciej przedstawiono rozwiązania mające na celu zapobieganie bądź ograniczanie zidentyfikowanych presji.

Prognoza wykonywana była równocześnie z pracami nad projektem dokumentu.

3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Obowiązek prowadzenia oceny zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy określony jest w prawodawstwie (raz w czasie jednej kadencji – art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Powiązanie monitoringu zagospodarowania przestrzennego na szczeblu lokalnym (a więc również monitoringu stanu realizacji planu miejscowego) z odpowiednimi elementami państwowego monitoringu środowiska pozwoliłoby także na ocenę wpływu realizacji dokumentu na środowisko. Punktem wyjścia dla takiego porównania mogłyby zostać informacje nt. istniejącego stanu środowiska na terenie, dla którego opracowywany jest dokument, przedstawione w niniejszej prognozie.

Ustawowo narzucona procedura umożliwia ocenę rozwoju przestrzennego, jak również stałą kontrolę oddziaływania realizacji postanowień dokumentów planistycznych na środowisko. Daje to możliwość dynamicznego przeciwdziałania procesom, których rezultaty są inne niż wstępnie założono.

Konieczne jest zatem prowadzenie stałego monitoringu podstawowych elementów środowiska, który pozwoli określić tendencje zmian i ułatwi określenie dalszych kierunków ochrony. Takiej analizie powinny podlegać:

- stan zagospodarowania terenów dla których sporządzono plan, w tym realizacja jego postanowień,
- stan elementów środowiska przyrodniczego (stan i jakość wód powierzchniowych oraz podziemnych, zanieczyszczenie gleb i powietrza: emisja substancji pyłowych i gazowych, zagrożenie hałasem oraz promieniowaniem elektromagnetycznym),

- wyposażenie terenów w urządzenia infrastruktury technicznej zmniejszające presję na środowisko.

Regularny monitoring w zaproponowanym zakresie pozwoli na śledzenie zmian w zagospodarowaniu przestrzennym i towarzyszącym mu przemianom środowiska. Zestawienie powyższych wskaźników dla badanego okresu powinno być opatrzone wnioskami dotyczącymi realizacji postanowień planu i uwagami w zakresie wystarczalności zapisów dokumentu do regulacji niekorzystnych procesów występujących w środowisku. W przypadku wystąpienia braków lub nieścisłości, zaobserwowane zagadnienia wymagające regulacji powinny zostać niezwłocznie wprowadzone do dokumentu.

4. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Ze względu na lokalizację terenów, dla których sporządzany jest plan miejscowy, ich ograniczony przestrzenny zasięg oraz planowany rodzaj zagospodarowania, wyklucza się możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko.

5. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona została dla projektu zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łapy. Dokument dotyczy zmian przeznaczenia bądź ustaleń względem szeregu odrębnych terenów położonych w Daniłowie Dużym, Roszkach-Wodźkach, Uhowie, Bokinach, Płonce-Strumiance, Gąsiówce-Oleksin, Płonce Kościelnej, Łapach oraz Łapach-Kołpakach. Przyjmowane modyfikacje dotyczą przeznaczenia wymienionych wyżej terenów pod zabudowę mieszkaniową, zagrodową, usługową, produkcyjną, tereny rolne, a także poszerzenie cmentarza. Inne wprowadzane korekty wynikają z konieczności dostosowania planu do obowiązujących przepisów w zakresie ochrony przyrody, lokalizowania cmentarzy, odprowadzania ścieków na terenach nieskanalizowanych i odległości zabudowy od terenów kolejowych.

Projekt planu powiązany jest z szeregiem innych dokumentów, w tym ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łapy – nadrzędnym dokumentem określającym ogólną politykę przestrzenną oraz zasady zagospodarowania.

Tereny zmian planów zlokalizowane są na obszarze miejskim w Łapach (6 obszarów) i na obszarze wiejskim: w Uhowie (3 obszary) oraz Daniłowie Dużym, Roszkach-Wodźkach, Bokinach, Płonce-Strumiance, Gąsiówce-Oleksin, Płonce Kościelnej i Łapach-Kołpakach (po jednym wydzieleniu). Położone są generalnie w łagodnych strefach przejściowych pomiędzy dolinami i wysoczyznami. Ich powierzchnia jest niemal zupełnie wyrównana na skutek wcześniejszego budowlanego bądź rolniczego wykorzystania. Wśród utworów powierzchniowych przeważają piaski i gliny, na których wykształciły się różnorodne gleby, część z nich została silnie przekształcona i nie posiada już wartości dla produkcji rolnej. Ich roślinność jest generalnie uboga, związana z roślinami uprawnymi, trawami i roślinnością ogrodową. Wyjątek stanowi teren w Uhowie przy drodze nr 682 porośnięty w części młodym drzewostanem sosnowym. Na terenach tych występują głównie synantropijne gatunki zwierząt, przyzwyczajone do obecności człowieka. Niektóre tereny zmiany planów położone są w granicach obszarów sieci Natura 2000. Należą do nich wszystkie trzy wydzielenia w Uhowie, teren byłej zlewni mleka w Bokinach oraz fragment terenu w Płonce-Strumiance – znajdują się na obszarze **Bagienna Dolina Narwi**, a także teren byłej zlewni mleka w Daniłowie Dużym – położony jest w skrajnej części obszarów **Dolina Górnej Narwi** i **Ostoja w Dolinie Górnej Narwi**.

Odstąpienie od sporządzenia planów uniemożliwi realizację nowej zabudowy bądź zmianę funkcji terenu. W związku z tym ograniczone byłoby powstanie nowych oddziaływań na środowisko – w większości o miejscowym charakterze i nieznacznej dotkliwości. Rezygnacja z poszerzenia cmentarza w Płonce Kościelnej ograniczy natomiast teren wzmoczonej presji na środowisko gruntowo-wodne – nie rozwiąże natomiast problemu deficytu miejsc pochówku w miejscowości. Inne wprowadzane korekty wynikają z konieczności dostosowania planu do obowiązujących przepisów w zakresie ochrony przyrody, lokalizowania cmentarzy, odprowadzania ścieków na terenach nieskanalizowanych i odległości zabudowy od terenów kolejowych. Włączenie tych zagadnień do ustaleń planu jest obowiązkiem ustawowym, który powinien usprawnić ich stosowanie i ograniczyć negatywne oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi, a także polepszyć warunki zamieszkania.

Kwestie lokalizacji cmentarzy i możliwość ich poszerzenia regulowana jest stosownymi przepisami. Kwestie te przeanalizowano szczegółowo w rozdziale 8.

Do najistotniejszych problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu zaliczono:

- niedostateczny poziom czystości jednolitych części wód powierzchniowych, w zlewniach których położone są przedmiotowe tereny,
- problemy z dotrzymaniem standardów jakości powietrza,
- zapewnienie sanitarnej jakości środowiska w sąsiedztwie cmentarza.

Głównym celem dokumentu jest aktualizacja przyjętych wcześniej ustaleń planistycznych, określenie przeznaczenia terenu w oparciu o bieżące potrzeby rozwojowe oraz ustalenie zasad i sposobu ochrony poszczególnych obszarów.

Zidentyfikowane oddziaływania będą miały w większości lokalny zasięg, część z nich ustąpi po ukończeniu etapu realizacyjnego, bądź zostanie zniwelowana poprzez zastosowanie działań zapobiegających, zawartych w projekcie planu. Przeprowadzona ocena pozwoliła na stwierdzenie, że realizacja planu **nie będzie wiązała się z wystąpieniem znaczącego negatywnego oddziaływania** na środowisko i zdrowie ludzi, w tym na obszary objęte ochroną prawną, w szczególności na cele, przedmiot ochrony, a także integralność i spójność obszarów NATURA 2000.

Do przyjętych rozwiązań mających na celu zapobieganie negatywnym oddziaływaniom na środowisko należą:

- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, obligatoryjnie wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko, określonych w przepisach szczególnych,
- zakaz wprowadzania do wód lub do ziemi ścieków nie spełniających warunków określonych w odrębnych przepisach szczególnych,
- zakaz wykorzystywania odpadów (w tym gruzu budowlanego) do podnoszenia rzędnej terenu,
- zakaz lokalizacji inwestycji, które mogą zanieczyszczać wody powierzchniowe i podziemne ze względu na wytwarzane ścieki, emitowane pyły i gazy oraz składowane odpady;
- wprowadzenie strefy sanitarnej wokół cmentarza, dla której zakazuje się lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, zakładów produkujących artykuły żywnościowe, zakładów żywienia zbiorowego, zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studni, źródeł i strumieni służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych,
- warunkowe dopuszczenie realizacji powiększenia cmentarza – tylko w przypadku spełnienia wymagań określonych w przepisach odrębnych,
- na terenach dla których wprowadza się funkcję mieszkaniową, położonych w części w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, ustalono:
  - zakaz lokalizacji zabudowy na terenach położonych w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią,
  - nowopowstałe obiekty powinny być lokalizowane poza terenem zalewowym wody (1%),
  - zakaz podpiwniczania budynków,
  - teren w otoczeniu budynków oraz dojazd i dojście do budynków powinny być ukształtowane powyżej rzędnej zagrożenia powodziowego,
- wprowadzenie pasów technologicznych istniejących linii elektroenergetycznych,
- prowadzenie zagospodarowania odpadów w oparciu o plan gospodarki odpadami i obowiązek stosowania systemu gromadzenia, usuwania i unieszkodliwiania odpadów stałych gwarantującego ochronę środowiska,
- określenie dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku:
  - na terenach oznaczonych symbolem **MN** – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
  - na terenach oznaczonych symbolem **MN,U**; **U,MN**, – jak dla terenów przeznaczonych na cele mieszkaniowo-usługowe;
  - w przypadku lokalizacji zabudowy usługowej z zakresu oświaty - jak dla budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- preferencję ekologicznych nośników energii przy zaopatrzeniu w ciepło.

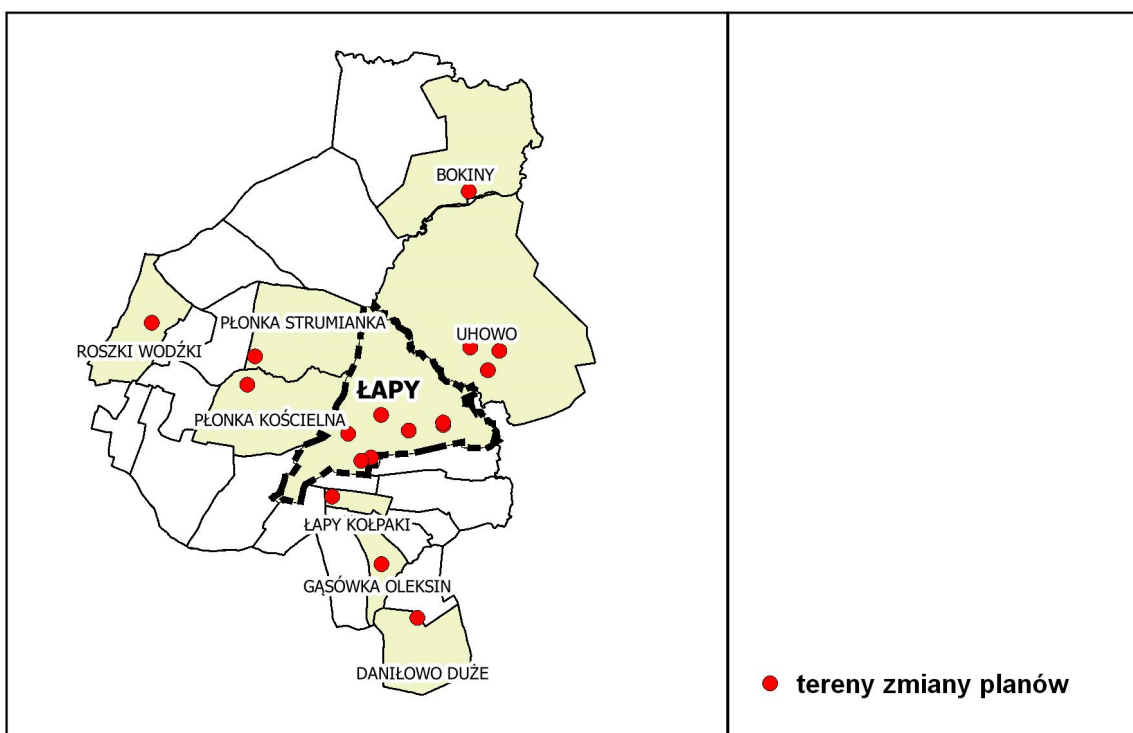
6. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Do opisu istniejącego stanu środowiska wykorzystane zostały informacje zawarte w dostępnych dokumentach i opracowaniach, programach, źródłach kartograficznych, rejestrach i danych monitoringowych, których wykaz umieszczono na końcu niniejszego opracowania.

Położenie geograficzne

Obszar dla którego sporządzana jest zmiana planów miejscowych obejmuje szereg terenów położonych w gminie i mieście Łapy, których rozmieszczenie obrazuje poniższa rycina.

Zmiany w obrębie wymienionych terenów zlokalizowane są na obszarze miejskim w Łapach (6 obszarów) i na obszarze wiejskim: w Uhowie (3 obszary), Daniłowie Dużym, Roszkach-Wodzkach, Bokinach, Płonce-Strumiance, Gąsówce-Oleksin, Płonce Kościelnej i Łapach-Kołpakach (po jednym wydzielaniu).

W podziale fizyczno–geograficznym Polski według J. Kondrackiego tereny leżą w większości w mezoregionie Doliny Górnej Narwi (843.36), która jest elementem większych krain w hierarchicznym podziale – są to kolejno: makroregion Nizina Północnopodlaska, podprovincia Wysoczyzny Podlasko-Białoruskie oraz prowincja Niż Wschodniobałtycko-Białoruski. Jest to mezoregion zajęty przez zabagnioną dolinę Narwi, w obszarze opracowania silnie meandrujący, o bardzo skąnym osadnictwie. Pojedyncze tereny położone w Uhowie znajdują się na Wysoczyźnie Białostockiej, a obszar w Roszkach-Wodzkach na Wysoczyźnie Wysokomazowieckiej.

Ukształtowanie terenu

Istniejąca rzeźba terenu jest efektem akumulacyjnego i peryglacialnego działania lądolodów, w tym szczególnie zlodowacenia środkowopolskiego, a także procesów zachodzących w holocenie: akumulacji i erozji.

Elementem dominującym powierzchniowo na terenie gminy jest dolina Narwi. Nie posiada ostro zakończonych krawędzi, tarasy są słabo wykształcone, a jej rzeźba jest wyjątkowo monotonna – działalność erozyjna rzeki jest stosunkowo mała z uwagi na niewielkie spadki terenu. Towarzyszą jej liczne

wklęsłe formy powstałe przez wytopienie brył martwego lodu oraz niewielkie doliny dopływów Narwi, w tym Awissy i Szerokiej Strugi.

W dnach wytopisk i dolin gromadzą się osady organiczne.

Skrajne fragmenty opracowania to wysoczyzny polodowcowe przekształcone przez procesy peryglacjalne, które obniżają się w kierunku doliny Narwi. Wysokości względne tego terenu to 2-5 m, nachylenie jest niewielkie, nie przekracza 5°.

Zróznicowanie rzeźby zaznacza się na obszarach przejściowych między wysoczyzną a formami wklęsłymi, jednakże również tutaj nie występują często strome krawędzie o cechach erozyjnych.

Względne różnice wysokości na terenie gminy są jednak w dalszym ciągu stosunkowo duże. Wahają się od 114-118 m n.p.m. w dolinie Narwi do 150-156 m n.p.m. na kulminacyjnych obszarach wysoczyzny morenowej.

Tereny opracowania cechują się natomiast:

- położeniem na wyniesieniach górujących nad dolinami o ok. 10-20 m – dotyczy to przede wszystkim obszarów położonych w Uhowie,
- położeniem w łagodnych strefach przejściowych pomiędzy dolinami i wysoczyznami – na pozostałych terenach,
- częściowym lub niemal całkowitym wyrównaniem rzeźby na obszarach zainwestowanych, czyli terenach położonych w Łapach, większości terenów na których zlokalizowane były zlewnie mleka, oraz części terenów w Uhowie,
- na terenie w Płonce Kościelnej na którym planowane jest poszerzenie cmentarza, wysokości terenu zawierają się w przedziale 121-125 m n.p.m. (rzeka Awissa oddalona jest o ca 350 m, rzędna lustra wody wynosi 117,65 m n.p.m.); jest on położony na wyniesieniu względem większości terenów otaczających (na obszarze wysoczyzny), poza główną trasą spływu powierzchniowego odbywającego się wciosanym zagłębieniem wytopiskowym, z którego wody odprowadzane są do Narwi systemem rowów melioracyjnych.

Budowa geologiczna

Teren opracowania, tak jak całej gminy i województwa, leży na podłożu prekambryjskim, w obrębie wyniesienia mazursko-podlaskiego oraz w części w obrębie obniżenia podlaskiego. Strop skał krystalicznych, wykształconych w postaci gnejsów, amfibolitów, granitoidów, granitognejsów i granitów, występuje na głębokości około 800 m i obniża się w kierunku południowym. Na sfałdowanym podłożu krystalicznym leży niezgodnie osadowa pokrywa permomezozoiczna.

Miejscowo na obszarze gminy pod osadami czwartorzędu występują utwory kredy górnej. W rejonie Bokin zalegają na głębokości ok. 45 m p.p.m., a w Łapach i Wólce Pietkowskiej 40 m p.p.m. Na powierzchni terenu odsłaniają się natomiast w miejscowości Kreta (poza obszarem opracowania). Reprezentowane są przez margle, wapienie z krzemieniami i kredę piszącą.

Starsze utwory kenozoiku reprezentowane są przez zespoły piasków paleogenu (stwierdzone bezpośrednio m.in. w Uhowie) oraz neogenu – bezwapniste piaski rozpoznane w Bokinach. Te ostatnie osiągnęły miąższość 50-60 m w południowej części gminy.

Zewnętrzna warstwę podłoża budują głębokie na 180-200 m osady czwartorzędowe. Osady plejstoceńskie charakteryzuje obecność kilku dobrze rozwiniętych poziomów glacialnych w postaci glin zwałowych, rozdzielonych osadami międzymorenowymi. Wśród nich zidentyfikowano utwory najstarszych zlodowaceń, w tym osady rzeczno-peryglacjalne zlodowacenia Narwi zlokalizowane w Uhowie i gliny zwałowe w Łapach. Do zlodowaceń południowopolskich zaliczono osady, których spąg występuje na wysokości od 5,0 m p.p.m. do 15,0 m n.p.m., a strop – od 70,0 do 95,0 m n.p.m. W czasie zlodowacenia Nidy procesy egzaracyjne zniszczyły starsze osady lodowcowe na ówczesnych wysoczyznach, wyrównały podłoże, a w centralnej części obszaru spowodowały odsłonięcie utworów paleogenu. Utwory tego okresu to przede wszystkim gliny zwałowe o miąższości dochodzącej do 50 m, piaski i piaski ze żwirami wodnolodowcowe oraz piaski z domieszką żwirów (rzeczne).

Kompleks osadów zlodowaceń środkowopolskich odgrywa główną rolę w przypowierzchniowej budowie geologicznej zakresu opracowania, tworząc utwory pokrywowe wysoczyzn. Charakteryzują się występowaniem pięciu poziomów glacialnych i miąższością ok. 70 m. Powierzchnie wysoczyzn zbudowane są z glin zwałowych oraz piasków i piasków ze żwirami, miejscami z głazami lodowcowymi, tworzącymi wzgórza moreny czołowej.

Osady zlodowaceń północnopolskich, wykształcone jako mułki, piaski i żwiry rzeczne, występują w dolinie Narwi. Tworzą one taras akumulacyjny wzniesiony około 5–10 m ponad dno doliny.

Utwory holocenu reprezentowane są przez mułki, piaski i żwiry rzeczne, namuły i torfy. Największe rozprzestrzenienie mają one w dolinie Narwi, ale występują też w dolinach jej dopływów. Osady torfiaste są najbardziej charakterystycznymi utworami holocenijskimi w obrębie doliny Narwi. Średnia miąższość torfów nie przekracza 2 m. Te utwory dominują na obszarze dolinnym, poza obszarem opracowania.

Poszczególne tereny dla których proponowana jest zmiana przeznaczenia budowane są przez:

- gliny pochodzenia lodowcowego – na terenach położonych w Gąsiówce-Oleksin, Łapach-Kołpakach, Płonce-Strumiance, Bokinach, fragmentach gruntów przeznaczanych pod zabudowę mieszkaniową i działalność gospodarczą w Łapach, na terenie powiększenia cmentarza w Płonce Kościelnej oraz dwóch częściowo zainwestowanych wydzieleniach w Uhowie,
- piaski żwirowate pochodzenia wodnolodowcowego – na terenach położonych w Daniłowie Dużym, Roszkach-Wodźkach, na terenie powiększenia cmentarza w Płonce Kościelnej, trzech wydzieleniach położonych w Łapach oraz na niezainwestowanym leśnym terenie w Uhowie,
- piaski pyłowe pochodzenia jeziornego – na trzech terenach położonych w Łapach.

W granicach opracowania nie zlokalizowano udokumentowanych złóż kopalin (wg stanu na grudzień 2016, PIG).

Gleby

Gmina położona jest we Wschodniej dzielnicy glebowo-klimatycznej, charakteryzującej się stosunkowo trudnymi warunkami naturalnymi dla rozwoju rolnictwa (krótki okres wegetacyjny, wyższa niż przeciętnie w kraju liczba dni z przymrozkami) oraz w mazowiecko-bielskim rejonie produkcyjnym – mającym stosunkowo wysoką jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej i intensywność produkcji rolnej jak na warunki województwa, o korzystnej strukturze obszarowej gospodarstw rolnych, z dobrze rozwiniętą produkcją roślinną, w szczególności zbóż intensywnych, warzyw i owoców oraz hodowlą bydła mlecznego i trzody chlewnej.

Powierzchniowo w gminie dominują utwory średnich kompleksów gruntów rolnych (choć płatowo rozmieszczone są również gleby o dużej przydatności, szczególnie na południe od Łap) oraz użytki zielone słabych kompleksów.

Według mapy glebowo-rolniczej, na terenie opracowania występują następujące utwory glebowe:

2 kompleks pszeny dobry tworzony przez czarne ziemie właściwe wykształcone na glinach lekkich i średnich, tworzone przez gleby IIIa i IIIb klasy gruntów ornych – stosunkowo urodzajne, możliwe są okresowe wahania uwilgotnienia – które położone są na terenie zmiany planu:

- w Bokinach (choć tutaj część pokrywy glebowej została zlikwidowana przy zagospodarowaniu obszaru, w ewidencji gleby te zaliczono do IV klasy)
- na części działki 5/2 w Łapach-Kołpakach (w ewidencji gleby te zaliczono do IV klasy),

4 kompleks żytni bardzo dobry tworzony przez gleby brunatne właściwe lub gleby bielcowe wykształcone na piaskach gliniastych lekkich i glinie średniej – są to najlepsze gleby lekkie, strukturalne, z dobrze wykształconym poziomem próchnicznym i właściwymi stosunkami wodnymi, tworzone przez utwory IIIb, IIIa i IVa klasy gruntów ornych – które położone są na terenie zmiany planu:

- w Uhowie na terenie w obrębie działki 165/1,
- na części wydzielenia w Uhowie przy ul. Polnej,
- na części sąsiadujących ze sobą wydzieleni w Łapach położonych przy ul. Harcerskiej,
- na części działki 5/1 w Łapach-Kołpakach,

5 kompleks żytni dobry tworzony przez gleby brunatne kwaśne, wykształcone na piaskach gliniastych lekkich – są to gleby lżejsze i mniej urodzajne niż zaliczane do kompleksu 4, wrażliwe na suszę, głęboko wylugowane i zakwaszone, tworzone przez utwory IVa i IVb klasy gruntów ornyc – które położone są na terenie zmiany planu:

- na większości terenu w Płonce Kościelnej,

6 kompleks żytni słaby tworzony przez gleby brunatne kwaśne lub czarne ziemie zdegradowane, wykształcone na piaskach słabo gliniastych klas IVb i V – nadmiernie przepuszczalne, okresowo lub trwale zbyt suche, ubogie w składniki pokarmowe – które położone są na terenie zmiany planu:

- na części wydzielenia w Uhowie przy ul. Polnej,
- na część działki 389 w Łapach,
- na części sąsiadujących ze sobą wydzielen w Łapach położonych przy ul. Harcerskiej,

7 kompleks żytni bardzo słaby tworzony przez gleby brunatne kwaśne wykształcone na piaskach słabo gliniastych i luźnych klas V i VI – ubogie w składniki pokarmowe, trwale zbyt suche – które położone są na terenie zmiany planu:

- na części sąsiadujących ze sobą wydzielen w Łapach położonych przy ul. Harcerskiej,
- na części terenu w Daniłowie Dużym,

8 kompleks zbożowo-pastewny mocny tworzony przez gleby brunatne kwaśne lub czarne ziemie zdegradowane (czasem również właściwe), wykształcone na piaskach gliniastych mocnych i glinie średniej – zwarte i ciężkie, okresowo nadmiernie wilgotne, są zasobne w składniki pokarmowe, więc potencjalnie żyzne, jednak problemem jest nadmierne okresowe uwilgotnienie – które położone są na terenie zmiany planu:

- na części wydzielenia w Uhowie przy ul. Polnej,
- na części działki 1198/17 w Łapach,
- na części działki 5/2 w Łapach-Kołpakach,

9 kompleks zbożowo-pastewny słaby tworzony przez czarne ziemie zdegradowane wykształcone na piaskach słabo gliniastych i luźnych – gleby lekkie, okresowo podmokłe średnich i słabych klas bonitacyjnych – które położone są na terenie zmiany planu:

- na części działki 1198/17 w Łapach
- na działce 1198/18 w Łapach,

gleby antropogeniczne – silnie przekształcone bądź nieodwracalnie zniszczone, pozbawione wartości dla produkcji rolnej – które położone są na terenie zmiany planu:

- na działce 525 w Łapach,
- na wydzieleniu w rejonie ul. Głównej w Łapach,
- na części działki 389 w Łapach,
- na terenie w Gąsiówce-Oleksin,

2z użytki zielone średnie tworzone przez gleby murszowate III i IV klasy użytków zielonych wykształcone na podłożu piasków luźnych lub czarne ziemie właściwe wykształcone na piaskach gliniastych mocnych pylastych i glinach średnich – gleby okresowo za suche lub nadmiernie uwilgotnione – które położone są na terenie zmiany planu:

- w Roszkach-Wodzkach, na terenie powiększenia cmentarza i jego strefy ochronnej
- w Płonce-Strumiance,

3z użytki zielone słabe i bardzo słabe tworzone przez gleby mułowe wykształcone na podłożu torfowo-mułowym lub czarne ziemie właściwe wytworzone na piaskach słabo gliniastych i luźnych V i VI klasy użytków zielonych– gleby przesuszane lub podtapiane – które położone są na terenie zmiany planu:

- na części działki 5/2 w Łapach-Kołpakach,
- na części terenu w Daniłowie Dużym.

Wymienione utwory charakteryzuje w większości niska i średnia przydatność do prowadzenia działalności rolnej, pod tym względem uszczuplenie areалу gruntów ornyczych nie będzie wiązało się z utratą cennych powierzchni zasiewów. Ponadto większość z nich jest już w części (a niektóre w całości) zabudowana.

Przydatność gruntu dla budownictwa oceniana jest na Mapie geologicznej Polski. O geologiczno-inżynierskich warunkach obszaru decyduje rodzaj i stan gruntów, ukształtowanie powierzchni terenu, głębokość występowania zwierciadła wód podziemnych oraz procesy geodynamiczne. Uwzględniając powyższe kryteria, na mapie wydzielono dwa rodzaje obszarów: o warunkach korzystnych dla budownictwa oraz niekorzystnych, utrudniających budownictwo.

Do obszarów o warunkach korzystnych, sprzyjających budownictwu należą rejony o gruntach spójnych: zwartych, półzwartych i twaroplastycznych oraz gruntach niespójnych średniozagęszczonych i zagęszczonych, na których nie występują zjawiska geodynamiczne, a głębokość zwierciadła wody gruntowej przekracza 2 m p.p.t.

Do gruntów o niekorzystnych warunkach geologiczno-inżynierskich, utrudniających budownictwo należą grunty słabonośne, do których zalicza się: grunty organiczne, grunty spójne plastyczne i miękkoplastyczne, a także grunty niespójne w stanie luźnym. Niekorzystne warunki geologiczno-inżynierskie związane są ze wszystkimi terenami, na których zwierciadło wód gruntowych występuje płycej niż 2 m od powierzchni terenu, bądź występują wody o zwiększonej agresywności względem betonów.

Korzystne warunki budowlane występują w obrębie terenów dla których przewidziana jest zmiana planu w Daniłowie Dużym, Łapach-Kołpakach, Uhowie, Łapach, Płonce Kościelnej, Roszkach-Wodźkach i Bokinach. Podłoże posiada natomiast cechy niekorzystne dla budownictwa w Płonce-Strumiance.

Wody powierzchniowe/jednolite części wód powierzchniowych

Tereny opracowania położone są w zlewni Narwi, prawego dopływu Wisły, nie obejmują jednak terenów wód powierzchniowych. Sieć hydrologiczna gminy jest stosunkowo gęsta, zdominowana przez meandrującą Narew i jej liczne dopływy. Najistotniejszymi z nich są Awissa i Szeroka Struga. Niemniej jednak naturalne cieki nie były w stanie odprowadzić z obszaru stagnujących wód, co przyczyniło się do powstania licznych obszarów zabagnionych.

Narew jest rzeką nizinną o naturalnej linii brzegowej i tworzy rozległe powierzchnie bagien, błot i torfowisk. Jak wskazano w objaśnieniu mapy geologicznej (arkusz Łapy – PIG), jest jedyną w Europie i jedną z trzech na świecie rzek anastomozujących (warkoczowych), tzn. płynących siecią rozgałęziających i łączących się koryt. Rzeką ma znaczną głębokość już przy brzegu i stosunkowo płaskie dno, a jej brzegi są zabezpieczone przed erozją przez zwarty system korzeniowy roślin. Na północ od Suraza Narew płynąca naturalnie kilkoma korytami jest chroniona w ramach Narwiańskiego Parku Narodowego. Rzędne zwierciadła wody w rzece wynoszą od 116 do 119 m n.p.m.

W związku ze słabym wykształceniem tarasów zalewowych i fizjonomią doliny, bardzo prawdopodobne są podtopienia i powodzie w jej obrębie, a także w dolinach jej dopływów. Miejscami fala powodziowa może wykraczać poza dolinę i sięgać na obszary jednostek osadniczych. Maksyma przepływów rzeki związane są z wiosennymi roztopami oraz intensywnymi opadami (statystycznie najsilniejszymi w lipcu).

Na terenie gminy, Narew przyjmuje wody szeregu dopływów, w tym lewostronnych: Awissy (zasilanej Dopływem spod Ociesek, Śliną i Dopływem z Gąsówki), Szerokiej Strugi i Dopływu z Łupianki Nowej oraz prawostronnego Dopływu z Czaczek. Większość z nich prowadzi wody częściowo wyprostowanymi korytami. Uzupełnieniem systemu rzeczno-rolniczego są stosunkowo liczne rowy melioracyjne odprowadzające wody z łąk i pól do cieków.

Gmina jest obszarem bezzeziornym. Istniejące zbiorniki to bezodpływowe zagłębienia terenu wypełnione wodą oraz sztuczne zbiorniki wodne wykorzystywane do celów gospodarczych. Znajdują się poza obszarem opracowania.

Biorąc pod uwagę klasyfikację wód powierzchniowych dokonaną w oparciu o Ramową Dyrektywę Wodną na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP), na badanym terenie wyróżniono:

- rzeczną JCWP RW20002426199 **Narew od Lizy do Biebrzy**. Typ: *mała i średnia rzeka na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych*, naturalna część wód, zagrożona nieosiągnięciem celów Dyrektywy, dla której wyznaczono derogacje – odstępstwo czasowe (wyznaczony termin osiągnięcia dobrego stanu 2021) uzasadnione brakiem możliwości technicznych. W zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania oraz opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych.
  - Obejmuje tereny zmiany planu w Bokinach, 2 częściowo zainwestowane obszary w Uhowie oraz teren w Łapach przy ul. Długiej.
- rzeczną JCWP RW20001726157499 **Awissa**. Typ: *potok nizinny piaszczysty*, naturalna część wód, zagrożona nieosiągnięciem celów Dyrektywy, dla której wyznaczono derogacje – odstępstwo czasowe (wyznaczony termin osiągnięcia dobrego stanu 2027) uzasadnione brakiem możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja (komunalna, przemysłowa, nierozpoznana presja). W programie zaplanowano działanie obejmujące przegląd pozwoleń wodnoprawnych (na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi przez użytkowników w zlewni JCWP z uwagi na zagrożenie osiągnięcia celów środowiskowych, zgodnie z art. 136 ust. 3 ustawy Prawo wodne), mające na celu szczegółowe rozpoznanie i w rezultacie ograniczenie tej presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dobrego stanu. W zlewni JCWP występuje także presja rolnicza. W programie zaplanowano wszystkie możliwe działania mające na celu ograniczenie tej presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027. W zlewni JCWP występuje presja komunalna. W programie działań zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które są wystarczające, aby zredukować tą presję w zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu.
  - Zlewnia JCWP obejmuje tereny zmiany planu położone w Roszkach-Wodźkach, Płonce-Stumiance, Płonce Kościelnej, Łapach-Kołpakach oraz 5 terenów z Łapach.
- rzeczną JCWP RW2000172615729 **Dopływ z Czaczek**. Typ: *potok nizinny piaszczysty*, naturalna część wód, zagrożona nieosiągnięciem celów Dyrektywy, dla której wyznaczono derogacje – odstępstwo czasowe (wyznaczony termin osiągnięcia dobrego stanu 2021) uzasadnione brakiem możliwości technicznych oraz dysproporcjonalnymi kosztami. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.
  - W zlewni JCWP położony jest jeden teren dla którego sporządzana jest zmiana planu – wydzielanie w Uhowie o rolno-leśnej funkcji.
- rzeczną JCWP RW200017261569 **Szeroka Struga**. Typ: *potok nizinny piaszczysty*, naturalna część wód, zagrożona nieosiągnięciem celów Dyrektywy, dla której wyznaczono derogacje – odstępstwo czasowe (wyznaczony termin osiągnięcia dobrego stanu 2021) uzasadnione brakiem możliwości technicznych oraz dysproporcjonalnymi kosztami. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.

- W zlewni JCWP położony jest jeden teren dla którego sporządzana jest zmiana planu – wydzielenie w Gąsówce-Oleksin.
- rzeczną JCWP RW200017261549 **Liza**. Typ: *potok nizinny piaszczysty*, naturalna część wód, zagrożona nieosiągnięciem celów Dyrektywy, dla której wyznaczono derogacje – odstępstwo czasowe (wyznaczony termin osiągnięcia dobrego stanu 2027) uzasadnione brakiem możliwości technicznych. W zlewni JCWP występują presje: komunalna, przemysłowa, rolnictwo. W programie działań zaplanowano wszystkie możliwe działania mające na celu ograniczenie presji rolniczej tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dobrego stanu. W programie działań zaplanowano także działanie obejmujące przegląd pozwoleń wodnoprawnych na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi przez użytkowników w zlewni JCWP z uwagi na zagrożenie osiągnięcia celów środowiskowych, zgodnie z art. 136 ust. 3 ustawy Prawo wodne, mające na celu szczegółowe rozpoznanie i w rezultacie ograniczenie tych presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027.
  - W zlewni JCWP położony jest jeden teren dla którego sporządzana jest zmiana planu – wydzielenie w Daniłowie Dużym.

W związku z dużą presją na środowisko wodne i trudnościami z dotrzymaniem celów Dyrektywy, na przedmiotowym terenie konieczne jest ograniczenie powstawania nowych potencjalnych źródeł zanieczyszczeń.

Główne zagrożenia jakości wód stanowią: zrzuty punktowe ścieków komunalnych, bytowych i przemysłowych, zanieczyszczenia dopływające do wód ze źródeł rozproszonych (spływy powierzchniowe z terenów rolniczych, miejskich i przemysłowych, depozyt zanieczyszczeń z atmosfery, małe źródła punktowe) oraz nadmierny pobór wód. Wpływ na jakość wód ma także ruch turystyczny oraz nieuporządkowana zabudowa lotniskowa.

W 2016 r. 99% ludności w gminie Łapy korzystało z wodociągu (98,7% w mieście i 99,9% na obszarze wiejskim). Łączna długość tej infrastruktury wynosiła 116,1 km, z czego 50,1 km w samym mieście. Z kanalizacji korzystało natomiast 82,6% mieszkańców – 93,5% w mieście i 55,8% na obszarze wiejskim. W związku z tym stwierdzić można, że istotnym zagrożeniem dla stanu jakości wód jest nieuporządkowana gospodarka ściekowa w gminie poza miastem Łapy.

Intensywność produkcji rolniczej oraz rolnicze wykorzystanie nawozów sztucznych i organicznych jest kolejnym czynnikiem mającym istotny wpływ na środowisko wodne.

Łapy pozostają w dalszym ciągu stosunkowo istotnym ośrodkiem produkcji przemysłowej. W mieście zużywa się 128 dam³ wody na cele produkcji, co stanowi 16,8% całkowitego poboru wody w gminie. Dla porównania – na cele rolnicze zużyto w tym samym okresie 7 dam³ wody, a same gospodarstwa domowe potrzebowały 581,5 dam³ wody. W związku z czym, można powiedzieć, że straty ilościowe na rzecz przemysłu nie są duże i nie prowadzą do znacznego uszczuplenia zasobów wodnych. W gminie brak jest oczyszczalni ścieków przemysłowych. Z 104 dam³ ścieków przemysłowych wytworzonych w 2016 r., 29 nie wymagało oczyszczenia i zostało oprowadzone do wody lub ziemi, a 75 odprowadzono do sieci kanalizacyjnej.

Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód (JCW), na podstawie wyników państwowego monitoringu środowiska. W latach 2010-2015 Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Białymstoku przeprowadził 6-letni cykl pomiarowy, który umożliwił wykonanie pełnej oceny wód na terenie województwa.

Badania dla rzecznych JCWP wskazały:

1) w JCWP RW20002426199 **Narew od Lizy do Biebrzy**:

- słaby stan ekologiczny,
- IV klasę elementów biologicznych,
- I klasę obiektów hydromorfologicznych,
- II klasę elementów fizykochemicznych,

- II klasę elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne,
- dobry stan chemiczny,
- zły stan JCW (będący wypadkową stanu ekologicznego i stanu chemicznego),
- stwierdzono zły stan w jednym punkcie kontrolnym monitoringu obszarów chronionych (Narew-Strękowa Góra). W punkcie Narew-Bokiny nie dokonano oceny.

2) w JCWP RW20001726157499 **Awissa:**

- umiarkowany stan ekologiczny w silnie zmienionej JCW,
- III klasę elementów biologicznych,
- I klasę obiektów hydromorfologicznych,
- klasa elementów fizykochemicznych – stan poniżej dobrego,
- II klasę elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne,
- stan chemiczny poniżej dobrego – przekroczenia średnioroczne,
- zły stan JCW (będący wypadkową stanu ekologicznego i stanu chemicznego),
- stwierdzono zły stan w dwóch punktach kontrolnych monitoringu obszarów chronionych (Awissa-Płonka Kościelna i Awissa profil b). W punkcie Awissa profil a nie dokonano oceny.

3) w JCWP RW2000172615729 **Dopływ z Czaczek:**

- nie wykonywano pomiaru jakości wód, JCWP niemonitorowana
- informacje zawarte w aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły wskazują na zły stan wód

4) w JCWP RW200017261569 **Szeroka Struga:**

- nie wykonywano pomiaru jakości wód, JCWP niemonitorowana
- informacje zawarte w aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły wskazują na zły stan wód

5) w JCWP RW200017261549 **Liza:**

- umiarkowany stan ekologiczny w silnie zmienionej JCW,
- II klasę elementów biologicznych,
- I klasę obiektów hydromorfologicznych,
- klasa elementów fizykochemicznych – stan poniżej dobrego,
- klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne – stan poniżej dobrego,
- dobry stan chemiczny,
- zły stan JCW (będący wypadkową stanu ekologicznego i stanu chemicznego),
- stwierdzono zły stan w jednym punkcie kontrolnym monitoringu obszarów chronionych (Liza-ujście). W punktach Liza profil a i Liza profil b nie dokonano oceny.

We wszystkich JCWP nie udało się zrealizować założeń Ramowej Dyrektywy Wodnej, w związku z czym wyznaczone zostały derogacje, czyli odstępstwa czasowe.

Natomiast program monitoringu wykonany w 2016 r. w punktach pomiarowo-kontrolnych wykazał:

1) w JCWP RW20001726157499 **Awissa:**

- umiarkowany stan ekologiczny,
- dobry stan chemiczny,

2) w JCWP RW200017261549 **Liza:**

- umiarkowany stan ekologiczny,
- dobry stan chemiczny.

W pozostałych JCWP w 2016 r. nie wykonywano pomiaru.

Wody gruntowe i podziemne/jednolite części wód podziemnych

Według podziału jednostek jednolitych części wód podziemnych Polski, obszar opracowania znajduje się w prowincji Wisły, należy do regionu Narwi i jest częścią jednolitej części wód podziemnych

(JCWPd) nr 52. Natomiast zgodnie z regionalizacją hydrogeologiczną zwykłych wód podziemnych Polski, omawiany obszar należy do regionów mazursko-podlaskiego (nr II) i mazowieckiego (I), gdzie wody podziemne związane są wyłącznie z osadami piaskowo-żwirowymi piętra czwartorzędowego.

Głębokość zalegania wód gruntowych jest zróżnicowana na poszczególnych terenach z uwagi na ich znaczne oddalenie od siebie. Najwyżej położone są w dolinie Narwi (poza obszarem opracowania), o czym świadczy m.in. ich zabagnienie. Na podstawie Mapy hydrogeologicznej Polski stwierdzić można, że głębokość ich zalegania jest mniejsza niż 1 m, ulega okresowym wahaniom i często utrzymuje się ponad powierzchnią gruntu. Na pozostałych obszarach wartość ta wynosi:

- 2-5 m – na terenie w Płonce Kościelnej na której planowane jest poszerzenie cmentarza, w Płonce-Strumiance, Roszkach-Wodźkach, Bokinach (przy czym tutaj jest to głębokość zalegania wód zawieszonych ponad pierwszym poziomem wodonośnym, który położony jest niżej niż 20 m od powierzchni gruntu), Łapach-Kołpakach, Daniłowie Dużym oraz na większości terenów w Łapach oprócz dwóch obszarów w rejonie ul. Harcerskiej,
- 5-10 m – na wszystkich terenach położonych w Uhowie, na obszarach w rejonie ul. Harcerskiej w Łapach, na wydzieleniu w Gąsiówce-Oleksin.

Szczegółowe badanie sporządzone na potrzeby opinii geotechnicznej (Poznań 2017) wykazało, iż zwierciadło wód gruntowych na terenie planowanego poszerzenia cmentarza ustabilizowało się na głębokości 1,7-2,2 m p.p.t.

Użytkowe poziomy wodonośne związane są głównie z piętrzem czwartorzędowym. Tylko lokalnie eksploatowany jest poziom trzeciorzędowy. Głębsze piętra wodonośne nie są rozpoznane.

Wody piętra trzeciorzędowego nie mają większego znaczenia praktycznego. Jego rozpoznanie opiera się na trzech otworach zlokalizowanych w Łapach i Uhowie. Strop poziomu oligoceńskiego występuje na głębokości 135-163 m. Warstwę wodonośną budują piaski drobno- i średnioziarniste z glaukonitem. Miąższość warstwy jest zróżnicowana i wynosi od 4 do ponad 23 m. Zwierciadło wody o charakterze napiętym stabilizuje się na rzędnych 122-132 m n.p.m.

Czwartorzędowe piętro wodonośne jest powszechnie wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę. Warstwy wodonośne występują w piaskach i żwirach rzecznych i wodnolodowcowych. Poziomy wodonośne piętra czwartorzędowego związane są z dwoma jednostkami morfologicznymi: wysoczyzną morenową i doliną Narwi.

W jego obrębie można wyróżnić cztery poziomy wodonośne: przypowierzchniowy i trzy poziomy międzymorenowe. Poziom przypowierzchniowy związany jest z dolinami rzek, głównie Narwi i jej dopływu Awissy. Warstwę wodonośną tworzą piaski, głównie drobnoziarniste, o miąższości wynoszącej od 20 do 30 m. Poziom wodonośny zasilany wskutek infiltracji opadów atmosferycznych jest praktycznie niezolowany od powierzchni terenu. W dolinie Narwi użytkowy poziom wodonośny (rzeczny) występuje na głębokości około 5–6 m p.p.t. Miąższość warstwy wodonośnej zbudowanej z różnoziarnistych piasków z otoczkami i żwirem wynosi około 30 m.

Pierwszy międzymorenowy poziom wodonośny występuje dość blisko powierzchni terenu, na głębokości około 10–20 m. Warstwę wodonośną budują piaski drobnoziarniste, miejscami mułkowe o mało korzystnych parametrach hydrogeologicznych. Poziom ten występuje m.in. w rejonie Wólki Pietkowskiej.

Drugi międzyglinowy poziom wodonośny ma ciągłe rozprzestrzenienie i jest głównym użytkowym poziomem wodonośnym na obszarze. Poziom ten występuje na różnej głębokości od 30 do 70 m. Warstwę wodonośną tworzą piaski o różnej granulacji.

Trzeci międzyglinowy poziom wodonośny nie ma ciągłego rozprzestrzenienia. Jest on eksploatowany w rejonie Łap i w centralnej części gminy. Miąższość piasków tworzących warstwę wodonośną jest różna i wynosi od 10 do 25 m. Strop poziomu wodonośnego występuje na głębokości około 60–90 m.

Na przeważającym obszarze gminy główne poziomy wodonośne są izolowane od zanieczyszczeń infiltrujących z powierzchni.

Na wody podziemne wywierana jest ciągła presja antropogeniczna, która może doprowadzić do pogorszenia ich jakości. Głównymi zagrożeniami, podobnie jak w przypadku wód powierzchniowych, są

zrzuty punktowe ścieków komunalnych, bytowych i przemysłowych, zanieczyszczenia dopływające do wód ze źródeł rozproszonych (spływy powierzchniowe z terenów rolniczych, miejskich i przemysłowych, depozyt zanieczyszczeń z atmosfery, małe źródła punktowe), zanieczyszczenia pochodzące z transportu. Największe obszarowo strefy wód o znacznym zanieczyszczeniu występują w rejonach osadnictwa, gdzie dochodzi do kumulacji zanieczyszczeń powstających wskutek oddziaływania wielu ognisk.

Monitoring wód podziemnych jest elementem Programu Państwowego Monitoringu Środowiska i należy do zadań Państwowej Służby Hydrogeologicznej. Obejmuje badania stanu chemicznego i ilościowego wód podziemnych zwykłych (słodkich) wszystkich poziomów wodonośnych i uwzględnia podział Polski na jednostki hydrogeologiczne – JCWPd.

Monitoring jakości wód podziemnych prowadzi Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, w sieci otworów obejmujących wszystkie JCWPd na obszarze kraju. Przeprowadzone w 2015 r. badanie na gruntach ornych miejscowości Gąsówka-Skwarki wykazało słaby stan chemiczny (IV klasa) z powodu podwyższonej zawartości azotanów.

Wcześniejsze badania na terenie powiatu białostockiego przeprowadzono w 2012 roku w 4 punktach pomiarowych, najbliższe położone były punkty w Białymstoku i Wasilkowie, w których stwierdzono III klasę jakości wody (wody zadowolającej jakości). Obecnie na terenie województwa prowadzony jest monitoring wód podziemnych na obszarach bezpośrednio zagrożonych zanieczyszczeniami pochodzącymi ze składowisk. W piezometrach przy składowisku odpadów na gruntach miejscowości Uhowo badanie wskazało zróżnicowany stan wód podziemnych (różne klasy wód w poszczególnych piezometrach).

Zagrożenie powodziowe

Z uwagi na charakter doliny Narwi i jej dopływów, wystąpienie wód poza koryto jest zjawiskiem regularnym i naturalnym. Zalewana jest większa część terasy, a woda utrzymuje się ponad poziomem gruntu przez stosunkowo długi okres.

W związku z wymaganiami tzw. Dyrektywy Powodziowej, KZGW przygotował zestawy map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP), które w 2015 roku przekazano samorządom (w ramach I cyklu planistycznego).

Mapy zagrożenia powodziowego zostały sporządzone dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego (WORP). Na mapach zagrożenia powodziowego przedstawiono obszary o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi:

- 1) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%),
- 2) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%),
- 3) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%),
- 4) oraz obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku:
  - zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego,
  - zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwsztormowego (budowli ochronnych pasa technicznego – według ustawy Prawo wodne, obowiązującej przed 12 lipca 2014 r.)

Ponadto na mapach zagrożenia powodziowego przedstawiono:

- głębokość wody;
- prędkość wody i kierunki przepływu wody – dla miast wojewódzkich i miast na prawach powiatu oraz innych miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 100 000 osób.

Uzupełnieniem map zagrożenia powodziowego są mapy ryzyka powodziowego, określające wartości potencjalnych strat powodziowych oraz przedstawiające obiekty narażone na zalanie w przypadku wy-

stąpienia powodzi o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia. Są to dane, które pozwolą na ocenę ryzyka powodziowego dla zdrowia i życia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej, czyli grupy, dla których należy ograniczyć negatywne skutki powodzi zgodnie z celami Dyrektywy Powodziowej.

Materiały te stanowią podstawę dla racjonalnego planowania przestrzennego na obszarach zagrożonych powodzią, a tym samym dla ograniczania negatywnych skutków powodzi.

Na terenie gminy strefy zasięgu obszarów powodziowych obejmują następujące powierzchnie:

	obszar zalewu wody 10-letniej	obszar zalewu wody 100-letniej	obszar szczególnego zagrożenia powodzią	obszar zalewu wody 500-letniej
łącna powierzchnia w gminie [ha]	2 624	2 857	2 857	2 984
odsetek powierzchni gminy	20,6%	22,4%	22,4%	23,4%
powierzchnia w granicach miasta [ha]	423	459	459	475
odsetek powierzchni miasta	34,8%	37,8%	37,8%	39,1%

Wykonane mapy pozwalają na identyfikację obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, który obejmuje (w oparciu o ustawę Prawo wodne):

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224 ustawy Prawo wodne, stanowiące działki ewidencyjne,
- pas techniczny w rozumieniu art. 36 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej.

W przypadku gminy Łapy obszar szczególnego zagrożenia powodzią pokrywa się z zasięgiem wody 100-letniej (o prawdopodobieństwie 1%).

W zasięgu wyznaczonego obszaru szczególnego zagrożenia powodzią w gminie Łapy znalazły się budynki mieszkalne w miejscowościach Uhowo (5 szt.) i Łapy-Dębowa (3 szt.) oraz w mieście Łapy (8 szt.), a także fragment terenu oczyszczalni ścieków i budynki przemysłowo-usługowe w Łapach sąsiadujące z linią kolejową. Pozostają one poza obszarem opracowania

Obszary dla których zmieniane jest istniejące przeznaczenie terenu położone są w większości poza obszarami zagrożonymi powodzią. Wyjątek stanowią trzy wydzielania w Łapach:

- działka nr 1198/17 przeznaczona dotychczas pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, dla której utrzymuje się rodzaj przeznaczenia, a zmiana dotyczy korekty ustaleń planu – zasięg wody 100-letniej obejmuje niewielki, skrajny południowo-wschodni fragment działki;
- działka nr 1198/18, działka rolna przeznaczana pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną – zasięg wody 100-letniej obejmuje południowo-wschodni i wschodni fragment działki, ca 25% jej powierzchni;
- wydzielenie w rejonie ul. Płonkowskiej w Łapach, przeznaczone dotychczas na tereny łąk i pastwisk, częściowo zabudowane (budynek mieszkalny, budynki gospodarcze), dla których zmienia się przeznaczenie na teren zabudowy mieszkaniowej – zasięg wody 100-letniej obejmuje jego skrajną, północno-wschodnią część.

Zasięg obszaru szczególnego zagrożenia powodzią w stosunku do wymienionych terenów nie wyklucza realizacji proponowanego przeznaczenia. Możliwa jest realizacja zabudowy poza obszarem zagrożonym.

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. przyjęty został Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły, obejmujący m.in. tereny opracowania położone w

rejonie wodnym Środkowej Wisły. Celami i kierunkami działań o najwyższym priorytecie dla tego obszaru są:

- 1) Utrzymanie oraz zwiększanie istniejącej zdolności retencyjnej zlewni w rejonie wodnym – ochrona lub zwiększanie retencji na obszarach zurbanizowanych,
- 2) Wyeliminowanie lub unikanie wzrostu zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią – wyeliminowanie lub unikanie wzrostu zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, zakaz budowy obiektów zagrażających środowisku, zakaz budowy obiektów infrastrukturalnych, zakaz budowy pozostałych obiektów prywatnych i użyteczności publicznej, opracowanie szczegółowych warunków, pod jakimi dyrektor RZGW będzie mógł zwolnić z zakazów wynikających z art. 88l ustawy – Prawo wodne
- 3) Ograniczanie istniejącego zagrożenia powodziowego – ochrona lub zwiększanie retencji na obszarach zurbanizowanych, wprowadzenie w miastach i terenach zurbanizowanych (tam gdzie to będzie zasadne) obowiązku stosowania mobilnych systemów ochrony przed powodzią dla wody o Q1%, budowa i modernizacja wałów przeciwpowodziowych oraz budowli ochronnych pasa technicznego, regulacje oraz prace utrzymaniowe rzek i potoków, poprawa stanu technicznego istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej, prowadzenie akcji lodolamania
- 4) Ograniczanie wrażliwości obiektów i społeczności na zagrożenie powodziowe – propagowanie stosowania rozwiązań konstrukcyjnych zapewniających zwiększoną odporność nieruchomości na zalanie, uszczelnianie budynków, stosowanie materiałów wodoodpornych, trwałe zabezpieczenie terenu wokół budynków
- 5) Budowa instrumentów prawnych i finansowych zniechęcających lub skłaniających do określonych zachowań zwiększających bezpieczeństwo powodziowe – opracowywanie aktów prawnych, wprowadzających zasady zagospodarowywania terenów zagrożonych powodzią, które ochronią społeczności przed nadmiernym ryzykiem i ograniczą straty w przyszłości, kierowanie projektów do legislacji, opracowanie zasad finansowania programów wspomagających ekonomicznie nowe zasady zagospodarowywania terenów zagrożonych, uruchamianie takich programów, znajdowanie źródeł finansowania
- 6) Budowa programów edukacyjnych poprawiających świadomość i wiedzę na temat źródeł zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego – opracowanie programów edukacyjnych dla różnych poziomów odbiorców (przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, licea szkoły wyższe), których celem będzie zmiana mentalności społeczności lokalnych w kierunku ograniczenia ekspansji na tereny zagrożone oraz zmiany sposobu zagospodarowywania zamieszkałych terenów zagrożonych, opracowanie programów edukacyjnych dla mediów oraz innych podmiotów, których celem będzie zmiana mentalności społeczności lokalnych w kierunku ograniczenia ekspansji na tereny zagrożone oraz zmiany sposobu zagospodarowywania zamieszkałych terenów zagrożonych.

W dokumencie określono, że Łapy są gminą o umiarkowanym poziomie ryzyka powodziowego.

Plan określa, że do 2021 r. przeprowadzony zostanie szereg inwestycji technicznych i nietechnicznych, których celem jest ograniczanie zagrożenia powodziowego.

Zanieczyszczenie powietrza

O jakości powietrza na danym obszarze decyduje zawartość w nim różnorodnych substancji, których koncentracja jest wyższa od warunków naturalnych. Poziomy stężenie zanieczyszczeń w powietrzu wynikają bezpośrednio z wielkości emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz warunków meteorologicznych. Istotny jest także wpływ zanieczyszczeń napływowych (transgranicznych) z obszarów sąsiednich, jak też atmosferycznych przemian fizyko-chemicznych. Procesy te mają wpływ zarówno na kształtowanie się tzw. tła zanieczyszczeń, które jest wynikiem ustalania się stanu równowagi dynamicznej w dalszej odległości od źródła emisji, jak również na zasięg występowania podwyższonych stężeń w rejonie bezpośredniego oddziaływania źródeł.

W ogólnym zanieczyszczeniu powietrza szacuje się duży wpływ emisji nazywanej powszechnie emisją niską. Zalicza się ją do emisji powierzchniowej. Jest to emisja z kominów palenisk domowych, gdzie emitör (komin) odprowadzający spaliny znajduje się na stosunkowo niewielkiej wysokości. Duże ich skupiska tworzą zespoły na obszarze osiedli, dzielnic czy małych miejscowości lub wsi. W efekcie mamy do czynienia z poważnym, lokalnym źródłem zanieczyszczenia powietrza. Innym źródłem zanieczyszczenia powietrza jest sektor energetyczny. W województwie podstawowym źródłem zanie-

czyszczenia jest energetyka oparta na węglu. Dalej należy wymienić przemysł oraz dynamicznie rozwijający się transport samochodowy.

Jakość powietrza badana jest przez WIOŚ we wcześniej ustalonych strefach. Teren opracowania należy do strefy podlaskiej, która obejmuje całe województwo z wyłączeniem Białegostoku. W związku z tym faktyczne zanieczyszczenie powietrza na terenie dla którego sporządza się projekt planu może odbiegać od wartości podanych w badaniu.

Ocena wykazała za rok 2016 przekroczenia normy pyłu PM_{2,5}. W klasyfikacji ze względu na kryterium „ochrona roślin” nie wystąpiły na terenie województwa strefy z przekroczeniami poziomów dopuszczalnych.

Poziomy stężenie wskaźników SO₂, NO₂, PM₁₀, Pb, Ni, As, Cd, O₃, CO, benzen nie przekraczały poziomów dopuszczalnych dla poszczególnych zanieczyszczeń pod względem wymaganych celów („ochrona zdrowia”, „ochrona roślin”).

Do oceny jakości powietrza na terenie całego województwa służą również pomiary na potrzeby oceny narażenia ekosystemów. Badania prowadzone są na stacji tła wiejskiego w miejscowości Borsukowizna (gm. Krynki). Wykonywany jest tam pomiar automatyczny dwutlenku siarki, tlenków azotu i ozonu. W 2014 r. stwierdzono przekroczenia poziomów celów długoterminowych dla ozonu. Dotyczyło to kryteriów „ochrona zdrowia” i „ochrona roślin”. Taką ocenę potwierdzają wyniki badań prowadzonych od 2004 r.

Degradacja powierzchni ziemi i gleb

Głównym zagrożeniem powierzchni ziemi są erozja, odpady i chemizacja rolnictwa, zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych. Negatywny wpływ na powierzchnię ziemi może mieć również postępująca urbanizacja i osadnictwo, między innymi ze względu na zmianę sposobu użytkowania gleby, powstawanie odpadów, wytwarzanie ścieków.

Innym czynnikiem dewastującym gleby jest działalność wydobywcza kopalni. W gminie Łapy nie udokumentowano występowania złóż kopalni naturalnych. Punktowo odbywa się natomiast eksploatacja kruszyw budowlanych na własne potrzeby. Jest tak m.in. w nieco dalszym sąsiedztwie (50 m) działki w Uhowie przy drodze wojewódzkiej nr 682.

Na terenie objętym opracowaniem nie występują istniejące osuwiska. Na Przeglądowej Mapie Osuwisk i Obszarów Predysponowanych (...) wskazano strefę krawędziową między obszarem wysoczyznym a doliną Dopływu z Łupianki Nowej jako obszar predysponowany do występowania ruchów masowych. Lokalne różnice wysokości są tutaj stosunkowo duże. Wydzielenia dokonano głównie w oparciu o budowę geologiczną i morfologię. Teren ten położony jest jednak poza obszarem opracowania.

Pokrywa glebowa podlega procesom erozji wodnej i wietrznej. Zachodzą one najintensywniej w strefach stokowych krawędzi dolin o ubogiej roślinności oraz punktowych wyrobiskach.

Szata roślinna

Potencjalną roślinność naturalną gminy stanowią:

- olsy środkowoeuropejskie (w dolinie Narwi),
- niżowy łąg jesionowo-olsowy (w dolinie Narwi),
- kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe (w sąsiedztwie dolin i zagłębień),
- dąbrowy świetliste,
- grąd środkowoeuropejski.

Roślinność potencjalna to hipotetyczny stan roślinności, opisany fitosocjologicznymi jednostkami zbiorowisk roślinnych, jaki mógłby być osiągnięty na drodze naturalnej sukcesji pierwotnej lub wtórnej, gdyby oddziaływania człowieka zostały wyeliminowane, a właściwa dla danego regionu roślinność mogła w pełni wykorzystać możliwości stwarzane przez zróżnicowane siedliska (Matuszkiewicz W., Degórska B.). Ten typ roślinności będzie cechował się tutaj największą odpornością.

Roślinność potencjalna obszaru różni się istotnie od obecnie występujących tu zbiorowisk. Wpłynęła na to wielowiekowa tradycja prowadzenia gospodarki rolnej, której podporządkowano znaczną część przestrzeni. Nie bez znaczenia była również ekspansja zabudowy, choć na znacznie mniejszą skalę.

Dolinę Narwi zajmują łąki łąkowe (zalewne), na których powierzchniowo dominują trzcinowiska, szuwały i turzycowiska, okresowo podtapiane, cechujące się zmiennymi warunkami wodnymi. Towarzyszą im typowe zbiorowiska roślinności bagiennej, a w większej odległości od koryt występują także łąki łąkowe przystosowane do mniej wilgotnego podłoża. Roślinność leśna posiada drugorzędne znaczenie i zajmuje jedynie niewielkie płyty doliny oddalone od jej koryta. Powierzchniowo wyraźnie przeważa ols porzeczkowy. Dolinę Narwi charakteryzuje tzw. strefowość ekologiczna, polegająca na zmienności zbiorowisk roślinnych począwszy od koryta rzeki, a przesuając się w kierunku skraju doliny. Na wyniesieniach spotykane są zbiorowiska łąkowe, występują tutaj też ciepłolubne murawy kserotermiczne. Wzdłuż koryt płatowo rozmieszczone są zarośla wierzbowe.

Nieco większe powierzchnie leśne położone są na południowy-zachód od Łap i we wschodniej części gminy. Ogólna lesistość Łap jest niska i wynosi 13,7% (14,5% na obszarze wiejskim i 5,5% w mieście). Największe powierzchnie zajmuje bór świeży i bór świeży mieszany, którym towarzyszy ols (szczególnie w sąsiedztwie parku narodowego, tam gdzie naturalna sukcesja nie jest powstrzymywana) oraz las mieszany wilgotny.

Doliny pozostałych cieków porastane są roślinnością łąk i pastwisk, a pozostałe tereny wykorzystywane rolniczo monokulturami pól uprawnych.

Obszary dla których sporządza się zmiany planów miejscowych cechują się następującymi zbiorowiskami roślinnymi:

- tereny w Bokinach, Roszkach-Wodźkach, Płonce-Strumiance, Daniłowie Dużym i Gąsiówce-Oleksin (byłe zlewnie mleka) – zbiorowiskami dywanowymi, roślinnością ruderalną w sąsiedztwie niewykorzystywanych budynków, pojedynczymi przydrożnymi drzewami, w Płonce-Strumiance obszar wykracza poza teren zlewni i obejmuje również sąsiednie pola uprawne, w Daniłowie Dużym w istniejącym budynku prowadzona jest działalność usługowa (sklep spożywczy),
- teren w Płonce Kościelnej, który przeznaczany będzie pod poszerzenie cmentarza – monokulturą upraw rolnych, pas przydrożny porasta nieregularny szpaler stosunkowo młodych drzew, w tym klony, jarząb, brzoza i wierzba,
- teren w Uhowie przy drodze nr 682 – teren leśno-rolny, w części oddalonej od drogi porośnięty borem świeżym mieszanym z dominacją sosny o młodym drzewostanie (ca 40 lat), w podszycie występuje głównie bez czarna i jarząb, runo ubogie; część położona przy drodze zewidencjonowana jest jako rola, porasta samosiejką sosny, świerka i brzozy, wzdłuż drogi rosną okazałe jesiony i sosny. Drzewostan bardzo gęsty, o małej dostępności.
- działka nr 165/1 w Uhowie – monokulturami pól uprawnych, pojedyncze lipy na granicy działki,
- wydzielenie w Uhowie w rejonie ul. Polnej – monokulturami pól uprawnych, roślinnością przydomowych ogrodów, roślinnością ruderalną, luźnymi, młodymi zadrzewieniami śródpolnymi z brzozą, osiką i sosną,
- teren w Łapach-Kołpakach – monokulturami pól uprawnych,
- wydzielenie w Łapach w rejonie ul. Głównej – monokulturami traw i roślinnością ruderalną, urządzoną roślinnością przydomowych ogrodów,
- część działki nr 389 w Łapach – zbiorowiskami dywanowymi, roślinnością przydomową i ruderalną,
- działka nr 525 w Łapach – roślinnością ruderalną i przydomowych ogrodów,
- działka nr 1198/17 – monokulturami pól uprawnych i monokulturami traw,
- działka nr 1198/18 – monokulturą pól uprawnych,
- wydzielenia położone w rejonie ul. Harcerskiej w Łapach – monokulturami traw, roślinnością pól uprawnych, przydomowych ogrodów i roślinnością urządzoną.

Na powyższych terenach nie stwierdzono występowania roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową ani roślin z II załącznika Dyrektywy Siedliskowej. Potwierdzają to również zebrane materiały inwentaryzacyjne.

Zwierzęta

Tereny łąk i użytków rolnych, zwłaszcza położone przy ciekach i zbiornikach wodnych, są zasiedlane przez płazy i gady (wszystkie gatunki płazów i gadów podlegają ochronie). Ich największa aktywność obserwowana jest w dolinie Narwi, gdzie stwierdzono liczne występowanie osobników kompleksu żaby zielonej oraz brunatnej, a także m.in. stanowiska kumaka nizinnego. Z uwagi na oddalenie, tereny opracowania nie stanowią jednak cennych siedlisk płazów i gadów. Są one generalnie suche i posiadają uregulowane stosunki wodne.

Sąsiedztwo terenów opracowania – otoczenie Narwi objęte ochroną w ramach Narwiańskiego Parku Narodowego – stanowi obszar wybitnie cenny dla ptactwa. Regularnie zalewana dolina jest miejscem lęgu, bytowania i żerowania ptaków. Stwierdzono tu stałe lub okresowe występowanie 203 gatunków ptaków, z których 155 to gatunki lęgowe oraz prawdopodobnie lęgowe, pozostałe spotykane są podczas przelotów. Tereny opracowania nie stanowią jednak potencjalnych siedlisk wodno-błotnych gatunków ptaków. Są to obszary znacznie mniej wilgotne, w większości w rolniczym wykorzystaniu, częściowo zabudowane lub w sąsiedztwie siedzib ludzkich. Tym samym dominującymi gatunkami ptaków na tych terenach są gatunki synantropijne, takie jak gołąb miejski, oknówka, wróbel zwyczajny, kawka oraz niewielkie ptaki polne. Obszary te wykorzystywane są jako miejsce zdobywania pokarmu. W obrębie wydzielenia w rejonie ul. Polnej w Uhowie znajduje się gniazdo bociana białego. Usytuowane jest przy jego skraju, na słupie energetycznym. Teren rolno-leśny w Uhowie ma natomiast stosunkowo niskie znaczenie dla ptactwa z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo z drogą wojewódzką o dużym natężeniu ruchu, prowadzącą do Białegostoku. Poziomy hałas są tam względnie wysokie, co skutkuje niższą atrakcyjnością dla większości ptaków leśnych. Podczas rozpoznania terenowego nie stwierdzono tam aktywności awifauny.

Część terenów opracowania położona jest w granicach obszarów Natura 2000. Są to trzy wydzielenia w Uhowie, teren byłej zlewni mleka w Bokinach oraz fragment terenu w Płonce-Strumiance – znajdują się na obszarze **Bagienna Dolina Narwi**, a także teren byłej zlewni mleka w Daniłowie Dużym – położony jest w skrajnej części obszarów **Dolina Górnej Narwi** i **Ostoja w Dolinie Górnej Narwi**. Wizja terenowa, dostępne materiały kartograficzne oraz uzyskane dane inwentaryzacyjne wykluczyły występowanie przedmiotów ochrony sieci Natura 2000 na tych terenach (wyjątkiem jest gniazdo bociana białego zlokalizowane na terenie w Uhowie przy ul. Polnej; gatunek ten umieszczono w I załączniku Dyrektywy Ptasiej, nie jest wymieniony natomiast jako przedmiot ochrony obszaru Bagienna Dolina Narwi w projekcie planu zadań ochronnych).

Obecność większych zwierząt takich jak dzik czy lis jest przypadkowa i sporadyczna z uwagi na bliskie sąsiedztwo z siedzibami człowieka. Występować mogą tutaj małe gryznie, rzadziej zajęczaki.

Klimat

Według Marii Stopy-Boryczki i innych, obszar gminy znajduje się w północnej części regionu Goniądzko-Brańskiego klimatu Polski północno-wschodniej. W podziale na krainy klimatyczne wg S.I. Pióro, obszar gminy Łapy zaliczony został natomiast do Krainy Wysoczyzn Północnopodlaskich charakteryzujących się stosunkowo korzystnymi warunkami klimatycznymi w Obrębie Dzielnic Podlaskiej.

Region ten cechuje się średnią temperaturą lipca 21,5-22°C i stycznia od -1,6 do -2,1°C. Wielkość opadów rocznych oscyluje w granicach 480-610 mm, średnio 550 mm. Długość zimy wynosi średnio 110 dni, natomiast lata ok. 85 dni. Okres wegetacyjny trwa od 200 do 210 dni. W skali roku przeważają wiatry z sektora zachodniego i południowo-zachodniego. Cechami charakterystycznymi są wczesna, długa i mroźna zima i ciepłe lato. Czynnikiem łagodzącym klimat jest obecność doliny rzecznej. Z tego samego powodu większa jest również wilgotność powietrza i częstość występowania mgieł.

Krajobraz

Krajobraz naturalny stanowi zasób środowiska, na który składają się prawie wszystkie jego komponenty, a w szczególności:

- ukształtowanie terenu (wysokości bezwzględne i względne, formy geomorfologiczne, spadki terenu),

- wody powierzchniowe (cieki wodne, jeziora, sztuczne zbiorniki wodne, linia brzegowa, dostępność do wód itp.),
- pokrycie terenu (lasy, łąki, zadrzewienia, parki, tereny zurbanizowane itp.).

Tereny opracowania w znacznej części są już zabudowane (nieczynne budynki zlewni mleka, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa usługowa), na części prowadzona jest gospodarka rolna (pola uprawne), bądź stanowi nieużytki porolne. Ich walory krajobrazowe są generalnie niskie i nie posiadają już cech krajobrazu naturalnego.

Hałas

Na klimat akustyczny składają się wszystkie zjawiska dźwiękowe występujące na danym obszarze. Kształtowany jest przede wszystkim przez źródła hałasu i określany ilościowo przy pomocy uśrednionego w czasie, równoważnego poziomu dźwięku „A”, wyrażonego w decybelach. Wyniki pomiarów hałasu odnoszone są do wartości dopuszczalnych określonych w przepisach odrębnych.

Terenami chronionymi akustycznie na terenie opracowania są obszary, na których powstały zabudowania mieszkalne. W przyszłości będą to również tereny, dla których projektuje się zmianę planu miejscowego i wprowadzenie zamiast dotychczasowej funkcji zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej bądź usługowej związanej czasowym pobytem dzieci i młodzieży.

Głównym źródłem hałasu uciążliwego dla środowiska przyrodniczego i ludzi jest komunikacja. Uciążliwość hałasu zależy od jego poziomu, pory i częstotliwości jego trwania. Na przedmiotowym terenie istniejącymi źródłami hałasu są w większości lokalne drogi. Hałas odczuwalny jest najsilniej w Łapach i na terenie położonym w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej w Uhowie.

Na terenie gminy pomiary przeprowadzono w 2012 roku w Łapach przy ul. Sikorskiego 68, w czasie których stwierdzono przekroczenia poziomów długookresowych natężenia dźwięku w porach dziennej o 4,5 dB i w porze nocnej o 9,2 dB.

Obszary prawnie chronione

Na terenie gminy wyznaczono następujące powierzchniowe formy ochrony przyrody:

- **Narwiański Park Narodowy** wraz z otuliną,
- obszar Natura 2000 PLH200002 **Narwiańskie Bagna**,
- obszar Natura 2000 PLH200010 **Ostoja w Dolinie Górnej Narwi**,
- obszar Natura 2000 PLB200001 **Bagienna Dolina Narwi**,
- obszar Natura 2000 PLB200007 **Dolina Górnej Narwi**.

Narwiański Park Narodowy został powołany na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 lipca 1996 roku. Jego granice wyznaczono tak, by obejmowały tylko dolinę rzeki, dlatego 98% powierzchni Parku to grunty silnie uwilgotnione, stale lub okresowo podtapiane. Zdecydowana większość – około 5 500 ha – to nieużytki, pozostałe grunty to wody, łąki i pastwiska. Powierzchnia Parku zajmuje 6 810 ha, a jego otulina 15 408 ha. Jego symbolem jest błotniak stawowy. Głównym powodem utworzenia Parku była konieczność ochrony unikatowego w skali Europy i świata systemu rzecznej Narwi z ogromnym bogactwem flory i fauny. Rzeka rozlewając się podczas wezbrań na całą szerokość doliny rozpoczęła tworzenie systemu wielokorytowego, określonego jako anastomozujący. Elementem wyróżniającym go jest tzw. kanałowa budowa koryt oraz ich stabilność boczna. Cechy te oznaczają, że ciek ma znaczną głębokość już przy samym brzegu i stosunkowo płaskie dno, a brzegi są zabezpieczone przed erozją boczną przez zwarty system korzeniowy roślin.

NPN wpisany jest na listę konwencji ramsarskiej, której celem jest ochrona i zrównoważone użytkowanie wszystkich mokradel poprzez działania na szczeblu krajowym i lokalnym oraz współpracę międzynarodową.

Dla Parku nie ustanowiono planu ochrony. NPN nie posiada wydzielonego obszaru ochrony ścisłej. W projekcie planu ochrony proponuje się wprowadzenie tego rodzaju ochrony dla wydzieleń w obrębie ewidencyjnym Kurowo o łącznej powierzchni 35,65 ha. Ochronie czynnej podlegałyby pozostałe grunty Skarbu Państwa w zarządzie Parku, a krajobrazowej – tereny prywatne.

Konsultowany projekt planu ochrony określa następujące cele ochrony przyrody na terenie Parku:

- a) zachowanie unikalnej w skali europejskiej rzeki anastomozującej wraz ze związanym z nią ekosystemem mokradłowym i kształtowaną w wyniku naturalnych procesów różnorodnością biologiczną, zachodzącymi procesami biologicznymi i ekologicznymi oraz procesami i strukturami geologicznymi, geomorfologicznymi, hydrologicznymi i glebowymi (nadrzędny cel ochrony przyrody Parku),
- b) zapewnienie niezakłóconego przebiegu procesów ekologicznych i ewolucyjnych charakterystycznych dla mokradła fluwiogenicznego kształtowanego przez rzekę anastomozującą, w szczególności procesów o charakterze wielkoobszarowym i długoterminowym,
- c) ochrona różnorodności biologicznej na poziomie gatunkowym (zróżnicowanie genetyczne gatunku), międzygatunkowym i ekosystemowym, przeciwdziałanie sukcesji wtórnej na siedliskach nieleśnych.
- d) zachowanie walorów przyrodniczych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych i sportowych na zasadach nie wpływających negatywnie na przyrodę Parku
- e) kształtowanie właściwych postaw wobec przyrody poprzez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody.

Zarządzeniem nr 61 Ministra Środowiska z dnia 19 grudnia 2013 r. ustanowiono zadania ochronne dla Narwiańskiego Parku Narodowego.

Tereny zmiany planu położone w otulinie NPN to wydzielienia w Uhowie, dwie sąsiadujące ze sobą działki w Łapach (1198/17 i 1198/18), wydzielienie w rejonie ul. Płonkowskiej w Łapach oraz teren byłej zlewni mleka w Bokinach. Pozostałe obszary leżą poza Parkiem i jego otuliną.

Obszar Natura 2000 PLH200002 **Narwiańskie Bagna** pokrywa się w większości z zasięgiem Narwiańskiego Parku Narodowego. Obejmuje dolinę Narwi pomiędzy Surazem i Rzędzianami, która wykształciła się w kompleksie osadów lodowcowych, zajmując centralną część obniżenia w powierzchni wysoczyzn morenowych. Miąższość tych osadów waha się od 117 do 200 m. Dolina jest stosunkowo głęboko wcięta w wysoczyzny i zabagniona. Powierzchnia doliny zalega 5-25 m niżej od terenów bezpośrednio do niej przylegających. Wypełniają ją torfy, osiągające średnio 1 m miąższości. Dolina Narwi cechuje się charakterystyczną morfologią. Składa się ona z odcinków rozszerzonych, basenowych i zwężonych przypominających przełomy rzeczne. Powierzchnia basenów wynosi od 13 do 30 km², szerokość odcinków zwężonych wynosi od 1,0 do 1,5 km.

Cechą charakterystyczną doliny Narwi w granicach NPN jest przestrzenne przenikanie się ekosystemów lądowych z ekosystemami wodnymi, wynikającym z wyjątkowo bogatej sieci koryt rzecznych funkcjonujących w najlepiej rozwiniętym w skali kraju systemie rzeki anastomozującej. Na wielkich obszarach w Parku dominuje zespół szuwaru turzycy sztywniej *Caricetum elatae*, który jest właściwy dla istniejącego tu w klasycznej postaci łągu zastoiskowego. Wśród roślinności dominuje roślinność wodna i szuwarowa, liczne są zbiorowiska turzycowo-mszyste, a na wyniesieniach spotykane są również murawy kserotermiczne i napiaskowe. Lesistość obszaru jest znikoma.

W przypadku doliny Narwi w granicach NPN brak jest poprzecznej strefowości siedliskowej, wynikającego z dominacji fluwiogenicznego typu hydrologicznego zasilania. Przez wiele lat w dolinie prowadzono ekstensywną, tradycyjną gospodarkę łąkarską, będącą niezbędnym warunkiem egzystencji szuwarów wysokoturzycowych, decydujących o wyjątkowo bogatej różnorodności biologicznej tego obszaru (*źródło: Standardowy formularz danych Natura 2000*).

Tereny opracowania nie kolidują z obszarem. Najbliżej położonymi są dwie sąsiadujące ze sobą działki w Łapach (zainwestowana działka 1198/17 oddalona o 15 m i działka 1198/18 oddalona o 40 m) i teren byłej zlewni mleka w Bokinach (oddalony o 160 m). Realizacja zmiany planu nie spowoduje utraty cennych siedlisk objętych ochroną w ramach sieci Natura 2000. W odległości 100 m od terenów, dla których projektuje się zmianę przeznaczenia, nie stwierdzono obecności przedmiotów ochrony sieci. Najbliżej zinwentaryzowanym stanowiskiem jest miejsce występowania bobra, oddalone o ca 400 m od terenu w Bokinach. Najmniejsza odległość od siedliska będącego przedmiotem ochrony wynosi natomiast ponad 160 m.

Obszar Natura 2000 PLB200001 **Bagienna Dolina Narwi** posiada zasięg zbliżony do otuliny Narwiańskiego Parku Narodowego, łącznie z samym parkiem. Jest to ostoja ptasia o randze europejskiej E 27. Występuje tu co najmniej 28 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG oraz 10

gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: bączek (PCK), bąk (PCK), błotniak stawowy, dubelt (PCK), kraska (PCK), podróżniczek (PCK), rybitwa czarna, wodniczka (PCK), krwawodziób, kszyc i rycyk; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występują: błotniak łąkowy, derkacz, zielonka, cyranka i słowik szary. Bardzo wysokie zagęszczenie brzęczki (>1% populacji krajowej), rokitniczki (>10% populacji krajowej) i trzcinniczka (>1% populacji krajowej) (źródło: *Standardowy formularz danych Natura 2000*).

W granicach tego obszaru położone są wszystkie wydzielenia w Uhowie i działka w Bokinach. Tereny dla których sporządzana jest zmiana planu nie obejmują miejsc występowania ptaków będących przedmiotem ochrony bądź ich najbliższego sąsiedztwa i oddalone są o:

- 400 m w kierunku południowym od stanowiska podróżniczka – działka 165/1 w Uhowie,
- 430 m w kierunku zachodnim od stanowiska podróżniczka i 460 m w kierunku południowo-zachodnim od stanowiska bąka zwyczajnego – wydzielenie w Uhowie w rejonie ul. Polnej,
- 1 km w kierunku południowo-zachodnim od stanowiska podróżniczka i 1,2 km w kierunku południowo-wschodnim od trzech stanowisk derkacza – działka rolno-leśna w Uhowie,
- 400 m w kierunku południowo-wschodnim od stanowiska bączka zwyczajnego i 450 m w kierunku południowo-zachodnim od stanowiska bąka zwyczajnego – działka w Bokinach,
- 480 m w kierunku północno-wschodnim od stanowiska kropiatki – działki nr 1198/17 i 1198/18 w Łapach, położone poza obszarem Natura 2000,
- ponad 750 m w kierunku północno-zachodnim od stanowisk kszycy, podróżniczka i błotniaka stawowego – część działki 389 w Łapach, położona poza obszarem Natura 2000,
- pozostałe tereny oddalone są o ponad 1 km od najbliższych stanowisk ptaków będących przedmiotem ochrony i położone są poza obszarem Natura 2000.

Fragment obszaru Natura 2000 PLH200010 **Ostoja w Dolinie Górnej Narwi** położony jest w południowo-wschodniej części gminy Łapy. Obejmuje on dolinę Narwi na odcinku od zapory wodnej w Bondarach do Suraża, z przylegającym do niej kompleksem stawowym, zasilanym w wodę z systemu rzeki Lizy (dopływu Narwi), usytuowanym w pobliżu Suraża. Koryto Narwi ma tu naturalny charakter, z meandrami i starorzeczami, jej dolina ma 0,3-3,0 km szerokości. Większość powierzchni doliny zajmują zbiorowiska szuwarowe, których występowanie uzależnione jest od corocznych wylewów rzeki. Dominują tu turzycowiska i szuwały mannowe, a wokół starorzeczy - trzcinowiska. Wzdłuż rzeki występują zakrzewienia i zadrzewienia wierzbowe; lasy pokrywają niewielką część doliny. Około 60% obszaru jest użytkowane rolniczo (przeważają pastwiska i łąki kośne). Usytuowany koło Suraża kompleks „Stawów Pietkowskich” sąsiaduje od zachodu i południa z rozległymi lasami mieszanymi i liściastymi, od północy i wschodu z doliną Narwi. Stawy są silnie zarośnięte roślinnością szuwarową.

Dolina Górnej Narwi jest jedną z najlepiej zachowanych w Polsce dolin rzecznych i stanowi, obok Bagnien Biebrzańskich, jeden z największych obszarów mokradeł środkowoeuropejskich. Kształtowane przez regularne wylewy rzeki, są one uznawane za siedliska o największej różnorodności biologicznej w strefie klimatu umiarkowanego. Występuje tu 13 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz 12 gatunków zwierząt z Załącznika II tej Dyrektywy (źródło: *Standardowy formularz danych Natura 2000*).

Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 18 czerwca 2014 r. ustanowiono dla obszaru plan zadań ochronnych.

Na obszarze tym położony jest jeden teren dla którego sporządzana jest zmiana planu – otoczenie byłej zlewni mleka w Daniłowie Dużym. Leży on poza zidentyfikowanymi siedliskami przyrodniczymi i stanowiskami gatunków będących przedmiotem ochrony. Na wydzieleniu tym nie ustalono lokalizacji działań ochronnych. Najbliżej położonym przedmiotem ochrony jest siedlisko o kodzie 91E0 – *łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe*, oddalone od tego terenu o 4,8 km w kierunku południowo-wschodnim. Zmiana przeznaczenia gruntu ze zlewni mleka na zabudowę mieszkaniową i usługi nie wiąże się z powstaniem zagrożeń wymienionych w planie zadań ochronnych.

Obszar Natura 2000 PLB200007 **Dolina Górnej Narwi** w granicach gminy Łapy pokrywa się z obszarem Ostoja w Dolinie Górnej Narwi. Jest to ostoja ptasia o randze europejskiej E 30. Występują tutaj co najmniej 34 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG oraz 16 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla: cyranka 10%-16% populacji krajo-

wej (C3), krwawodziób 9-11% populacji krajowej (C3), co najmniej 7% populacji krajowej (C6) błotniaka łąkowego, 4%-5,5% populacji krajowej rycyka (C3) oraz co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: błotniak stawowy, cietrzew (PCK), derkacz, dubelt (PCK), kropiatka, rybitwa czarna, sowa błotna (PCK), świerszczak, zielonka (PCK); w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występuje wodniczka (PCK).

Zagrożenia obszaru obejmują obniżanie się poziomu wód gruntowych oraz zanik użytkowania pastwiskowo-łąkarskiego. W kompleksach stawowych zagrożeniem jest zarówno zaniechanie, jak i intensyfikacja użytkowania stawowego. Obszar podlega działaniom z zakresu ochrony przeciwpowodziowej. Istniejące obiekty i urządzenia związane z ochroną przeciwpowodziową wymagają utrzymywania ich w sprawności technicznej. Na obszarze będą prowadzone działania związane z swobodnym spływem wód i kry. Wykonywanie tych prac obejmuje różne fragmenty doliny rzecznej i nie ma istotnego wpływu na całość obszaru Natura 2000 (*źródło: Standardowy formularz danych Natura 2000*).

Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 18 czerwca 2014 r. dla obszaru ustanowiono plan zadań ochronnych.

Tak jak w przypadku obszaru Ostoja w Dolinie Górnej Narwi, w granicach obszaru położony jest jeden teren dla którego planowana jest zmiana przeznaczenia. Jest to otoczenie byłej zlewni mleka w Daniłowie Dużym. Na terenie tym nie stwierdzono stanowisk ptaków będących przedmiotem ochrony. Plan zadań ochronnych nie wskazuje, że ten obszar lub jego otoczenie jest miejscem, na którym realizowane będą działania ochronne. Realizacja zmiany planu miejscowego (zmiana funkcji z terenu zlewni mleka na obszar zabudowy mieszkaniowej i usługowej) nie będzie wiązała się z powstaniem zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk wymienionych w dokumencie.

W granicach gminy ustanowiono ponadto 2 **pomniki przyrody**. Są to:

- lipa drobnolistna położona przy ul. Spółdzielczej w Łapach,
- 2 wiązy szypułkowe położone przy ul. Głównej w Łapach.

Obiekty te położone są poza terenami dla których sporządzana jest zmiana planów.

Powiązania ekologiczne

Obszar opracowania położony jest w granicach szeroko rozumianego „północnego” korytarza ekologicznego, czyli jednego z najważniejszych leśnych transgranicznych obszarów umożliwiających migrację dużych ssaków między wschodnią, północno-wschodnią, centralną i zachodnią Polską. Dodatkowo umożliwia wymianę genetyczną między populacjami na wschód i zachód od Polski (Jędrzejewski et. al. 2005). Tereny stanowią ostoje dla ptaków, w tym szponiastych, a także przedstawicieli żurawio- wych i błaszkodziobych. Ze względu na dużą lesistość, obszar jest też potencjalnie dogodną ścieżką migracyjną dla dużych ssaków takich jak ryś i wilk. Korytarz przebiega przez kompleksy: Puszcza Augustowska/Puszcza Białowieska-Dolina Biebrzy – Puszcza Piska – Puszcza Nidzicka – Bory Tucholskie – Lasy Wałeckie – Puszcza Notecka – Bory Zielonogórskie – Bory Dolnośląskie.

Większa część gminy położona jest w granicach obszaru węzłowego Bagienna Dolina Narwi GKPn-23, będącego istotnym elementem sieci ekologicznej województwa. Wymaga on utrzymania połączeń na różnych szczeblach organizacji z innymi terenami o szczególnych wartościach przyrodniczych. Obejmuje on wydzielenia w miejscowościach Uhowo, Bokiny oraz Płonka-Strumianka. Natomiast działka w Daniłowie Dużym położona jest w skrajnej części głównego korytarza ekologicznego Dolina Dolnej Narwi GKPn-24.

Drożność sieci umożliwia wymianę genową i pozwala na ochronę populacji organizmów zasiedlających teren województwa, kraju i sąsiednich państw. Elementy sieci wyodrębnione zostały na podstawie opracowania W. Jędrzejewskiego „Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce”. Jej głównym celem jest przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych, umożliwienie migracji zwierząt i roślin w skali Polski i Europy oraz ochrona i odbudowa różnorodności zarówno na obszarach sieci NATURA 2000, jak i innych terenach o dużej wartości przyrodniczej.

Lokalnymi połączeniami ekologicznymi są doliny dopływów Narwi, które wzbogacają strukturę przyrodniczą obszaru, a także zwiększają jego dostępność dla wielu gatunków zwierząt.

W zewnętrznych powiązaniach przyrodniczych miasta i gminy ważną rolę odgrywa również system obiegu wody podziemnej. Zasilane są one wodami opadowymi, które na drodze wieloletniej infiltracji dostają się do zasobów podziemnych. Spływ tych wód następuje generalnie w kierunku doliny Narwi.

6.1. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Tereny dla których sporządzana jest zmiana planu były silnie przekształcane, a obecnie są w większości zagospodarowane. Pokryte są monokulturami agrocenoz i zbiorowiskami ruderalnymi oraz zieleni urządzonej, a w jednym przypadku młodym lasem z przewagą sosny. Ich wartość przyrodnicza jest w większości średnia i niska.

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu uzależnione są od obecnego i planowanego sposobu zagospodarowania.

Na terenach w wykorzystaniu rolnym i, w jednym przypadku, leśnym, na których powstawać będzie zabudowa, dojdzie do zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej, zmiany typu roślinności oraz potencjalnie do powstania miejscowych źródeł zanieczyszczeń (emisja zanieczyszczeń powietrza, presja na środowisko wodne). Skala zamierzeń, które mogą być realizowane w oparciu o projekt zmiany planu, jest względnie mała, w większości ograniczona do pojedynczych działek lub ich części. W związku z tym skutki realizacji dokumentu nie będą powodować silnych przeobrażeń środowiska terenów sąsiednich.

Odstąpienie od poszerzenia cmentarza w Płonce Kościelnej ograniczy natomiast teren wzmoczonej presji na środowisko gruntowo-wodne. Po wykorzystaniu dostępnej przestrzeni na istniejącym obiekcie, kolejne pochówki nie będą mogły być realizowane. Oznacza to ograniczenie ilości substancji pochodzących z rozkładu zwłok ludzkich deponowanych w glebie i wodach gruntowych. W tym przypadku jednak kwestią nierozwiązaną pozostanie deficyt miejsc pochówku lokalnej parafii i najprawdopodobniej spowoduje założenie nekropolii w innym miejscu, czyli powstanie kolejnego ogniska zanieczyszczeń.

Na części działek zakładane jest utrzymanie istniejącego zagospodarowania (dopasowanie treści planu do faktycznego wykorzystania terenu), bądź modyfikacja ustaleń szczegółowych bez zmian funkcji podstawowej terenu. W tych przypadkach odstąpienie od realizacji planu nie spowoduje silnych zmian w środowisku.

7. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

W granicach przeprowadzanych zmian planów ustanowiono następujące powierzchniowe formy ochrony przyrody:

- **Narwiański Park Narodowy** wraz z otuliną,
- obszar Natura 2000 PLH200002 **Narwiańskie Bagna**,
- obszar Natura 2000 PLH200010 **Ostoja w Dolinie Górnej Narwi**,
- obszar Natura 2000 PLB200001 **Bagienna Dolina Narwi**,
- obszar Natura 2000 PLB200007 **Dolina Górnej Narwi**.

Rodzaje przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r.

Rozwiązania przewidziane w projekcie dokumentu nie stanowią w większości podstawy do realizacji przedsięwzięć wymienionych w powyższym akcie. Planowane zmiany obejmują poszerzenie istniejącego cmentarza, wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej i usługowej na tereny zlewni mleka, rolnicze i rolno-leśne oraz korekty ustaleń planów m.in. w zakresie linii zabudowy, strefy ochronnej cmentarza i sposobu odprowadzania ścieków sanitarnych.

Przedsięwzięciem mogącym potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko może być realizacja zabudowy mieszkaniowej, usługowej bądź przemysłowej z towarzyszącą infrastrukturą, jednak zakwalifikowanie jej do tej grupy uwarunkowane jest od powierzchni użytkowej i lokalizacji względem form ochrony przyrody. Biorąc pod uwagę wielkość działek na których przeprowadzane są zmiany, ich lokalizację, ustalone wskaźniki maksymalnej powierzchni zabudowy i istniejące zainwestowanie stwierdzono jednak, że realizacja zamierzeń tego typu najprawdopodobniej nie wystąpi.

W związku z powyższym uznano, że ewentualne oddziaływania będące rezultatem wprowadzenia zmian planów nie będą należały do oddziaływań znaczących. Ich zasięg ograniczony będzie w większości do działek, dla których następuje zmiana przeznaczenia bądź ustaleń. Stan tych obszarów opisano w rozdziale 6.

Poszerzenie istniejącego cmentarza nie jest wymienione w przywołanym powyżej rozporządzeniu. Funkcjonowanie takich obiektów związane jest jednak z występowaniem określonych oddziaływań na środowisko, w tym z presjami na środowisko wodno-gruntowe. Strefa oddziaływania cmentarza ograniczana jest głównie poprzez wybór właściwej lokalizacji – czyli spełniającej wymagania stawiane w przepisach odrębnych. Zagospodarowanie terenów sąsiednich jest ograniczane (obowiązuje zakaz lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego i zakładów przechowywania artykułów żywnościowych oraz studni i źródeł służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, a także innych ujęć wody; w związku z tym, że budynki w sąsiedztwie korzystają z sieci wodociągowej, zasięg tej strefy wynosi 50 m). 50-cio metrowa strefa oddziaływania obejmuje tereny rolne oraz ciągi drogi publicznej. Tereny te cechować się mogą obecnością związków pochodzących z rozkładu zwłok, w tym obecnością jonu azotanowego oraz jonu fosforanowego w wodach podziemnych. Jednakże odpowiednie rozmieszczenie obiektów wrażliwych na te zanieczyszczenia pozwala na utrzymanie norm sanitarnych i nie powoduje zagrożenia dla zdrowia mieszkańców.

8. Przydatność terenu do realizacji rozszerzenia cmentarza w świetle przepisów prawa

Jedna ze zmian wprowadzanych w projektowanym dokumencie dotyczy poszerzenia istniejącego cmentarza w Płonce Kościelnej. Kwestie przydatności terenów do tej funkcji regulują przepisy Rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze. Wskazano tam, że:

- 1) teren przeznaczony pod cmentarz powinien być lokalizowany w sposób wykluczający możliwość wywierania szkodliwego wpływu na otoczenie;
- 2) na cmentarzu należy przeznaczać tereny na krańcach miast, osiedli lub gromad w izolacji od zabudowań, w pobliżu miejscowej sieci komunikacyjnej;
- 3) przed zatwierdzeniem lokalizacji cmentarza należy zbadać następujące zagadnienia charakteryzujące środowisko przyrodnicze:
  - a) należy zbadać grunty do głębokości pierwszego poziomu wody gruntowej (lecz nie płycej niż do 2,5m od powierzchni terenu, określając ich rodzaj, strukturę, zawilgocenie, zawartość węgla wapnia oraz stopień kwasowości,
  - b) stosunki wodne w zakresie:
    - kierunku spływu wód powierzchniowych,
    - głębokości i zmienności poziomu wód gruntowych oraz kierunku ich spadku,
  - c) istniejące zespoły roślinne;
- 4) odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, powinna wynosić o najmniej 150 m, odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w graniach od 50 m do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są dni niej podłączone;
- 5) odległość od granicy cmentarza ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych, nie może być mniejsza niż 500 m;
- 6) teren cmentarza powinien znajdować się w miarę możliwości na wzniesieniu i nie podlegać zalewom oraz posiadać ukształtowanie umożliwiające łatwy spływ wód deszczowych;
- 7) zwierciadło wody gruntowej powinno znajdować się na głębokości nie wyższej niż 2,5 m poni-

żej powierzchni terenu, przy czym nie może by ono nachylone ku zabudowaniom i zbiornikom albo innym ujęciom wody służącym za źródło zaopatrzenia w wodę;

- 8) grunt cmentarza powinien być możliwie przepuszczalny i bez zawartości węgla wapnia;
- 9) miejsce przeznaczone pod cmentarz powinno być w miarę możliwości tak wybrane, aby najczęściej spotykane w tym miejscu wiatry wiały od terenów mieszkaniowych w kierunku cmentarza.

Zezwolenie na poszerzenie cmentarza wydawane jest w trybie odrębnego postępowania przez organ inspekcji sanitarnej (o czym mówią przepisy ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych). Ocena przydatności części działki 51/3 przeprowadzona na podstawie opinii geotechnicznej wykazała że:

Ad 1) Kwestia wyboru lokalizacji jest w dużym stopniu ograniczona – z uwagi na określone zapotrzebowanie na przestrzeń grzebalną założenie nowego cmentarza w innym miejscu niesłoby duże obciążenia finansowe. Rozważając poszerzenie istniejącego cmentarza oceniono, że wybór części działki 51/3 jest wyborem optymalnym z uwagi na możliwie największe oddalenie od doliny rzecznej i położenie na wyniesieniu względem większej części otaczającego obszaru. Dotrzymanie warunków, które można zidentyfikować na tym etapie pozwala przypuszczać, że potencjalne oddziaływania nie spowodują szkód w otoczeniu obiektu

Ad 2) Warunki są spełnione (cmentarz położony jest przy drogach gminnych, w pobliżu drogi wojewódzkiej, poza zwartą zabudową wsi i w oddaleniu od budynków mieszkalnych; najbliższe zabudowanie mieszkalne położone jest ponad 70 m od cmentarza; obszar poszerzenia zlokalizowano w oddaleniu od sąsiedniej zabudowy)

Ad 3) Wykonane badanie podłoża wykazało, że:

- podłoże budują utwory wodnolodowcowe (piaski drobne i piaski pylaste) oraz lodowcowe (piaski gliniaste, gliny piaszczyste i pyły) zlodowacenia środkowopolskiego,
- określono warunki geotechniczne gruntów w podziale na dwa pakiety: (I) – obejmujący grunty niespoiste i (II) – grunty spoiste; na tej podstawie dokonano wydzielenia następujących warstw geotechnicznych:
  - warstwa I A – to piaski drobne, piaski drobne zaglinione, piaski pylaste przewarstwione pyłem piaszczystym, piaski pylaste przewarstwione piaskiem gliniastym oraz piaski drobne z domieszką gliny, w stanie średniozagęszczonym; o uogólnionym stopniu zagęszczenia $ID(n) = 0,46 - 0,56$; $ID(d) = 0,41 - 0,50$,
  - warstwa II A – to piaski gliniaste przewarstwione piaskiem drobnym, w stanie plastycznym, o uogólnionym stopniu plastyczności $IL(n) = 0,35$; $IL(d) = 0,39$,
  - warstwa II B – to piaski gliniaste przewarstwione piaskiem drobnym, piaski gliniaste przewarstwione gliną i piaskiem drobnym oraz gliny piaszczyste przewarstwione piaskiem drobnym, w stanie twardoplastycznym oraz na pograniczu stanu twardoplastycznego i plastycznego, o uogólnionym stopniu plastyczności $IL(n) = 0,20 - 0,25$; $IL(d) = 0,22 - 0,28$,
  - warstwa II C – to gliny piaszczyste przewarstwione piaskiem drobnym, pyły, gliny piaszczyste na pograniczu gliny z domieszką piasku drobnego, gliny piaszczyste na pograniczu gliny przewarstwione piaskiem drobnym oraz piaski gliniaste na pograniczu piasku drobnego zaglinionego, w stanie twardoplastycznym, o uogólnionym stopniu plastyczności $IL(n) = 0,10 - 0,15$; $IL(d) = 0,11 - 0,17$,
- wilgotność naturalna była różna dla poszczególnych otworów i wahała się od 12,36% do 22,21%,
- pod względem zawartości węgla wapnia przydatność wykazały 3 z 4 pobranych próbek gruntu; w otworze nr 2 stwierdzono 15,7% $CaCO_3$, co oznacza mniejszą przydatność do planowanej funkcji,
- grunt z 3 pobranych prób posiadał odczyn słabo kwaśny, natomiast w jednej – słabo alkaliczny,
- stabilizacja zwierciadła wód gruntowych występuje na głębokości 1,7 – 2,2 m p.p.t. Z uwagi na występowanie przypowierzchniowej warstwy gruntów piaszczystych, które zalegają na utworach spoistych (otwory badawcze nr 1 i 4), wskazano, że istnieje ryzyko pojawienia się w ich obrębie zwierciadła wody przypowierzchniowej (zaskórnej) związanej z opadami atmosferycznymi;

- kierunek spływu wód powierzchniowych określono na kierunek z południowego wschodu na północny zachód, ku istniejącemu cmentarzowi; kierunek spływu wód gruntowych określono na kierunek z południowego zachodu na północny wschód.

Ponadto stwierdza się, iż teren położony jest poza główną trasą spływu powierzchniowego odbywającego się wciosanym zagłębieniem wytopiskowym oddalonym o 100 m w kierunku zachodnim, z którego wody oprowadzane są do Narwi systemem rowów melioracyjnych.

Istniejące zbiorowiska roślinne obejmują głównie monokultury agrocenoz, a także roślinność przydrożną – nieregularny szpaler stosunkowo młodych drzew, w tym klony, jarzab, brzoza i wierzba.

Ad 4) Warunek został spełniony. Teren miejscowości Płonka Kościelna, w tym sąsiedztwo istniejącego cmentarza, zostało zwodociągowane – wszystkie budynki w odległości 150 m od cmentarza i jego planowanego poszerzenia podłączone są do sieci wodociągowej. W związku z tym zachodzi przesłanka umożliwiająca zmniejszenie odległości od zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych do 50 m. Najbliżej położony obiekt z wymienionych powyżej oddalony jest o ponad 70 m (budynek mieszkalny).

Ad 5) Warunek został spełniony. W odległości mniejszej niż 500 m od terenu rozbudowy nie występują ujęcia wody o charakterze zbiorników wodnych służące jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych.

Ad 6) Warunek został spełniony. Teren poszerzenia cmentarza zlokalizowany jest na części krawędziowej wysoczyzny, powyżej terenów położonych na północ i zachód oraz na podobnej wysokości względem pozostałych terenów sąsiednich, jednak niżej niż obszar zabudowy wsi, obejmuje lokalne wyniesienie o wysokości dochodzącej do niemal 125 m. Nie występują przeszkody, które utrudniałyby spływ powierzchniowy. Niebezpieczeństwo zalania nie występuje – teren położony jest poza obszarem zagrożenia powodzią.

Ad 7) Jak wskazano wcześniej, stabilizacja zwierciadła wód gruntowych występuje na głębokości 1,7 – 2,2 m p.p.t. W związku z tym autorzy opinii zalecają wykonanie drenażu w celu obniżenia poziomu wody. Innym rozwiązaniem mogłoby być również wyniesienie terenu poprzez nawiezenie dodatkowej warstwy gruntu.

Ad 8) Analizowany teren zbudowany jest z gruntów niespoistych przepuszczalnych i słabo przepuszczalnych oraz utworów spoistych, słabo przepuszczalnych. Nie występują tu zatem utwory nieprzepuszczalne. Ponadto w trzech z czterech pobranych próbek nie stwierdzono obecności węgla wapnia, natomiast w jednej jego zawartość wynosiła 15,7%. Jego przydatność pod tym względem jest zatem zmienna, ponieważ z rozporządzenia wynika, iż grunt cmentarza ten powinien być możliwie bez zawartości węgla wapnia.

Realizacja zamierzenia odbyć się będzie mogła zatem po wykonaniu bardziej szczegółowego badania terenu pod kątem występowania węgla wapnia i po wymianie gruntu tam, gdzie stwierdzona będzie jego obecność.

Punktowa obecność tego związku nie uniemożliwia bezwzględnie utworzenia cmentarza, co potwierdza orzecznictwo w tym zakresie. W wyroku WSA w Krakowie (II SA/Kr 891/14) czytamy:

Sama ewentualna obecność węgla wapnia winna zostać wzięta pod uwagę na etapie projektowania inwestycyjnego, co nie przesądza że w przypadku braku możliwości wykorzystania terenu na cele grzebalne o jego wykorzystaniu na cele kolumbarium, alei pieszych, obiektów kubaturowych związanych z obsługą techniczną i gospodarczą cmentarza,

Przeznaczenie obszaru w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod cmentarz nie musi oznaczać, że na całym tym obszarze powstanie cmentarz.

Ad 9) Pod tym względem uwarunkowania mało są korzystne. Zgodnie z wynikami dostępnych pomiarów, wiatry wieją najczęściej z zachodu i południowego-zachodu, czyli w kierunku zabudowań miejscowości Płonka Kościelna. Warunek ten jest trudny do spełnienia w przypadku poszerzenia cmentarza, gdzie możliwość zmiany lokalizacji jest bardzo ograniczona. Jednocześnie stwierdzić należy, że dane

z ostatnich lat wskazują wzrost udziału wiatrów południowo-wschodnich i wschodnich (dane wykorzystane w projekcie aktualizacji Programu ochrony powietrza dla strefy podlaskiej wskazują, że były to kierunki dominujące w 2014 r.). *Ten paragraf rozporządzenia nie został sformułowany w formie bezwzględnego warunku uniemożliwiającego realizację zamierzenia.*

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 marca 2008 r. w sprawie wymagań, jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków wprowadza ponadto inne warunki, w których z punktu widzenia planu miejscowego najistotniejsze będą:

- 1) Ogrodzenie cmentarza powinno być wykonane z trwałego materiału. Wysokość ogrodzenia nie powinna być niższa niż 1,5 m.
- 2) Określenie co stanowi część grzebalną cmentarza.
- 3) Uwarunkowania, które należy wziąć pod uwagę przy obliczaniu powierzchni cmentarza oraz powierzchni zieleni, placów, miejsc postojowych, miejsc przeznaczonych na gromadzenie odpadów i selektywną zbiórkę, punkty czerpalne wody oraz inne.
- 4) Warunki dotyczące dostępności cmentarza (w zakresie możliwości dojścia i dojazdu, miejsc postojowych oraz ich nawierzchni i odpływu wód opadowych poza miejsce przeznaczone na groby ziemne i murowane).
- *5) Wymiary grobów ziemnych
- *6) Warunki stosowania pochówku zwłok piętrowo uzależnione od najwyższego poziomu wody gruntowej.
- *7) Warunki dotyczące den grobów
- *8) Warunki dotyczące przejść między grobami
- *9) Warunki dotyczące wymiarów nagrobków
- *10) Warunki dotyczące niszy w kolumbariach
- *11) Warunki związane z usytuowaniem katakumb

Dokument wskazuje jednocześnie, że przepisów nie stosuje się do cmentarzy istniejących w dniu wejścia w życie rozporządzenia, za wyjątkiem warunków oznaczonych powyżej symbolem (*), które muszą spełniać m.in. miejsca pochówku powstałe w wyniku rozbudowy cmentarzy po wejściu w życie rozporządzenia (czyli dotyczące zamierzenia będącego przedmiotem planu). Są to warunki, które w ograniczonym stopniu podlegają regulacjom planu miejscowego, nie stanowią jednak przeszkody dla realizacji dokumentu.

Mając na uwadze powyższe stwierdzono, że teren posiada wysoką i średnią przydatność do pełnienia funkcji cmentarza. Dostosowanie go do wymagań prawnych wymagać będzie:

- 1) wykonanie drenażu bądź nasypu terenu – w celu podniesienia głębokości zalegania wód gruntowych,
- 2) zlecenia bardziej szczegółowych badań podłoża pod kątem węglanu wapnia oraz wymianie gruntu tam gdzie stwierdzona zostanie jego obecność.

9. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu obejmują m.in.:

- brak pełnego systemu gospodarki wodno-ściekowej i niedostateczny poziom czystości jednolitych części wód powierzchniowych, w zlewniach których położone są przedmiotowe tereny,
- zapewnienie sanitarnej jakości środowiska w sąsiedztwie cmentarza,

- położenie części terenów opracowania w granicach form prawnej ochrony przyrody i konieczność dotrzymania obowiązujących tam zakazów i ograniczeń w zagospodarowaniu.

Przedmiotowy teren położony jest w granicach następujących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody:

- obszar Natura 2000 PLH200002 **Narwiańskie Bagna**,
- obszar Natura 2000 PLH200010 **Ostoja w Dolinie Górnej Narwi**,
- obszar Natura 2000 PLB200001 **Bagienna Dolina Narwi**,
- obszar Natura 2000 PLB200007 **Dolina Górnej Narwi**.

Część terenów opracowania położona jest również w otulinie **Narwiańskiego Parku Narodowego**.

Najistotniejszymi problemami ochrony środowiska w stosunku do powyższych obszarów i ich przedmiotu ochrony są problemy jakościowe wód oraz niekorzystne przemiany cennych zbiorowisk roślinnych.

W celu ochrony walorów powyższych obszarów wprowadzono ograniczenia w zagospodarowaniu wynikające z przepisów ochrony przyrody, a także z ich dokumentów ochronnych. Obejmują one:

1. zakaz sformułowany w ustawie o ochronie przyrody dotyczący podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony **obszaru Natura 2000**, w tym w szczególności:
  - pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
  - wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
  - pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami;
2. ustalenia planów zadań ochronnych obszarów Natura 2000 **Ostoja w Dolinie Górnej Narwi** oraz **Dolina Górnej Narwi** obejmujące m.in. działania ochronne i ich cele względem gatunków i siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony, a także zidentyfikowane zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony.

Wymienione powyżej ustalenia nie stanowią przeszkód uniemożliwiających zrealizowanie zamierzeń projektowanych zmian planu, ponieważ:

Ad1. Nowe zamierzenia budowlane uwzględnione w projekcie planu, również te zlokalizowane w obrębie **obszarów Natura 2000**, położone są w znacznym oddaleniu od siedlisk przyrodniczych i gatunków będących przedmiotem ochrony. W większości polegają na uzupełnianiu zabudowy w zwartych jednostkach osadniczych i nie dotyczą inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Ad2. W granicach obszarów **Natura 2000 Ostoja w Dolinie Górnej Narwi** oraz **Dolina Górnej Narwi** położona jest jedna działka dla której wprowadza się zmianę planu. Jest to teren zlewni mleka w Daniłowiczu Dużym. Proponowane zagospodarowanie obejmuje zabudowę mieszkaniową i usługi. Dokumenty ochronne obszarów nie wskazują tego terenu jako miejsca realizacji działań ochronnych, nie stwierdzono tam występowania ptaków będących przedmiotem ochrony i ich siedlisk. Realizacja dokumentu nie będzie się również wiązała z wystąpieniem zagrożeń opisanych w planach zadań ochronnych.

Przyjęte rozwiązania projektowe pozwalają na dotrzymanie obowiązujących zakazów i nie ograniczają możliwości realizacji działań ochronnych. W związku z tym stwierdzono, że nie występują prawne przeszkody dla realizacji projektowanego dokumentu wynikające z problematyki ochrony środowiska.

Ponadto, zgodnie z przepisami ochrony przyrody, dokumenty planistyczne obejmujące teren parku i jego otuliny wymagają uzgodnienia z dyrektorem parku narodowego w zakresie ustaleń tych planów, mogących mieć negatywny wpływ na ochronę przyrody parku narodowego.

Teren zalewowy Narwi i jej dopływów stanowi ponadto korytarz ekologiczny będący istotnym obszarem migracyjnym. W związku z tym konieczne było przyjęcie takich rozwiązań planistycznych, które zapewnią jego drożność i nie zakłócą jego funkcjonowania. Przeprowadzane zmiany nie wiążą się jednak z wprowadzeniem do środowiska elementów o charakterze barier.

Innym problemem występującym w granicach gminy są braki w infrastrukturze wodno-ściekowej. W związku z tym, przy wskazywaniu nowych terenów urbanizacji, priorytetem powinno pozostać uzupełnianie istniejących, wykształconych jednostek osadniczych o zorganizowanym systemie odprowadzania i oczyszczania ścieków. Takie podejście pozwoli uniknąć tworzenia nowych ognisk zanieczyszczeń i przysłuży się staraniom na rzecz poprawy stanu jakości wód. Odstępstwa rozważyć można w przypadku przyjęcia skutecznych rozwiązań minimalizujących te oddziaływania.

Kwestię rozszerzenia istniejącego cmentarza omówiono szerzej w rozdziale 8. Przedstawiono tam uwarunkowania związane z lokalizowaniem nowych nekropolii w kontekście przydatności do tego celu działki w Płonce Kościelnej.

10. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Przy opracowywaniu projektu zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miały zastosowanie cele ochrony środowiska określone w następujących aktach prawnych ustanowionych na szczeblu wspólnotowym, krajowym i regionalnym:

Program Działań Unii Europejskiej *Dobrze żyć w granicach naszej planety* – wieloletni program działań w zakresie środowiska naturalnego wyznaczający kierunki, cele oraz priorytety w perspektywie czasowej do 2020 r. Dokument stanowi podstawę kształtowania unijnej polityki ochrony środowiska. Realizacja zapisów programu ma służyć stopniowej poprawie odporności ekologicznej Europy i przekształceniu Unii Europejskiej w zrównoważoną, zieloną gospodarkę, sprzyjającą włączeniu społecznemu. Realizacja celu ma być możliwa dzięki określeniu listy priorytetów kierujących tworzeniem zasad do końca dekady:

1. ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego UE,
2. stworzenie zasobooszczędnej, niskoemisyjnej gospodarki UE,
3. ochrona obywateli Unii przed zagrożeniami dla ich zdrowia, związanymi ze środowiskiem,
4. zapewnienie prawidłowego wdrażania prawodawstwa UE w zakresie ochrony środowiska,
5. poprawa dowodów stanowiących podstawę polityki ochrony środowiska,
6. zabezpieczenie inwestycji na rzecz polityki ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianie klimatu oraz urealnienie cen,
7. poprawa uwzględniania aspektu ochrony środowiska i zwiększenie spójności polityki,
8. wspieranie zrównoważonego charakteru miast Unii,
9. zwiększenie efektywności Unii w przeciwdziałaniu regionalnym i globalnym wyzwaniom w zakresie ochrony środowiska.

Cel programu, a także wymienione priorytety, znalazły bezpośrednie przełożenie na zasady zagospodarowania przestrzennego zaproponowane w projekcie planu miejscowego oraz zasady ochrony środowiska i przyrody wprowadzone w celu zapobiegania potencjalnym negatywnym oddziaływaniom.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 – najważniejszy dokument dotyczący ładu przestrzennego Polski określający zasady polityki w dziedzinie zagospodarowania przestrzennego w celu efektywnego wykorzystania przestrzeni. Wymienia 6 celów operacyjnych, z których dla ochrony środowiska istotne znaczenie ma cel 4 – *Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski*. Natomiast cel 5 – *Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających*

zdolności obronne państwa – związany jest m.in. z ochroną przeciwpowodziową. Podkreślono tu konieczność integrowania planowania przestrzennego z nowoczesnymi dokumentami planistycznymi gospodarki wodnej opracowywanymi w granicach jednostek hydrograficznych i regionów wodnych, tj. map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym.

Wśród najistotniejszych wyzwań stawianych polityce przestrzennego zagospodarowania kraju wymieniono m.in.:

- zaspokojenie bieżących potrzeb rozwojowych społeczeństwa w drodze najmniejszych konfliktów ekologicznych i społecznych,
- zabezpieczenia możliwości dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego w oparciu o zachowane w dobrym stanie zasoby naturalne, kulturowe i lokalne walory środowiska,
- zwiększenie poziomu zabezpieczenia przed ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi i antropogenicznymi.

Sprostanie powyższym wymaganiom w kontekście zamierzeń określanych w dokumentach planistycznych polegać powinno na identyfikowaniu potrzeb rozwojowych i efektywnym gospodarowaniu przestrzenią. Podczas prac nad dokumentem starano się uaktualnić przyjęte wcześniej zamierzenia oraz dopasować je do oczekiwań mieszkańców i możliwości samorządu, przy najmniejszym możliwym oddziaływaniu na cenne elementy struktury przyrodniczej. Konieczne było również uwzględnienie potrzeb ochrony przeciwpowodziowej, które zwiększy bezpieczeństwo ludności i ograniczy prawdopodobieństwo zniszczenia dóbr materialnych.

Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 – celem dokumentu jest stworzenie narzędzia do realizacji polityki ochrony środowiska na terenie województwa podlaskiego. W Programie Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku:

- zidentyfikowano najważniejsze walory środowiska naturalnego i zagrożenia w tym, wynikające z zanieczyszczenia środowiska, według modelu: siły sprawcze – presja – stan – wpływ – reakcja, dla poszczególnych obszarów interwencji;
- wskazano cele i kierunki inwestycyjne oraz zadania, zmierzające do poprawy stanu środowiska i zachowania równowagi ekologiczno-społeczno-gospodarczej, zgodnie z wymogami polityki ochrony środowiska i dyrektywami UE;
- oszacowano niezbędne nakłady na inwestycje proekologiczne oraz ustalono priorytety i źródła ich finansowania;

Oceny stanu środowiska dokonano z uwzględnieniem dziesięciu obszarów interwencji, tj.: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze oraz zagrożenia poważnymi awariami.

Dokument określa szereg celów wyznaczonych w oparciu o przeprowadzoną ocenę oraz zapisy dokumentów rządowych i regionalnych:

- Spełnienie wymagań w zakresie jakości powietrza
- Poprawa efektywności energetycznej
- Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, jako działania adaptacyjne do zmian klimatu
- Ograniczenie emisji hałasu
- Ochrona przed polami elektromagnetycznymi
- Ograniczanie ryzyka powodziowego i przeciwdziałanie suszy i deficytowi wody, jako adaptacja do zmieniających się warunków klimatycznych
- Racjonalizacja gospodarowania zasobami wodnymi i zapewnienie dobrej jakości wody pitnej
- Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych
- Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin
- Zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi
- Racjonalne gospodarowanie odpadami
- Zachowanie różnorodności biologicznej, poprzez przywracanie/utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków

- Adaptacja do zmian klimatu w zakresie zasobów przyrodniczych
- Ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego
- Podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i zainteresowania środowiskiem przyrodniczym
- Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym
- Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego
- Monitoring obszarów zagrożonych występowaniem poważnych awarii

Cele programu uwzględnione zostały podczas prac planistycznych, m.in. przy określeniu szczegółowych zasad zagospodarowania terenu. Określając przeznaczenie i funkcje obszaru kierowano się koniecznością racjonalnego gospodarowania przestrzenią. Do dokumentu wprowadzono szereg rozwiązań minimalizujących oddziaływania, które mogą być skutkiem realizacji projektu planu, a także istniejących presji wywieranych na środowisko.

Z punktu widzenia projektowanego dokumentu głównymi celami ochrony środowiska ustalonymi na szczeblu krajowym i regionalnym są:

- zaspokojenie bieżących potrzeb rozwojowych społeczeństwa w drodze najmniejszych konfliktów ekologicznych i społecznych,
- zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi,
- zachowanie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej na różnych poziomach organizacji,
- ograniczenie zagrożenia powodziowego i integrowanie potrzeb ochrony przeciwpowodziowej z gospodarką przestrzenną na szczeblu gminnym,
- działania na rzecz osiągnięcia dobrego stanu wód.

11. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty ochrony obszaru NATURA 2000 oraz integralność tego obszaru oraz na środowisko

Projektowany dokument dotyczy zmiany przeznaczenia kilkunastu odrębnych terenów na zabudowę mieszkaniową, zagrodową, usługową, produkcyjną, tereny rolne, poszerzenie cmentarza oraz korektę szczegółowych ustaleń planów. Realizacja dokumentu wynika przede wszystkim z potrzeby uaktualnienia przyjętych wcześniej rozwiązań oraz dopasowania zapisów planów do obowiązujących przepisów i potrzeb.

Przedmiotowe tereny położone są w granicach następujących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody:

- obszar Natura 2000 PLH200002 **Narwiańskie Bagna**,
- obszar Natura 2000 PLH200010 **Ostoja w Dolinie Górnej Narwi**,
- obszar Natura 2000 PLB200001 **Bagienna Dolina Narwi**,
- obszar Natura 2000 PLB200007 **Dolina Górnej Narwi**.

Część terenów opracowania położona jest również w otulinie **Narwiańskiego Parku Narodowego**.

Oddziaływanie na Narwiański Park Narodowy

Tereny zmiany planu zlokalizowane w otulinie NPN to wydzielenia w Uhowie, dwie sąsiadujące ze sobą działki w Łapach (1198/17 i 1198/18), wydzielenie w rejonie ul. Płonkowskiej w Łapach i teren byłej zlewni mleka w Bokinach. Pozostałe obszary leżą poza Parkiem i jego otuliną.

Niektóre leżące w otulinie działki, dla których wprowadza się zmianę planu, obecnie posiadają już częściowe zainwestowanie. Dotyczy to terenu zlewni mleka w Bokinach, działki 1198/17 i rejonu ul. Płonkowskiej w Łapach oraz fragmentów wydzieleń w Uhowie (przy ul. Polnej i Szkolnej). Nowe przeznaczenie obejmuje zabudowę mieszkaniową i usługową. Skutkiem realizacji planu będzie umożliwienie realizacji nowych budynków na terenach niezabudowanych. Ewentualna intensyfikacja zainwestowania będzie jednak w niewielkim stopniu wpływać na sąsiednie obszary. Nowe budynki, z racji położenia

nia w zwartych jednostkach osadniczych, będą mogły być przyłączone do sieci wodno-kanalizacyjnej. Dzięki temu ich oddziaływanie na środowisko gruntowo-wodne będzie bardzo małe i lokalne. Realizacja tych obiektów nie będzie wiązała się z zajęciem terenów o cennych wartościach przyrodniczych. Są to obszary zantropogenizowane, częściowo zabudowane, częściowo w wykorzystaniu rolnym.

Pozostałe działki położone w otulinie Parku – teren w Uhowie przy drodze nr 682 i działka nr 1198/18 w Łapach – pozbawione są obecnie zainwestowania. Dla tych obszarów wprowadzana jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i usługowa. Zajęcie terenów oznaczać będzie utratę zbiorowisk o średniej i niskiej wartości przyrodniczej. Obszar w Łapach wykorzystywany jest rolniczo (w czasie wizji terenowej pozbawiony był roślinności), natomiast obszar w Uhowie porośnięty jest częściowo młodym borem mieszanym. Zbiorowiska te nie stanowią przedmiotu ochrony Parku. Z uwagi na ich niewielkie powierzchnie (odpowiednio 0,1 ha i 0,25 ha) i rodzaj zagospodarowania, stwierdzono że oddziaływanie na przedmiot ochrony NPN nie wystąpi.

Projektowane dokumenty nie ingerują bezpośrednio w obszar Narwiańskiego Parku Narodowego.

Realizacja zmian planów nie będzie związana z powstaniem zagrożeń wymienionych w zarządzeniu nr 61 Ministra Środowiska z dnia 19 grudnia 2013 r. w sprawie zadań ochronnych dla Narwiańskiego Parku Narodowego oraz nie będzie wiązała się z ryzykiem złamania zakazów określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 1 lipca 1996 r. w sprawie utworzenia Narwiańskiego Parku Narodowego.

Oddziaływanie na obszary Natura 2000

W celu określenia wpływu realizacji planu miejscowego na obszary Natura 2000, zidentyfikowano oddziaływania na ich przedmiot ochrony. Punkt wyjścia stanowiły dokumenty ochronne, ich projekty oraz standardowe formularze danych. Następnie określono ich rozmieszczenie względem obszaru objętego planem (tj. wskazano, czy przedmiot ochrony znajduje się na terenie planu lub w jego sąsiedztwie, czy też położony jest poza nim). W ostatnim etapie dokonano identyfikacji oddziaływań w stosunku do poszczególnych obszarów.

Wpływ realizacji planu miejscowego na obszary Natura 2000

nazwa obszaru	przedmiot ochrony	lokalizacja terenów zmiany planu względem obszaru	zidentyfikowane oddziaływania
Narwiańskie Bagna (dyrektywa siedliskowa)	Siedliska przyrodnicze ² 3150 3270 7140 9170 91D0 (ponadto inwentaryzacja wykonana na potrzeby sporządzenia PZO wykazała występowanie na terenie opracowania siedlisk: 2330, 4030, 6120, 6230, 6410, 6430, 6510, 7230, 91E0, 91F0, 91I0) Gatunki zwierząt ³ : Czerwończyk nieparek, Strzępotek edypus, Boleń, Różanka, Piskorz,	Tereny zmiany planów położone są poza obszarem. Najbliższe oddalone są o 15 i 40 m – są to sąsiadujące ze sobą działki w Łapach. Ponadto w odległości 160 m od granic obszaru leży obszar zlewni mleka w Bokinach. Tereny te zlokalizowane są w znacznym oddaleniu od siedlisk przyrodniczych oraz od stanowisk zwierząt będących przedmiotem ochrony, tj. 160 m i więcej. Ich najbliższe sąsiedztwo dotyczy działki w Bokinach. Odległość od siedliska będącego przedmiotem ochrony (3150) wynosi tam ponad 160 m, a od stanowiska gatunku będącego przedmiotem ochrony (bóbr) ponad 400 m.	Proponowane zagospodarowanie najbliższych położonych terenów zmiany planu będzie generalnie mało uciążliwe – polegać będzie na wprowadzeniu funkcji mieszkaniowej na tereny w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej zabudowy. Oddziaływania negatywne nie wystąpią – stwierdzono brak oddziaływań na jakość siedlisk oraz stan i liczebność populacji zwierząt obszaru z uwagi na oddalenie oraz charakter wprowadzanych zmian.

2 Na podstawie szablonu dokumentacji planu i projektu PZO

3 Jw.

nazwa obszaru	przedmiot ochrony	lokalizacja terenów zmiany planu względem obszaru	zidentyfikowane oddziaływania
	<i>Koza, Traszka grzebień- sta, Kumak nizinny, Bóbr europejski, Wydra europejska, Minóg ukraiński</i>		
Ostoja w Dolinie Górnej Narwi (dyrektywa siedliskowa)	Siedliska przyrodnicze ⁴ 2330 3150 6120 6410 6510 7230 91E0 91D0 91F0 Gatunki zwierząt ⁵ <i>Bóbr europejski, Wydra, Traszka grzebień- sta, Kumak nizinny, Piskorz, Różanka, Minogi czarnomorskie</i>	W granicach obszaru położony jest jeden z terenów dla którego sporządza się zmianę planu – otoczenie byłej zlewni mleka w Doniłowiu Dużym. Znajduje się poza zidentyfikowanymi siedliskami przyrodniczymi i stanowiskami gatunków będących przedmiotem ochrony. Na wydzieleniu tym nie ustalono lokalizacji działań ochronnych. Najbliższym położonym przedmiotem ochrony jest siedlisko o kodzie 91E0 – <i>łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe</i> , oddalone od tego terenu o 4,8 km w kierunku południowo-wschodnim. Pozostałe tereny opracowania położone są poza obszarem.	Zmiana przeznaczenia gruntu ze zlewni mleka na zabudowę mieszkaniową i usługi nie wiąże się z powstaniem zagrożeń wymienionych w planie zadań ochronnych. Skala i kierunek zmian w zagospodarowaniu oraz oddalenie od stanowisk gatunków i siedlisk będących przedmiotem ochrony pozwalają na stwierdzenie, że znaczące negatywne oddziaływania na przedmiot, cele i integralność obszaru nie wystąpią.
Bagienna Dolina Narwi (dyrektywa ptasia)	Gatunki ptaków ⁶ oraz ich naturalne siedliska: <i>Wodniczka Cyranka Bąk zwyczajny Rybitwa białoskrzydła Rybitwa czarna Błotniak stawowy Derkacz Kszyk Dubelt Bączek Rycyk Podróżniczek Zielonka Kropiatka Krwawodziób</i>	W granicach tego obszaru położone są wszystkie wydzielenia w Uhowie i działka w Bokinach. Oddalenie powyższych terenów od stanowisk ptaków będących przedmiotem ochrony wynosi: <ul style="list-style-type: none"> • 400 m w kierunku południowym od stanowiska podróżniczka – działka 165/1 w Uhowie, • 430 m w kierunku zachodnim od stanowiska podróżniczka i 460 m w kierunku południowo-zachodnim od stanowiska bąka zwyczajnego – wydzielenie w Uhowie w rejonie ul. Polnej, • 1 km w kierunku południowo-zachodnim od stanowiska podróżniczka i 1,2 km w kierunku południowo-wschodnim od trzech stanowisk derkacza – działka rolno-lesna w Uhowie, • 400 m w kierunku południowo-wschodnim od stanowiska bączka zwyczajnego i 450 m w kierunku południowo-zachodnim od stanowiska bąka zwyczajnego – dział- 	Tereny zmiany planu położone są poza zinventaryzowanymi stanowiskami ptaków będących przedmiotem ochrony i ich siedliskami. Ich proponowane zagospodarowanie będzie generalnie mało uciążliwe. Najistotniejszym oddziaływaniem w większości przypadków będzie chwilowe zwiększenie poziomów hałasu związane z etapem realizacyjnym. Egzekucja ustaleń planu nie spowoduje zajęcia stanowisk cennych gatunków ptaków, bądź odczuwalnego zmniejszenia miejsc ich żerowania. Projekt dokumentu nie zakłada realizacji obiektów mogących powodować fragmentację obszaru – wprowadzane zmiany mają charakter miejscowy i w większości zamykają się w zwartych jednostkach osadniczych. Oddziaływania negatywne nie wystąpią – stwierdzono brak oddziaływań na jakość siedlisk oraz stan i liczebność populacji zwierząt obszaru.

4 Na podstawie planu zadań ochronnych

5 Jw.

6 Na podstawie szablonu dokumentacji planu

nazwa obszaru	przedmiot ochrony	lokalizacja terenów zmiany planu względem obszaru	zidentyfikowane oddziaływania
		ka w Bokinach.	
Dolina Górnej Narwi (dyrektywa ptasia)	Gatunki ptaków ⁷ oraz ich naturalne siedliska: <i>Bąk</i> <i>Bocian biały</i> <i>Łabędź krzykliwy</i> <i>Błotniak stawowy</i> <i>Błotniak łąkowy</i> <i>Kropiatka</i> <i>Zielonka</i> <i>Derkacz</i> <i>Dubelt</i> <i>Rybitwa czarna</i> <i>Rybitwa białoskrzydła</i> <i>Sowa błotna</i> <i>Dzięcioł biało-grzbiety</i> <i>Podróżniczek</i> <i>Wodniczka</i> <i>Cyranka</i> <i>Wodnik</i> <i>Rycyk</i> <i>Krwawodziób</i> <i>Cietrzew</i> <i>Rożeniec</i> <i>Perkoz rdzawoszyi</i> <i>Czajka</i> <i>Gęś białoczelna</i> <i>Świstun</i> <i>Batalion</i> <i>Puchacz</i>	W granicach obszaru położony jest jeden z terenów dla którego sporządza się zmianę planu – otoczenie byłej zlewni mleka w Doniłowiu Dużym. Na terenie tym nie stwierdzono stanowisk ptaków będących przedmiotem ochrony. Plan zadań ochronnych nie wskazuje, że ten obszar lub jego otoczenie jest miejscem, na którym realizowane będą działania ochronne.	Teren objęty zmianą planu w granicach obszaru nie posiada obecnie szczególnie wysokiej wartości przyrodniczej. Nie stanowi naturalnego siedliska ptaków będących przedmiotem ochrony obszaru. Jego część posiada istniejące zainwestowanie, czyli budynek byłej zlewni mleka wykorzystywany obecnie pod działalność usługową. Intensyfikacja zabudowy tej działki nie będzie wiązać się z wystąpieniem znaczących oddziaływań na obszar Natura 2000 z uwagi na niewielką skalę, kierunek proponowanego zagospodarowania i oddalenie od stanowisk ptaków będących przedmiotem ochrony.

Ocenie poddano także wpływ realizacji dokumentu na **integralność** obszarów Natura 2000, w granicach których położone są tereny opracowania. *Integralność* oznacza, zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano lub wyznaczono obszar Natura 2000. Europejski Trybunał Sprawiedliwości (obecnie Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej) pojęcie integralności obszaru Natura 2000 nakazuje interpretować bardzo szeroko, z uwzględnieniem kompletności cech, czynników i procesów związanych z danym obszarem, które mogą mieć wpływ na cele jego ochrony. W szczególności są to powierzchnia obszaru, obecność istotnych gatunków i siedlisk przyrodniczych (zarówno chronionych, jak i mających dla tych chronionych znaczenie) oraz stan ich zachowania i ochrony, obecność i dostępność istotnych elementów siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, np. żerowisk, schronień, tras wędrówek, warunki ekologiczne, w tym parametry fizyczne i chemiczne (np. stosunki wodne), wszelkie funkcjonalne połączenia i związki istniejące na danym obszarze i ich dynamika, wszelkie procesy zachodzące lub przewidywane na tym obszarze, stopień jednolitości (braku fragmentacji) siedlisk, obecność i natężenie czynników i oddziaływań szkodliwych (np. powodujących niepokojenie zwierząt), z uwzględnieniem podatności celów ochrony na te zagrożenia⁸.

Biorąc pod uwagę powyższe, stwierdzono, że:

- 1) realizacja dokumentu nie wpłynie na zmianę powierzchni obszarów Natura 2000,

⁷ Na podstawie planu zadań ochronnych

⁸ <http://otop.org.pl/2010/07/25/integralnosc-obszaru-natura-2000/>

- 2) realizacja dokumentu nie spowoduje utraty gatunków i siedlisk przyrodniczych istotnych dla sieci, a także nie wpłynie negatywnie na stan ich zachowania i ochrony – tereny zmiany planów nie obejmują stanowisk gatunków i siedlisk istotnych dla sieci,
- 3) stan ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych istotnych dla sieci jest wysoki,
- 4) najistotniejszymi miejscami żerowiskowymi dla występujących licznie w dolinie Narwi ptaków są wody powierzchniowe i ich otoczenie, a schronieniami przede wszystkim trzcinowiska, torfowiska z towarzyszącymi im zaroślami oraz łąki. W przypadku dużych ssaków schronieniami są enklawy leśne, a dla ssaków pływających duże znaczenie ma roślinność nadbrzeżna. Realizacja dokumentu nie spowoduje zmniejszenia ich powierzchni bądź ich pogorszenia jakości, gdyż nie ingeruje w te tereny,
- 5) trasami wędrówek zwierząt są przede wszystkim doliny rzeczne. Funkcjonowanie tych połączeń nie zostanie ograniczone w wyniku realizacji zmiany planu.
- 6) z uwagi na rodzaj, lokalizację i skalę zmian planu miejscowego, nie przewiduje się istotnego wpływu na warunki ekologiczne cennych siedlisk objętych ochroną w ramach sieci Natura 2000. Potencjalne oddziaływania będą miały charakter punktowy i w większości zamkną się w granicach działek dla których inwestorzy posiadają tytuł prawny. Wyjątkiem będzie teren poszerzenia cmentarza, którego wpływ na środowisko gruntowo-wodne może obejmować obszar do kilkudziesięciu metrów poza projektowanym rozszerzeniem nekropolii. Jednakże zasięg potencjalnego oddziaływania obiektu zamyka się poza granicami obszarów Natura 2000.
- 7) nie przewiduje się, żeby realizacja dokumentu spowodowała zmiany w funkcjonowaniu połączeń i istniejących związków siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, ani też ich dynamiki. Wykształcone procesy obiegu materii i energii odbywają się na rozległych powierzchniach sieci hydrograficznej i na związanych z tym środowiskiem zbiorowiskach roślinnych.
- 8) zmiana przeznaczenia terenów, która związana może być później z realizacją zamierzeń inwestycyjnych, dotyczy terenów położonych poza siedliskami przyrodniczymi i siedliskami gatunków cennych dla sieci. W związku z tym nie prognozuje się wpływu na ich jednolitość (fragmentacja siedlisk).
- 9) negatywne czynniki wprowadzone do środowiska w kontekście sieci Natura 2000, związane z realizacją planu, obejmują przede wszystkim:
  - wzrost hałasu, niepokojenie zwierząt – będzie miało ograniczone znaczenie. Gatunki występujące w sąsiedztwie pojedynczych działek, dla których zmienia się przeznaczenie, należą w większości do gatunków synantropijnych, przyzwyczajonych do obecności człowieka, niebędących przedmiotem ochrony obszarów Natura 2000,
  - oddziaływanie na wody powierzchniowe wywołane jest głównie nieuregulowaną gospodarką wodno-ściekową na terenach mniejszych miejscowości (ograniczona możliwość podłączenia do sieci kanalizacyjnej). Presja nie będzie oddziaływać bezpośrednio na najbardziej wrażliwe siedliska sieci w związku z ich wzajemnym oddaleniem.

W projektach planów zadań ochronnych obszarów **Bagienna Dolina Narwi** i **Bagienna Narew** sformułowano natomiast następujące warunki zachowania integralności obszarów Natura 2000:

- 1) dążenie do utrzymania we właściwym stanie ochrony na obszarze Parku siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków ważnych dla zapewnienia integralności i spójności całego obszaru Natura 2000 i sieci obszarów Natura 2000;
- 2) ochrona zasobów wód w dolinie Narwi i utrzymanie naturalnej dynamiki wód gruntowych;
- 3) konieczność uwzględnienia uwarunkowań przestrzennych i warunków zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony w dokumentach planistycznych;
- 4) popularyzowanie wiedzy o siedliskach przyrodniczych oraz gatunkach będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 i kluczowych dla nich siedliskach;
- 5) utrzymanie korytarzy ekologicznych umożliwiających migrację gatunków między obszarami Natura 2000.

Zapisy projektowanych dokumentów nie kolidują z powyższymi warunkami.

Oddziaływanie na integralność obszarów Natura 2000 **Narwiańskie Bagna**, **Ostoja w Dolinie Górnej Narwi**, **Bagienna Dolina Narwi** oraz **Dolina Górnej Narwi** związane z realizacją planu będzie generalnie słabe. Najistotniejsze przemiany związane będą z miejscową intensyfikacją zabudowy i presjami charakterystycznymi dla funkcjonowania budynków mieszkaniowych i usługowych. Jednakże ich usy-

tuowanie w oddaleniu cennych siedlisk przyrodniczych i stanowisk zwierząt będących przedmiotem ochrony obszarów oraz stosunkowo niewielka skala, pozwalają założyć, że realizacja dokumentu nie wpłynie istotnie na funkcjonowanie sieci Natura 2000.

W związku z powyższym stwierdzono, że znaczące negatywne oddziaływanie na cele i przedmioty ochrony obszarów NATURA 2000 **Narwiańskie Bagna, Ostoja w Dolinie Górnej Narwi, Bagienna Dolina Narwi** oraz **Dolina Górnej Narwi** oraz ich integralność będące skutkiem realizacji projektowanego dokumentu, nie wystąpią.

Zgodnie z wymogami ustawowymi, ocenie poddano również wpływ dokumentu na środowisko. Identyfikacja i kwalifikacja przewidywanych oddziaływań dotyczyła poszczególnych elementów środowiska w zakresie odpowiadającym szczegółowości projektowanych zmian w zagospodarowaniu i innych ustaleń dokumentu. Ustawowy zakres analizy rozszerzono o elementy wskazane w pismach Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku, dotyczących zakresu i stopnia szczegółowości niniejszego opracowania (oddziaływania na dolinę Narwi i korytarze ekologiczne).

Intensywność wymienionych poniżej oddziaływań oceniono w kontekście zmiany istniejącego przeznaczenia, które traktowano jako punkt wyjściowy, przy czym oceniono również konsekwencje utrzymania istniejącej funkcji i istniejące obecnie presje. Podczas analizy przyjęto, że oddziaływania pośrednie związane są z wprowadzeniem presji w stosunku do innego komponentu środowiska niż oceniany, są jednak z nim powiązane poprzez przepływ materii lub energii.

Oceny dokonano dla każdej z funkcji terenu wymienionej w planie w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska. Wyniki oceny usystematyzowano w poniższej tabeli, w której wykorzystano następujące skróty:

ODDZIAŁYWANIA:

+3 – pozytywne, silne	B – bezpośrednie
+2 – pozytywne, średnie	P – pośrednie
+1 – pozytywne, słabe	w – wtórne
0 – brak oddziaływania	s – skumulowane
? – niejednoznaczne, trudne do przewidzenia	k – krótkoterminowe
± – niejednoznaczne, o aspektach pozytywnych i negatywnych	ś – średnioterminowe
-1 – negatywne, słabe	d – długoterminowe
-2 – negatywne, średnie	st – stałe
-3 – negatywne, silne	ch – chwilowe
	Z – znaczące

Wpływ realizacji zmiany planu na poszczególne elementy środowiska (zm. planu uchwała Nr XXXII/310/97)

komponent środowiska	formy ochrony przyrody	chronione gatunki	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	jednolite części wód	dolina rzeki Narew	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne	korytarze ekologiczne	wnioski
przeznaczenie terenu																	
MN,U tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej (zał. nr 1-6)	0	0	0	0	0	-1Bst	-1Pst /0	0	-1Pd	-1Bst/0	-1,?Bst	0	0	0	0	0	Oddziaływania słabe lub brak, wynikać będą z przekształcenia istniejącej roślinności i jej likwidacji, ingerencji w powierzchnię ziemi i ewentualne późniejsze emisje zanieczyszczeń powietrza
U tereny zabudowy usługowej (zał. nr 7)	0	0	0	-1Pd /0	-1B st/d	-1Bst	-1Pst	0	-1Pd	-1Bst/	-1,?Bst	0	0	0	0	0	Najsilniejsze oddziaływania na etapie realizacyjnym – likwidacja roślinności i fauny glebowej na stosunkowo dużej powierzchni; oddziaływania słabe
MN tereny zabudowy mieszkaniowej (zał. nr 8)	0	0	0	-1Pd /0	-1B st/d	-1Bst	-1Pst	0	-1Pd	-1Bst/	-1,?Bst	0	0	0	0	0	W., nie prognozuje się negatywnego oddziaływania na bociana – zmiana przeznaczenia nie spowoduje likwidacji istniejącego na wydzieleniu gniazda
ZC teren cmentarza (zał. nr 9)	0	0	0	-2P st/d	-1P/0	-1Bst	-2P st/d	0	-1Pd	-2Bst	-1,?Bst	0	0	0	0	0	Średnie negatywne oddziaływanie na glebę i wody gruntowe oraz pośrednio na wody podziemne w wyniku depozycji związków organicznych z rozkładu zwłok
R tereny rolne (zał. nr 9)	0	0	0	0	0	0	-1Pd	0	0	-1Bd	0	0	0	0	0	0	Utrzymanie rolnej funkcji terenu – dalsza presja na glebę i wody gruntowe wynikająca z wykorzystania środków ochrony roślin
MR tereny zabudowy	0	0	0	-1Pd /0	-1B st/d	-1Bst	-1Pst	0	-1Pd	-1Bst/	-1,?Bst	0	0	0	0	0	Utrzymanie istniejącego przeznaczenia; teren nie był wcześniej zainwestowany.

komponent środowiska	formy ochrony przyrody	chronione gatunki	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	jednolite części wód	dolina rzeki Narew	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne	korytarze ekologiczne	wnioski
przeznaczenie terenu																	
zagrodowej (zał. nr 9)																	Poprzez strefę ochronną cmentarza prowadzone są zakazy wymienione w treści planu, ograniczające negatywny wpływ obiektu na ludzi
KD-G drogi publiczne (zał nr 6)	0	-1P/0	0	-2B st,s	-2Bst	0	-1Pst	0	-1Bst	0	0	0	0	0	0	0	Istniejące (funkcjonujące) ciągi drogowe są emitorem zanieczyszczeń i potencjalnym zagrożeniem dla zwierząt i ludzi (kolizje) - oddziaływanie to nie jest związane z realizacją planu
KD-D drogi publiczne (zał. nr 7, 8)	0	-1P/0	0	-1B st,s	-1Bst	0	-1Pst	0	-1Bst	0	0	0	0	0	0	0	jw.
KD-L tereny dróg publicznych (zał. nr 1-5, 8, 9)	0	-1P/0	0	-1B st,s	-1Bst	0	-1Pst	0	-1Bst	0	0	0	0	0	0	0	jw.

Inne elementy planu

nieprzekraczalne linie zabudowy	0	0	0	+1PB st	0	0	+1Pst	0	0	0	+1Bst	0	0	0	0	0	Dodatkowe elementy planu pozwalają na separację obiektów uciążliwych dla ludzi, a przy budowie mieszkaniowej, dodatkowo porządkują zabudowę
strefa ochronna terenów kolejowych	0	0	0	+1PB st	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
strefy ochronne od cmentarzy	0	0	0	+1PB st	0	0	+1Pst	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
pas technologiczny istniejącej linii EE	0	0	0	+1PB st	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+1Bst	0	0	
strefa ograniczonego zagospodarowania od ter. kolejowych	0	0	0	+1PB st/d	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

Wpływ realizacji zmiany planu na poszczególne elementy środowiska (zm. planu uchwała Nr XVI/107/03)

komponent środowiska	formy ochrony przyrody	chronione gatunki	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	jednolite części wód	dolina rzeki Narew	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne	korytarze ekologiczne	wnioski
przeznaczenie terenu																	
P tereny zabudowy produkcyjnej, rzemieślniczej, baz, składów i magazynów z dopuszczeniem zabudowy usługowej (zał. nr 14)	0	0	0	-1Pd /0	-1B st/d	-1Bst /0	-2Pst	0	-1Pd	-1Bst /0	-1,Bst	0	0	0	0	0	Teren jest obecnie w dużej części zainwestowany zgodnie z przeznaczeniem (nie zmieniano funkcji); oddziaływania związane są z funkcjonowaniem obiektów przemysłowych, a także z możliwej intensyfikacji zabudowy
MN,U tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej (zał. nr 14, 15 i 16)	0	0	0	-1Pd /0	-1B st/d	-1Bst	-1Pst	0	-1Pd	-1Bst/	-1,Bst	0	0	0	0	0	Najsilniejsze oddziaływania na etapie realizacyjnym – likwidacja roślinności i fauny glebowej w przypadku realizacji nowej zabudowy, w rejonie ul. Cmentarnej tylko oddziaływania związane z funkcjonowaniem obiektów
MN tereny zabudowy mieszkaniowej (zał. nr 12 i 13)	0	0	0	0	-1B st/d	-1Bst	-1Pst	0	-1Pd	-1Bst/	-1,Bst	0	0	0	0	0	Najsilniejsze oddziaływania na etapie realizacyjnym – likwidacja roślinności i fauny glebowej w przypadku realizacji nowej zabudowy (część terenów posiada już zainwestowanie)
KD-G tereny dróg publicznych (zał. nr 13)	0	-1P/0	0	-1Bst	-1Bst	0	-1Pst	0	-1Bst	0	0	0	0	0	0	0	Istniejące (funkcjonujące) ciągi drogowe są emitorem zanieczyszczeń i potencjalnym zagrożeniem dla zwierząt i ludzi (kolizje) - oddziaływanie to nie jest związane z realizacją planu
KD-D tereny dróg publicznych (zał. nr 12, 14, 15)	0	-1P/0	0	-1B st,s	-1Bst	0	-1Pst	0	-1Bst	0	0	0	0	0	0	0	jw.
KD-Z tereny dróg	0	-1P/0	0	-1B	-1Bst	0	-1Pst	0	-1Bst	0	0	0	0	0	0	0	jw.

Wpływ realizacji zmiany planu na poszczególne elementy środowiska (zm. planu uchwała Nr XXVII/253/2001)

komponent środowiska	formy ochrony przyrody	chronione gatunki	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	jednolite części wód	dolina rzeki Narew	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne	korytarze ekologiczne	wnioski
przeznaczenie terenu																	
MN,U tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej (zał. nr 10)	0	0	0	0	0	-1Bst	-1Pst /0	0	-1Pd	-1Bst/0	-1,?Bst	0	0	0	0	0	Oddziaływania słabe lub brak, wynikać będą z przekształcenia istniejącej roślinności i jej likwidacji, ingerencji w powierzchnię ziemi i ewentualne późniejsze emisje zanieczyszczeń powietrza
KD-D tereny dróg publicznych (zał. nr 10)	0	-1P/0	0	-1B st,s	-1Bst	0	-1Pst	0	-1Bst	0	0	0	0	0	0	0	Istniejące (funkcjonujące) ciągi drogowe są emitorem zanieczyszczeń i potencjalnym zagrożeniem dla zwierząt i ludzi (kolizje) - oddziaływanie to nie jest związane z realizacją planu
KD-Z tereny dróg publicznych (zał. nr 10)	0	-1P/0	0	-1B st,s	-1Bst	0	-1Pst	0	-1Bst	0	0	0	0	0	0	0	jw.
KD-L tereny dróg publicznych (zał. nr 10)	0	-1P/0	0	-1B st,s	-1Bst	0	-1Pst	0	-1Bst	0	0	0	0	0	0	0	jw.
Inne elementy planu																	
nieprzekraczalne linie zabudowy	0	0	0	+1PB st	0	0	+1Pst	0	0	0	+1Bst	0	0	0	0	0	Nieprzekraczalne linie zabudowy pozwalają na separację obiektów uciążliwych dla ludzi i porządkują zabudowę. Pas technologiczny pozwala na utrzymanie norm pola elektrycznego i magnetycznego oraz zapewnia bezpieczeństwo pracy sieci.
pas technologiczny istniejącej linii EE	0	0	0	+1PB st	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+1Bst	0	

Wpływ realizacji zmiany planu na poszczególne elementy środowiska (zm. planu uchwała Nr XIV/81/03)

komponent środowiska	formy ochrony przyrody	chronione gatunki	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	jednolite części wód	dolina rzeki Narew	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne	korytarze ekologiczne	wnioski
przeznaczenie terenu																	
MN,U tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej (zał. nr 11)	0	0	0	0	-1B st/d	-1Bst	-1Pst	0	-1Pd	-1Bst/	-1,Bst	0	0	0	0	0	Najsilniejsze oddziaływania na etapie realizacyjnym – likwidacja roślinności i fauny glebowej
KD-L drogi publiczne (zał. nr 11)	0	-1P/0	0	-1B st,s	-1Bst	0	-1Pst	0	-1Bst	0	0	0	0	0	0	0	Istniejące (funkcjonujące) ciągi drogowe są emitorem zanieczyszczeń i potencjalnym zagrożeniem dla zwierząt i ludzi (kolizje) - oddziaływanie to nie jest związane z realizacją planu
KD-D tereny dróg publicznych (zał. nr 10)	0	-1P/0	0	-1B st,s	-1Bst	0	-1Pst	0	-1Bst	0	0	0	0	0	0	0	jw.

Inne elementy planu

nieprzekraczalne linie zabudowy	0	0	0	+1PB st	0	0	+1Pst	0	0	0	+1Bst	0	0	0	0	0	Dodatkowe elementy planu pozwalają na separację obiektów uciążliwych dla ludzi, a przy zabudowie mieszkaniowej, dodatkowo porządkują zabudowę
projektowana sieć kanalizacji	0	0	0	+1Pd	0	0	+1Pd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
strefa kontrolowana gazociągu wysokiego ciśnienia	0	0	0	+1Pst	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

Najistotniejsze zidentyfikowane oddziaływania na środowisko omówiono w poniższej tabeli:

Lp.	Elementy środowiska	Opis oddziaływania	Ocena oddziaływań
1.	Różnorodność biologiczna	<p>- Likwidacja zbiorowisk roślinnych w czasie etapu realizacyjnego zabudowy i infrastruktury technicznej dotyczyć będzie niewielkich powierzchni, w większości w wykorzystaniu rolniczym. Nie stwierdzono zagrożenia utraty cennych gatunków zwierząt (ich siedliska znajdują się poza terenami dla których wprowadzana jest zabudowa). Oddziaływanie nie będzie miało wpływu na różnorodność biologiczną gminy.</p> <p>- Potencjalne „użyźnienie” terenu wynikające z poszerzenia cmentarza będzie miało lokalny zasięg, nie prognozuje się migracji produktów rozkładu w ilości wpływającej na stan siedlisk dalej, niż w najbliższe otoczenie cmentarza.</p>	<p>- mało istotne lub brak</p> <p>- brak</p>
2.	Ludzie	<p>- Zwiększenie odczuwalnego hałasu – co związane będzie z realizacją zabudowy i potencjalnie z funkcjonowaniem obiektów usługowych. Uciążliwości wynikające z prowadzenia prac budowlanych będą miały charakter chwilowy. Z uwagi na zachowanie separacji projektowanych obiektów usługowych względem istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej, oddziaływanie to będzie miało niewielki wpływ na jakość zamieszkania.</p> <p>- Prawdopodobieństwo wystąpienia konfliktów społecznych (spowodowanych “niechcianym sąsiedztwem” względem cmentarza) jest raczej niskie z uwagi na to, że cmentarz jest poszerzany, a nie tworzony w nowym miejscu.</p> <p>- Woda pitna w otoczeniu poszerzanego cmentarza pochodzi z sieci wodociągowej. Pobór wód następuje poza terenem planu. Źródłem jest II poziom międzymorenowy utworów czwartorzędowych, izolowany od powierzchni serią glin zwałowych, słabo i praktycznie nieprzepuszczalnych, w związku z czym oddziaływanie będzie mało istotne. Plan ustala strefę ochrony wokół cmentarza, w której obowiązywać będzie zakaz lokalizacji budynków oraz studni i źródeł służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych.</p>	<p>- bezpośrednie, chwilowe, odwracalne</p> <p>- bezpośrednie, o niskim prawdopodobieństwie</p> <p>- pośrednie, mało istotne lub brak</p>
3.	Zwierzęta, w tym gatunki chronione	<p>- Brak ingerencji w tereny cenne dla zwierząt, utrzymanie ochrony planistycznej terenów, na których występują siedliska zwierząt chronionych</p> <p>- Płoszenie zwierząt w wyniku prac realizacyjnych. Oddziaływanie będzie miało charakter chwilowy, odwracalny.</p> <p>- Likwidacja fauny glebowej przy realizacji nowych zamierzeń budowlanych</p> <p>- Możliwy wpływ na wody rz. Awissy, siedlisko ichtiofauny</p>	<p>- pośrednie, pozytywne</p> <p>- bezpośrednie, mało istotne, chwilowe</p> <p>- bezpośrednie, stałe lub długookresowe</p>

Lp.	Elementy środowiska	Opis oddziaływania	Ocena oddziaływań
		<p>i potencjalne siedlisko płazów w wyniku powiększenia cmentarza. Spływ wód opadowych może wymywać związki pochodzące z rozkładu zwłok. Z uwagi na znaczną odległość (ca 340 m od terenu poszerzenia cmentarza) oddziaływanie to będzie ograniczone.</p> <p>- Zmiana przeznaczenia terenu na, którym zlokalizowano gniazdo bociana białego (gatunku objętego ochroną ścisłą) na zabudowę usługową i mieszkaniową nie spowoduje zniszczenia gniazda – brak ingerencji planistycznej w elementy energetyczne, w tym na słup na którym znajduje się gniazdo. Przyszła zabudowa realizowana będzie natomiast w oddaleniu nie mniejszym niż ok. 4 m, co wynika z wprowadzonych nieprzekraczalnych linii zabudowy. Bociany gniazdują często w pobliżu siedzib ludzkich, w związku z czym nie prognozuje się, że funkcjonująca zabudowa może być czynnikiem odstrasającym. Do pośrednich negatywnych oddziaływań należeć będzie zmniejszenie powierzchni żerowiska, w tym części najbliższej położonych łąk i terenów rolnych (w dalszym ciągu potencjalnym obszarem zdobywania pokarmu pozostawać będą sąsiednie pola uprawne, jak również łąki w dolinie Narwi oddalone o ca 300 m).</p> <p>- Funkcjonujące obiekty usługowe i mieszkaniowe nie stanowią bezpośredniego zagrożenia dla zwierząt</p>	<p>- negatywne, pośrednie, okresowe, o ograniczonej dotkliwości</p> <p>- pośrednie, długookresowe lub stałe, negatywne, o ograniczonej dotkliwości lub brak oddziaływania</p> <p>- brak</p>
4.	Rośliny, w tym gatunki chronione	<p>- Brak ingerencji w cenne zbiorowiska roślin</p> <p>- Likwidacja zespołów roślinnych na etapie realizacyjnym. W większości przypadków dotyczyć będzie upraw rolnych i roślinności ruderalnej. Najsilniejsze oddziaływanie dotyczyć będzie działki rolno-leśnej w Łapach. skutkiem będzie wycinka drzewostanu i uszczelnienie części tego terenu.</p>	<p>- brak</p> <p>- bezpośrednie, negatywne, mało- i średnio istotne</p>
5.	Lokalne i ponadlokalne korytarze ekologiczne	<p>Brak bezpośredniej ingerencji w obszary wykorzystywane jako korytarze ekologiczne. Dokument nie przewiduje realizacji inwestycji, które mogłyby stać się barierami ograniczającymi możliwość migracji.</p>	<p>brak</p>
6.	Jednolite części wód	<p>- Zagrożenie wynika z wymywania związków pochodzących ze zwłok ludzkich oraz szerszego ich rozprzestrzeniania w utworach powierzchniowych. Zależy jest od poziomu wód gruntowych i organizacji spływu powierzchniowego warunkującego możliwości filtracji. Kolejnym czynnikiem jest nieszczelność niektórych grobowców. Głównymi indykatorami zanieczyszczeń wód podziemnych w rejonie cmentarza są jon azotanowy oraz jon fosforanowy.</p> <p>Przydatność terenu do funkcji cmentarza w świetle przepisów prawa przeanalizowano w rozdziale 8.</p>	<p>pośrednie, długoterminowe lub chwilowe, potencjalnie negatywne, o ograniczonej dotkliwości</p>

Lp.	Elementy środowiska	Opis oddziaływania	Ocena oddziaływań
		<p>W kontekście planu gospodarowania wodami w dorzeczu Wisły oraz działu III ustawy z dnia 18 lipca 2011 r. Prawo wodne:</p> <p>Wody, jako integralna część środowiska oraz siedliska dla zwierząt i roślin, podlegają ochronie. Celem ochrony wód jest osiągnięcie celów środowiskowych JCW i obszarów chronionych, a także poprawa jakości wód oraz biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na terenach podmokłych.</p> <p>Cele środowiskowe zdefiniowane w planie gospodarowania wodami to osiągnięcie (bądź utrzymanie) dobrego stanu wód do 2015 r. W związku z tym, że dla JCWP położonych na terenie opracowania nie udało się osiągnąć zamierzonego celu, w przygotowywanej aktualizacji wyznaczono odstępstwa czasowe.</p> <p>Niemniej jednak kierunek i sposób zagospodarowania przyjęty w projektowanym dokumencie pozwala stwierdzić, że presja wywierana na jednolite części wód będzie w dużym stopniu ograniczona.</p> <p>Skala nowych zamierzeń, podjęte kroki ostrożności oraz przystosowanie terenu do pełnionej funkcji pozwala przypuszczać, że realizacja planu nie wpłynie na osiągnięcie wyznaczonych celów środowiskowych w nowej perspektywie czasowej.</p> <p>- Potencjalne ryzyko negatywnego oddziaływania na wody gruntowe i powierzchniowe na etapie realizacyjnym przedsięwzięć.</p> <p>- Prawdopodobieństwo zanieczyszczenia środowiska wodno-gruntowego ograniczono ustaleniami planu: dot. wymaganej głębokości zalegania wód gruntowych i ustanowienia strefy ochrony (w stosunku do terenu poszerzenia cmentarza) oraz zasad odprowadzania ścieków komunalnych i wód deszczowych dla nowo realizowanych obiektów.</p> <p>Konieczna jest właściwa organizacja prac, która unieвозмоżliwi przypadki przedostawania się substancji używanych przy budowie do gleby i wód gruntowych.</p> <p>- Nie stwierdzono ryzyka obniżenia zwierciadła wód gruntowych wynikających z realizacji planowanych zamierzeń</p>	
7.	Dolina rzeki Narew	Brak ingerencji planistycznej w dolinę Narwi. Zmianą objęte są tereny położone poza doliną.	brak
8.	Powietrze	- Podczas ewentualnych prac realizacyjnych, wywiewu pyłów oraz emisji spalin z samochodów i sprzętu, nastąpi lokalne zanieczyszczenie powietrza. Emisja ta będzie re-	- bezpośred-

Lp.	Elementy środowiska	Opis oddziaływania	Ocena oddziaływań
		<p>latywnie niewielka i nie spowoduje uciążliwości dla środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi. Proces ten nie będzie skutkował trwałymi negatywnymi zmianami w środowisku.</p> <p>- Poszerzenie cmentarza skutkować może wywiewaniem pyłów i cząstek gleby ze wzruszonego, pozbawionego roślinności podłoża</p> <p>- Powstanie kolejnych źródeł emisji niskiej – dotyczy nowych budynków mieszkaniowych zlokalizowanych na terenach, na których niemożliwe jest podłączenie do sieci gazowej lub ciepłowniczej.</p>	<p>nie, czasowe, pomijalne</p> <p>- bezpośrednie, stałe, miejscowe</p> <p>- bezpośrednie, negatywne</p>
9.	Powierzchnia ziemi	<p>- Zniszczeniu ulegnie warstwa gleby na której realizowane będą obiekty budowlane, cmentarz oraz infrastruktura. Oddziaływanie będzie miejscowe (część terenów pozostanie niezainwestowana), a w przypadku infrastruktury przebiegającej pod ziemią – czasowe. Po zakończeniu realizacji wybrane warstwy ziemne zostaną użyte do wyrównania terenu.</p> <p>- Oddziaływanie na powierzchnię gleby związane może być z odpadami gromadzonymi w obrębie cmentarza, budynków mieszkalnych i usługowych. Przestrzeganie zasad gospodarki odpadami w gminie wyeliminuje negatywne oddziaływania</p>	<p>- bezpośrednie, stałe, miejscowe</p> <p>- bezpośrednie i pośrednie, możliwe do wyeliminowania</p>
10.	Krajobraz	- Wprowadzenie do środowiska nowych elementów: budynków, towarzyszącej im infrastruktury technicznej oraz powiększenie powierzchni cmentarza, związane będzie z oddziaływaniem na krajobraz. Z uwagi na niewielką skalę przekształceń i rodzaj sąsiedztwa (położenie wewnątrz wykształconych jednostek osadniczych, sąsiedztwo z innymi obiektami budowlanymi) oddziaływanie będzie ograniczone.	mało istotne lub brak
11.	Klimat	<p>- Ewentualny wzrost emisji gazów cieplarnianych związany z realizacją planu nie będzie istotny w kontekście emisji globalnej i zmian klimatu (potencjalne zmiany związane będą ze zwiększeniem poboru energii)</p> <p>- Oddziaływanie klimatu minimalizowane jest poprzez aktualizację zasięgu obszaru zagrożenia powodziowego i dostosowanie przeznaczenia terenu do ograniczeń wynikających z ustawy Prawo wodne</p>	<p>- brak</p> <p>- pośrednie</p>
12.	Zasoby naturalne	Brak oddziaływania	brak
13.	Zabytki	Brak oddziaływania	brak
14.	Dobra materialne	Pozytywne oddziaływanie związane z uwzględnieniem informacji o obszarach powodziowych oraz pasach technologicznych / strefach kontrolowanych infrastruktury energetycznej	pozytywne, pośrednie i bezpośrednie, stałe lub długoterminowe

Najsilniejsze zidentyfikowane oddziaływania na środowisko związane są z realizacją i funkcjonowaniem obiektów przemysłowych, usługowych i mieszkaniowych oraz poszerzanego cmentarza. Nie mają one jednak cech oddziaływań znaczących, a ich zasięg jest ograniczony.

Biorąc pod uwagę powyższą ocenę skutków oddziaływania realizacji planu miejscowego stwierdza się **brak występowania znaczącego negatywnego oddziaływania** na środowisko i zdrowie ludzi, w tym na obszary objęte ochroną prawną, w szczególności na cele, przedmiot ochrony, a także integralność i spójność obszarów NATURA 2000.

12. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Projekt zmian miejscowych planów zawiera szereg zapisów służących ograniczaniu negatywnych oddziaływań na środowisko, które stanowiąc będą uzupełnienie przyjętych wcześniej rozwiązań. Proponowane ustalenia są zgodne z obowiązującym ustawodawstwem i wizją rozwoju zawartą w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W projekcie dokumentu wykorzystano instrumenty planistyczne do minimalizowania presji związanych z budową i funkcjonowaniem obiektów budowlanych o różnej funkcji.

Do zmian planów wprowadzono informację o formach ochrony przyrody, ich zasięgach oraz obowiązujących tam przepisach ochrony środowiska i dokumentach ochronnych obszarów.

Wśród najistotniejszych rozwiązań **ograniczających zidentyfikowane wcześniej, potencjalne negatywne oddziaływania na środowisko** przyrodnicze oraz zdrowie i życie ludzi, a także obszary Natura 2000 wymieniono:

- 1) zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określonych w przepisach szczególnych,
- 2) zakaz wprowadzania do wód lub do ziemi ścieków nie spełniających warunków określonych w odrębnych przepisach szczególnych,
- 3) zakaz wykorzystywania odpadów (w tym gruzu budowlanego) do podnoszenia rzędnej terenu,
- 4) zakaz lokalizacji inwestycji, które mogą zanieczyszczać wody powierzchniowe i podziemne ze względu na wytwarzane ścieki, emitowane pyły i gazy oraz składowane odpady;
- 5) wprowadzenie strefy sanitarnej wokół cmentarza, dla której zakazuje się lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, zakładów produkujących artykuły żywnościowe, zakładów żywienia zbiorowego, zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studni, źródeł i strumieni służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych – oraz wprowadzenie analogicznych zakazów gwarantujących dotrzymanie przepisów w zakresie lokalizowania cmentarza,
- 6) dopuszczenie realizacji powiększenia cmentarza – tylko w przypadku spełnienia wymagań określonych w przepisach odrębnych,
- 7) na terenach dla których wprowadza się funkcję mieszkaniową, położonych w części w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, ustalono:
  - zakaz lokalizacji zabudowy na terenach położonych w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią,
  - nowopowstałe obiekty powinny być lokalizowane poza terenem zalewowym wody (1%),
  - zakaz podpiwniczania budynków,
  - teren w otoczeniu budynków oraz dojazd i dojście do budynków powinny być ukształtowane powyżej rzędnej zagrożenia powodziowego,
- 8) wprowadzenie pasów technologicznych istniejących linii elektroenergetycznych,
- 9) prowadzenie zagospodarowania odpadów w oparciu o plan gospodarki odpadami i obowiązek stosowania systemu gromadzenia, usuwania i unieszkodliwiania odpadów stałych gwarantującego ochronę środowiska,
- 10) określenie dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku:
  - na terenach oznaczonych symbolem **MN** – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jed-

- norodzinnej;
  - na terenach oznaczonych symbolem **MN,U; U,MN**, – jak dla terenów przeznaczonych na cele mieszkaniowo-usługowe;
  - w przypadku lokalizacji zabudowy usługowej z zakresu oświaty - jak dla budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- 11) preferencję ekologicznych nośników energii przy zaopatrzeniu w ciepło,
  - 12) ponadto dla poszczególnych terenów ustalono minimalny udział powierzchni terenu biologicznie czynnego w powierzchni działki oraz maksymalną powierzchnię zabudowy.

Dodatkowo (co wynika z przepisów odrębnych) konieczne będzie:

- 1) Dostosowanie terenu do funkcji cmentarza wyprzedzająco względem realizacji zamierzenia poprzez:
  - a) wykonanie drenażu bądź nasypu terenu – w celu podniesienia głębokości zalegania wód gruntowych,
  - b) zlecenia bardziej szczegółowych badań podłoża pod kątem węgla wapnia oraz wymiana gruntu tam gdzie stwierdzona zostanie jego obecność;
- 2) Zapewnienie ochrony gniazda bociana białego stwierdzonego na terenie zmiany planu (zał. 8) polegającej na zachowaniu słupa na którym jest zlokalizowane – w przypadku modernizacji linii elektroenergetycznej przy ul. Spokojnej w Uhowie.

13. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Punktowe zmiany do obowiązujących planów miejscowych wprowadzane są na wnioski mieszkańców i instytucji. Rozważając ich zasadność, dokonano analizy pod kątem zgodności z obowiązującym studium oraz ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych, w tym przepisów ochrony środowiska i ustaleń dokumentów ochronnych obszarów chronionych. Podczas sporządzania planu pod uwagę wzięto predyspozycje przyrodnicze terenu do kształtowania struktury funkcjonalnej, istniejące zagospodarowanie i ustalenia wcześniejszych planów miejscowych (w celu harmonijnego kształtowania ładu przestrzennego). W związku z tym, iż nie stwierdzono prawnych ograniczeń, bądź ryzyka wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000, nie proponowano rozwiązań alternatywnych.

Przy opracowaniu niniejszego dokumentu nie napotkano trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Opracowała
Katarzyna Rybakowicz

Wykaz źródeł

- 1) Bank Danych Lokalnych GUS
- 2) Bank Danych o Lasach
- 3) Bilans zasobów złóż kopalni w Polsce według stanu na dzień 31.12.2015 r., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2015
- 4) Centralna Baza Danych Geologicznych
- 5) Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej
- 6) Dane inwentaryzacyjne Narwiańskiego Parku Narodowego
- 7) Geoportals Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej
- 8) Hydroportals Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej
- 9) Katalog danych Państwowego Instytutu Geologicznego
- 10) Katalog form ochrony przyrody GDOŚ
- 11) Krajowy Geoportals
- 12) Mapa glebowo-rolnicza
- 13) Mapa hydrogeologiczna Polski
- 14) Mapy zagrożenia i ryzyka powodziowego KZGW
- 15) Mapa osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych w województwie podlaskim
- 16) Monitoring tła zanieczyszczenia atmosfery w Polsce dla potrzeb EMEP, GAW/WMO i Komisji Europejskiej – raport syntetyczny 2011, Instytutu Ochrony Środowiska – PIB i Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej - PIB na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Warszawa 2012
- 17) Narwiański Park Narodowy. Krajobraz, przyroda, człowiek – Monografia pod redakcją Piotra Banaszuka i Dana Wołkowyckiego
- 18) Opinia geotechniczna określająca warunki gruntowo-wodne pod rozbudowę cmentarza na działce o numerze ewidencyjnym 51/3 położonej w Płonce Kościelnej, Geopartners, Poznań 2017
- 19) Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe na potrzeby sporządzenia zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łapy
- 20) Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły
- 21) Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko
- 22) Plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000
- 23) Program Ochrony Powietrza dla Strefy Podlaskiej
- 24) Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską sieć Natura 2000 w Polsce, opracowanie wykonane dla Ministerstwa Środowiska w ramach realizacji programu Phare, 2005
- 25) Publikacje Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku
- 26) Raport o oddziaływaniu inwestycji na środowisko – „Budowa i rozbudowa dróg wojewódzkich Nr 682 i 681 wraz z drogowymi obiektami inżynierskimi i niezbędną infrastrukturą techniczną na odcinku Markowszczyzna – Roszki Wodźki wraz z obejściem miejscowości Markowszczyzna, Turośń Dolna, Uhowo, Łapy, Płonka Kościelna, Roszki Wodźki”
- 27) Raport o stanie środowiska w województwie podlaskim 2010-2015
- 28) Rastrowa Mapa Podziału Hydrograficznego Polski
- 29) Standardowe formularze danych obszarów Natura 2000
- 30) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łapy wraz z prognozą
- 31) <http://83.3.184.213:8008/mapguide/park/park.php> (dostęp 10.12.2016) serwis GIS Dolina Górnej Narwi
- 32) <http://bagiennanarew.pl/gis/> (dostęp 10.12.2016) serwis GIS Bagienna Narew

Informacja o zamierzeniach inwestycyjnych z udziałem środków pochodzących z funduszy wspólnotowych

W czasie sporządzenia dokumentu nie zakładano realizacji zamierzeń z udziałem środków pochodzących z funduszy wspólnotowych. Nie wyklucza się możliwości uzyskania dofinansowania w przyszłości, jednak w trakcie prac planistycznych nie otrzymano wniosków o uwzględnienie takich projektów.